

občinski poročevalec

Glasilo občine Domžale

Danes je najpogostejše vprašanje koliko nas bo osamosvojitve Slovenije stala. Država nas »stane« kot pravimo med 15 do 20 odstotki nacionalnega bruto proizvoda. Lahko povem, da nas bo naša osamosvojena Slovenija, tudi ob uresničenju zamisli lastne vojske, stala manj.

Jože Olup na javni tribuni »Z novo ustavo v samostojno državo« V kinodvorani Domžale 12. 11. 1990

aktualno

VODNA UJMA:

Po bitki smo vsi generali...

Na žalost je tudi naše kraje prizadel poplavljalni val in nam povzročil veliko škodo. Kako se upreti tej nenormalni in nenaravni katastrofi? Vprašanje je seveda trikrat nesmiselno:

1. v teh poplavalah ni nič nenaravnega. Poplave so bile, so in bodo – kot del življenja narave.
2. tudi nič nenormalnega ni v takih nesrečah. Življenje je sestavljeno iz takšnih in drugačnih osebnih in širših nesreč. Pametni se učijo na tujih nesrečah, nespametne pa nas mora udariti po buči. Vendar življenje brez nesreč ne bi bilo življenje, ampak pravljica.
3. Največja zmoja pa se je naravi postavljati po robu. Kratkoročno nam upor mogoče uspe, dolgoročno pa se račun vedno izide v prid naravi.

Človek 20. stoletja je postal neverjetno ohol, samoljuben, samozadosten, gospodovalen in diktatorski, ko gre za odnos do narave. Izumi v medicini, kemiji, fiziki, tehniki so ga navdali z lažnim občutkom, da si lahko dovoli vse, da igra gospodarja narave in mu bo zdaj, zdaj (le še cepivo proti raku, aidsu in staranju rabimo!) uspelo premagati tudi smrt.

dom lahko živimo v velikem, majhnem ali nobenem soglasju z naravo. Z naravo se bomo morali začeti igrati demokratično v kateri ima človeški rod, hočeš nočeš samo 1 (en) glas.

Ze dolgo ljudje postavljajo mlino ob rekah. A postavljali so jih tako, da niso ogrozili ravnovesja v pokrajini, da je voda služila njim in oni, s čiščenjem struge in omejevanjem razdiralne moči, njeje.

Danes tega sožitja nismo več sposobni. Z velikimi vodarskimi posegi smo uničili in razbili naravni padec reke, ki v obliki krivulje poteka od izvira (najbolj strmi padec) do izliva (najbolj položni padec). Če reki spremenimo ta naravni tok, bo ob prvi priložnosti »izrabila« svojo moč in stvari postavila na svoje mesto. Kako? Z nanašanjem in odnašanjem materiala, naspela bo tam, kjer je dno pregloboko in vzela tam, kjer je preozko ali preplitvo. In če ob veliki vodi reka nanese na dno pol metra proda, se ji bo toliko dvignila tudi raven in, še večeraj dovolj visok nasip bo že danes preniček.

Hidromelioracije. Gre nam za to, da bi izplenili kmetijstvo ali zaidalno zemljišče; to je edini motiv. Pa reka? Močvirja in ovinkasta reka služijo tudi počasnejšemu odtekanju vode ob nalivih. Če močvirje »osušimo« bo voda odtekla hitreje. Ker nimam podatkov, ne morem trditi iz izključno zanesljivostjo, a prav gotovo se Bistrica pod Domžalami ne bi izlivala tako in toliko, če ne bi bila obbetonirana v zgornjem toku in če ne bi meliorirali zemljišč v spodnjem toku Radomlje in Rače.

Izkušnje so ljudi izučile, da reka nekje poplavlja, da se zemlja nekje plazila, da je nekje neugoden veter... Izkušnja je šla iz roda v rod in se je njen razumski pomen že čisto izgubil, v ledinskih imenih (Mlaka, Močvara, Huda grapa,

Hudičev breg, Črni Log, Loka...) pa se je še ohranilo svarilo: Ne zidaj tukaj, ne imej njiv...! In rodovi so živeli v skladu z zapovedjo, plazilo in poplavljalno pa se je z majhno škodo. Pa je prišel mladi Sitar in je rekel, v prešerni pijanosti je rekel: »Stari je bil norec, ker je naredil hišo pod gozdom. Jaz hočem imeti razgled in jo bom postavil semle, na rob!« Pa mu jo je odnesel plaz. In je rekel: »Stari se je bal sonca in jo je postavil na hrib. Jaz jo bom pa na sončno ravnico ob reki!« Pa se je učil plavati. Namenoma karikiram in moja ost je predvsem usmerjena na oblast, ki je in bo dopuščala takšne posege.

Zato se moramo odvaditi krotiti reke in ljudi ter se slepiti z mislijo, da znamo vse najbolje.

IGOR LIPOVŠEK

JAVNA TRIBUNA O NOVI SLOVENSKE USTAVI:

O ustavi – v strpnem iskanju najboljših odgovorov

Javna tribuna o novi ustavi, s katero želimo osamosvojeno v našo prihodnost, je že druga prireditev DEMOSA Domžale, ki jo je v novi kinodvorani pripravil na aktualno temo...

Uvodoma je vse navzoče pozdravil domžalski župan Ervin Anton Schwarzbartl in poudaril da gre pri ustavi za nekaj, kar moramo najti v strpnem dialogu za dobro vseh nas v prihodnje ne glede na politično prepričanje. Odločitve o ustavi so namreč tako pomembne, da pri tem ne sme priti do preglasovanja. Samo visoka stopnja poenotnosti bo jamstvo za mir in demokratični razvoj naše slovenske domovine. Javno tribuno je vodil g. Anton Tomažič, predsednik zakonodajno pravne komisije pri Skupščini republike Slovenije sicer pa vodja SDZ podružnice Domžale.

Udeležencem Antonu Drobniču, Ludviku Toplaku, Jožetu Olupu, Tonetu Peršaku, Rafku Valenčiču, Francu Zagožnu ter našemu županu je bil namenjen krajši programski čas, v katerem so se domiselno lotili opredelitev posameznih poglavij nove ustave.

Mnogo besed je bilo povedanih na temo »svetost življenja«, ki je v osnutku ustave v preambuli; gotovo je, da je ustava v nekem smislu dokument ne le obstoječega temveč tudi prihodnjega.

Pogled na etične vrednote je nujen, sporno pa je za marsikoga kako naj bi bil zapisan.

Anton Drobnič, novi republiški javni tožilec (po novem državni tožilec, kar ustrežneje opredeljuje njegovo delo) je z eksaktno mislijo prevetril nekaj spornih mest v besedilu ustave, dr. Ludvik Toplak, predsednik Družbenopolitičnega zbora pa je opravil pregled na ekonomski in socialna razmerja ter ubeseditve.

Naš predsednik Ervin A. Schwarzbartl je poskušal dati odgovor na temo kakšna bo po novem lokalna samouprava. Poudaril je, da naj bi pri tem Amerike ne odkrivali vnovič, vse pa naj bo racionalno, za karkoli se bomo odločili. Zavzel se je za to, naj se naposled opredeli kaj je tisto kar opredeljuje zaselek, vas, trg, kraj, mesto.

Zelo tehten je bil prispevek J. Olupa, ki je predložil veliko zelo informativnih podatkov. Denimo tele: v občinah Slovenije dela 24.000 uradnikov, od tega »na republiko« 2.400. Število upravnih nalog neprestano narašča, splošen trend pa je, da je treba število zaposlenih zmanjšati.

V tistem delu večera, ko so do besede prišli občani, je bilo slišati marsikaj, kar je lahko tema posebne novinarske obdelave. Iz tega dela povzemimo podatek koliko nas bo osamosvojitve slovenske države stala. Povedano je bilo, da ne več kot doslej, ko je šlo za »državo« 15 do 20 odstotkov bruto proizvoda. Ob tem naj bi zavarovali tudi svojo samostojnost s slovensko vojsko, ki bi jo po konceptu Slovenci ohranili. V želji obstati, si kot narod tačas demilitarizacije ne moremo privoščiti.

M. BROJAN

+ rks

Darujmo za poplavljenane...

Organizacija Rdečega križa v občini Domžale je organizirala za poplavljenano območje akcijo zbiranja finančnih sredstev na žiro račun 50120-678-55307 Občinska organizacija Rdečega križa Domžale.

Občane prosimo, da darujejo denarne prispevke na ta račun. Vse darovalce in ostale, ki bodo darovali, bomo objavili.

Za podarjena sredstva se lepo zahvaljujemo!

Občinska organizacija Rdečega križa Domžale

Žal je tako (in seveda prekleto prav), da narava vse stvari naredi najbolje, pa naj gre za zdravila, tkanine ali obliko in širino rečnega korita. Seveda se ne zavzemam za vrnitev k petrolejkam, kolovozom, gorjačam in oblekam iz nestrojenih kož, a tudi z vsem našim standar-

POŽARNI CENTER, KI BO BRANIL OBČINO PRED RDEČIM PETELINOM:

Naša skupna požarna varnost bo večja

Ob prisotnosti treh ministrov Peterletove vlade Izidorja Rejca, Igorja Bavčarja in Janeza Janše, ki je dom odprl, je navzočim v slavnostnem govoru spregovoril domžalski župan Ervin A. Schwarzbartl.

S slovensko himno »Naprej zastava slave« ter s prepevanjem Stobljanskega okteta se je 16. novembra 1990 na Količevem ob tovarni Helios pričela slovesnost ob otvoritvi POŽARNEGA CENTRA OBČINE DOMŽALE.

Uvodoma je vse goste pozdravil predsednik KPO Heliosa, zastopnik – gostitelj te znane domžalske tovarne Uroš Slavinec, slavnostni govornik pa je bil naš župan gospod Ervin A. Schwarzbartl. V svojem govoru je poudaril, da je bilo prav gasilstvo takrat, ko je bilo najbolj potrebno, najuspešnejši in najučinkovitejši dejavnik v pomoči občanom ob poplavljalni ujmi. Za prispevek gasilcev v težkih dneh povodnji, za njihovo organiziranost jim je izrekel javno priznanje, hkrati pa je opozoril na dolžnost, da se organiziranost povežava s štabi

Civilne zaščite še dodela, saj se je prav ta povezava pokazala kot koristna in pametna. Žal pa tak skupen način dela nima stoletne tradicije, kot jo imajo gasilci.

Z novim požarnim centrom bo v naši občini moč usmerjati delovanje proti ognju iz enega centra. 24 ur na dan bodo lahko spremljali požarno-varnostni položaj, center bo tudi mesto za različne druge oblike dela in izobraževanja.

Požarni center občine Domžale stoji neposredno ob Heliosu na Količevem. Ta tovarna je prispevala h gradnji tudi največji de-

lež sredstev. Prepričani smo, da bo s to lokacijo zagotovljena ustrezna varnost vseh, ne le Heliosa in da je strošek za to varnost, to je za zidavo in ureditev objekta pametno vloženo ter da se bo sorazmerno vlagatelj vrnil. Presoja ogroženosti in koristi je gradnja narekovala, zato je naš župan izrazil prepričanje, da je gospodarsko smotrna. Priznanje je izrekel tudi gradbenemu odboru in vodstvu Heliosa. Poudaril je, da se danes vedno bolj zavedamo odnosa do lastnine, zato bodo morali biti tudi lastniški odnosi, če še niso, čimprej dokončno urejeni. Preden je obrambni minister R Slovenije Janez Janša prerezal trak, so podelili plakete. Heliosove plakete so prejeli: Aleksander Rihtar, Alfonz Zafošnik, Marjan Stele, Feliks Hribnik in Damir Istenič. Priznanja Občinske gasilske zveze so prejeli: Gasilska zveza Slovenije, Graditelj Kamnik, Helios Domžale, Razvojni zavod

Domžale, SOB Domžale, Vatrogasni savez občine Koprivnica ter posamezniki Franc Arnuš, Herman Breznik, Stane Guštin, Marjan Lenarčič, Anton Preškar, Peter Primožič, Ervin A. Schwarzbartl, Uroš Slavinec, Milan Tomše, Bogdan Zupan, Branko Gerčar, Stjepan Paša, Josef Els (Avstrija) in Rudolf Gilk (Avstrija).

Janez Janša je, preden je odprl objekt, izrazil hvaležnost za vabilo in čast, da novi center Požarne varnosti odpre. Tudi on je opozoril na tradicionalno dragoceno gasilske pomoči ogroženosti ljudem, kar se je zelo pokazalo tudi tokrat. Podčrtal je tudi potrebnost preventivnih ukrepov, potrebno organiziranje prebivalstva v vseh oblikah ogroženosti, hkrati pa je tudi izrekel upanje, da bo novi domžalski objekt pomemben dejavnik k večji požarni varnosti in v doseganju večje varnostne kulture med občani.

M. BROJAN

Uredništvo vsem bralcem Občinskega poročevalca želi prijetno praznovanje, dokler še praznujemo...

Še (zmerom!) migajo...

V preteklem mesecu je iz sivine ene izmed noči prilezlo na dan ilegalno glasilo podtalne migaške grupe »Še migamo«. Med obe besedi sicer niso dali besede ZMEROM (to je storil podpisani), ampak razumeli smo jih: »Prej so migali, četudi nekateri mislijo, da ne, naj vam (jim!) bo jasno: še (ZMEROM) MI-GAMO!! Odslej tudi ilegalno. Pa se človek sprašuje ali ni lepo in komot migati takole podtalno, recimo temu po podganje: v varstvu teme noči in anonimnosti; počenjati marsikaj, kar si pri belem dnevu, na prostem kot svobodni strelci ne bi upali – in si tudi ne upajo. Pri tem pa ostajajo v svojem prepričanju (pa naj ga imajo, če ne uvidijo drugače), da počnejo nekaj poštenega, pokončnega, plemenitega. Saj so menda vse stranke zapisale v svoje programe, da bodo svoje politične cilje uresničevale tako kot pritiče: pošteno, javno, odkrito, pokončno, plemenito... In tako se nadaljuje podtalni proces (kakršna grupa – takšen proces!). Ko vemo, v zavetju ilegalni ti ilegalci pljujejo po tistih, ki delamo javno, odkrito, podpisano.

Iz varnega zavetja teme prožijo neznanji junaki znanih obrazov, znane politične pojavnosti in profiliranosti, sicer zaprišeženi borci za javnost, puščice v podpisane ljudi, ki stojimo na prostem.

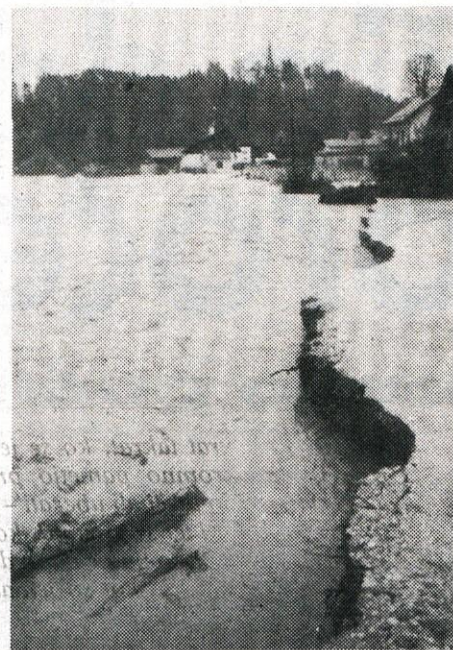
Sprašujem, se nenehno se sprašujem, kako jih ni sram zavrženosti svojega početja in vseh početih; tistih ilegalcev ilegalci, ki odprtih oči in ušes hodijo v našem medstrankarskem političnem prostoru, izrabljajo svoja informacijska sredstva in vire ter jih uresničujo svoje začrtane cilje strnjenej glav nad neko mizo dovtipno vendar zlobno in cinično povzemajo v samosvoje tendenciozne pamflete. Ljudnje in dogodki dobivajo svojevrstne diskvalifikacije, pa ob tem ne morejo nič, kajti podtalnih borcev za vnovično pridobitev odvzetih, kratenih ali kako drugače oskrujenih pravic nihče ne preganja. Če jih ne preganjata lastni sram in lastna vest, potem je prav, da jih tudi kdo drug ne! Vendar pa se ob vsem tem naposled sprašujem: Na koga se obrača tista kritičnost, ki se jim je zapisala: Blagor ubogim na duhu, kajti njih je nebesko kraljestvo...

Prav imate, kdo ve, morda pa bo spet kdaj. Če ni, pa še bo...

M. BROJAN

Most iz Homca proti Radomljam ni več most... dokler ga ne popravijo...

Takole je na mnogih mestih odneslo manjši ali večji del obrežja. Voda je ogrozila hiše...

NA DAN MRTVIH SMO DOŽIVELI IN PREŽIVELI VODNO UJMO...

Prišla je povodenj...

V kamniški in domžalski občini je največ škode napravila Kamniška Bistrica ter druge vode iz njenega porečja...

Dan mrtvih je običajno dan, ko se prepustimo spominu na vse, ki so živeli z nami, na ta dan pa še posebej vnovič zaživijo v nas. Pa je ta spominski dan prinesel le boj z naravo, ponekod celo boj za preživetje. Zemlja je dodobra namočila že prej, zato so močno povečane količine padavin v severni Sloveniji povzročile naglo naraščanje vseh vodotokov, v naši občini konkretno Kamniške Bistrice z njenimi številnimi vodami v porečju. Pobesenele vode so prinesle uničenje, kakršnega narodni spomin ne pomni najmanj 100 let.

Po prvih in grobih ocenah taka škoda v kamniški občini, ki je med tistimi občinami v Sloveniji, ki so jim vode prizadejale največ škode, le-ta znaša več kot 300 milijonov dinarjev, pri nas pa so ocenili, da škoda znaša po današnji oceni med 100 in 150 milijoni dinarjev.

Podivjana reka Kamniška Bistrica ni le poplavila številnih tovarniških obratov in zasebnih hiš (samo v Homcu in Nožicah je bilo v vodi 80 zasebnih hiš), podirala in odnašala je obrežja, rušila mostove, ki so kljubovali desetletja, zalivala in uničevala je rodne kmetijske površine in pridelke na njih, povzročila je škodo, kakršno tod ne pomnimo.

Največjo škodo v naši občini sta reka in divje vode povzročila s tem, da je odneslo celo kilometer kolektorja, ponekod uničilo kanalizacijo, po vodi so splavali mostovi. Škode na objektih – tako družbenih kot zasebnih pa je še več. Poplavne vode so zalile Centralno čistilno napravo,

Farmo in perutninarstvo v Ihanu ter številne hiše v Ihanu, njegovih okolici, Biščah in drugje.

Samo zahvaljujoč velikim naporom članov civilne zaščite, predvsem pa gasilcem in njihovi izjemni organiziranosti, ki so opravili v vsej občini veliko neprecenljivo dejanje pomoči, gre zahvala, da škoda ni še večja in da k sreči ni prišlo do najhujšega – do človeških žrtev.

Ostalo je razdejanje, ki ga bo moral človek počasi urejati in spravljati svoje življensko in delovno okolje v stare kolesnice časa... Zahvaljujoč vsestranski pomoči mnogih ljudi, ki so že priskočili na pomoč, bo pot nazaj sicer težka s spoznanjem pa, da v težavah strnemo človeške medsebojne vezi, pa bo vse hudo, kar je posledica vodne ujme, laže prenašati.

M. BROJAN

Dan mrtvih je bil dan groze

Že sam 1. november ni ravno vesel dan. Takšen, kakršen pa je bil letos, se mi zdi, bo ostal v spominu prenekaterega kot dan groze.

Že samo deževje, ki je bilo zjutraj tako silovito, nas je navdajalo z neprijetnimi občutki. Tem bolj strašno je bilo, ker sta ga spremljala tudi grmenje in treskanje, neobičajna pojava za to obdobje. Tako se je že dopoldne marsikdo z avtom ali peš, stiskajoč pod dežnikom, odpravil na breg Kamniške Bistrice. Bilo je kaj videti. Ko si šel prvič, nisi imel več miru, šel si drugič, tretjič, kajti voda se je vidno dvigovala, struga je bila premajhna za vso to količino vode. In pod Šumberkom, na izteku Rače v Kamniško Bistrico, groza... Dih ti je zastal. Mala – hišica je bila vedno bolj v nevarnosti... Imel si občutek, da se bo zdaj, zdaj spojila

z vodo. Še en meter, še 50 cm, še 30 cm... Veliko ljudi je s strahom čakalo kaj bo. Prišli so gasilci, ljudje CZ, tudi buldežer je bil v pripravljenosti. Kaj kmalu je moral na delo in ojačati nasip. Strašno... In ljudje, ki stanujejo v hišici...

Cerarjevi so stali kot vsi drugi in premraženi čakali. Pa saj jih bo odneslo skupaj s hišico. Prošnje, naj se vendar umaknejo iz ogroženega območja, so zavrnili rekoč: »Kako naj se selimo, ko pa je tu vse, kar smo ustvarili v dvajsetih letih. Kdorkoli bi bil na našem mestu, bi videl, da je to nemogoče. Preprosto ne moreš zapustiti tega, kar si ustvaril.«

Gospa Marija Cerar je še dodala: »Saj smo se pred leti, ko je bila hči še dojenček, že selili. V tisti naglici in paniki smo naredili

ogromno škodo.«

Kar ne morem verjeti, saj vidim veliko lesa, fasadne opeke, gradbenega materiala.

Veliko nas je tu zbranih, naj vendar spravimo iz vode ves ta material, da ga ne odnese razbesnela voda.

»Ne, kar pustite. Tako in tako ga ne moremo uporabiti. 50m stran smo začeli graditi novo hišo, pa smo jo morali podreti. Če bi bili tam, ne bi bili v taki nevarnosti.«

Ob tem neprimernem vremenu me niti ne zanima, zakaj so morali podreti, kar so zgradili. Vem, red je red in prav je tako. Samo ta hip, v teh okoliščinah, v času te groze, ne, noben paragraf noben spor ni tako zelo nerešljiv, da se tega ne bi dalo rešiti. Saj so vendar ljudje in tu ni šale – za življenje mlade družine gre.

»Da, polno ljudi je bilo z občine; ko so prišli, so rekli, da moramo podreti. Danes ni nikogar, čeprav je tu mnogo ljudi.«

Hvala za pomoč ob povodnji

Ob poplavi in vodni ujmi, ki nas je prizadela, se želimo zahvaliti vsem, ki ste mi kakorkoli pomagali in nudili pomoč, pomagali reševati živino. Hvala tudi gasilcem s Pšate. Posebno globoko zahvalo izrekamo MARTINOVČEVIM iz BIŠČ.

Hvala še enkrat za vso pomoč vsem, ki ste nam pomagali.

PETER BREGAR
IZ BIŠČ

iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v nesreči, ki nas je doletela prvega novembra 1990 zjutraj. Najlepše se zahvaljujemo gasilcem iz Trzina, Rova, Homca, Nožice, posebno pa se zahvaljujemo Janezu Mušiču ml., Ivanu Gradišku, Rajku Podobnikarju, Rajku Novaku, družini Novak iz Rov, Francetu Kralju iz Srednjih Jarš in družini Rifel in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v nesreči. Še enkrat hvala.

DRUŽINA HAUPTMAN,
Nožice, Grašičeva 9

V imenu vseh ogroženih in prizadetih ljudi v naši občini se zahvaljujemo vsem sodelujočim gasilskim društvom, Civilni zaščiti, podjetjem, organom oblasti ter posameznikom, ki so sodelovali pri obrambi pred poplavo in pri odpravljanju njenih posledic dne 1. 11. 1990

Predsednik zbora KS
JANEZ ŠKRLEP

Epigrami

»Regulatorjem« Bistrice

Stoletna voda je, kar je bila – in bo.
Že regulirana nam je poplavila, zalila;
zatorej gradbenikom-strokovnjakom – za uho,
ko zopet v prvem jih razredu bo učila...

Sosednji rudnik

Turistična dolina svetovnega slovesa,
še bližnji Arboretum – z galerijo jo krasi;
prihajajoče pa smetišče jo pretresa,
kar kritično za zdravje bo, za nos, oči...

Še kar naprej – milijoni, milijarde...

Čas pozvil nam denarno je astronomijo,
toda miselnost nam čas nazaj drži:
milijoni, milijarde še strašijo,
kar prisluhni, kaj naš človek govori...

KS Homec – Nožice je bilo skoraj v trenutku tistega grozečega 1. novembra – pod vodo...

O VODI RAZMIŠLJAMO TAČAS:

Ali zadošča strokovnost strokovnjakov?

Nesreča pride sama od sebe, predvsem pa velikokrat takrat, ko se je človek najmanj nadeja. Toda že pračlovek je s svojo skromno pametjo prišel do spoznanja, da se dā hujšim naravnim katastrofam malo uteči ali ubežati – preseliti se je v jame in votline. Z iznajdbo ognja si je začel svetiti ter se greti in s kožuhom oblačiti, v glavnem – napredoval je. In skozi vsa tisočletja so ljudje napredovali in živeli bolj pametno, seveda če izvzamemo različna nasilja, kot so jemanje tuje lastnine, osvajanja tujega, vojne, poboji in drugo.

Za višek Homo sapiensa se imamo danes, saj se na vse pretege hvalimo in slavimo. V taki cvetoči miselnosti nas je zajela zadnja vodna ujma, oziroma prihrumela je stoletna voda. Ko ljudje gradijo mostove, pregrade in obrežne nasipe, pri tem upoštevajo te stoletne vode in še določene odstotke dodajo. Torej če danes reguliramo neki hudournik, potok ali reko, bomo vse te možne nevarnosti upoštevali. Bistrica med Radomljami in Količevim je bila regulirana v letu 1988, lahko bi rekli – včeraj. Ko so okoliški kmetje pri oblaganju pripomnili, da okrog dva metra visoki bregovi najbrž ne bodo dovolj varni in da okrog dvajset metrov na dnu široka struga najbrž ne bo »požirala« vse vode, so jih strokovnjaki posmehalno zavrnil: »Ja, kaj se pa vi spoznate na to. Regulacija – to je naša stroka...« in delali so po svoje.

Če so vse to pokazali njihovi izračuni in predvidevanja, še razumem. Ne razumem pa, zakaj so pod radomeljskim mostom z močno betonsko škarko zaščitili desni breg. Za levega, ki v ovinku odbija vodo, je prav, da je pravilno in močno grajen. Ob tej ujmi se je izkazalo, da je celo prekratek. Kdor si je po zadnjih nalivih ogledal razdejavanje, ki ga je naredila Bistrica od Stahovice navzgor, je lahko videl, da hudourniška voda na večjih in daljših ovinkih spodjeda in trga bregove, nasprotni bregovi pa ostajajo skoraj nedotaknjeni. Tako je nad gostilno Gams Bistrica dobesedno odnesla okrog 150 metrov ceste. Kdo bo rekel: »Takah ovinkov ima Bistrica na desetine in vseh ni mogoče zaščititi.« Toda, gre za to, da, ko že nekaj delamo, to naredimo smotrno in pametno. Stokrat bolj nujno bi bilo

zaščititi desni breg nad zgornjim radomeljskim mostom kot pa desni breg pod spodnjim mostom. S tem bi bila prihranjena nekajmilijonska škoda. Podrt je most, z odtrganim desnim bregom pa je bilo porušeno 1000 metrov javne kanalizacije Kamnik-Domžale in je od tam naprej zatrpala z gramozom. V veliki nevarnosti pa je bila tudi vrsta stanovanjskih hiš.

Velika sreča je, da je bila po zadnji vojni od radomeljskega mostu navzdol struga poglobljena za dobre tri metre. Ko so gradili moravško cesto in nekatere objekte v okoliških tovarnah, je bilo od tod odpeljanega na tisoče kubikov gramoza. Če tega ne bi bilo, bi Papirnica Količevo in okoliška naselja spet plavala v vodi kot v letu 1933.

Kot je že omenjeno, ko so pred tremi leti ta predel Bistrice regulirali in bi strugo zgradili za pet ali deset metrov širšo, bregova pa za meter višja, danes na škrjanškem teniškem igrišču ne bi ostalo petnajst centimetrov blata, ki ga je pustila usedajoča se voda. Ob poplavi je voda za meter presejala bregove.

Kakšen nesmisel je bil, da so okoliški prebivalci, ki so za domače potrebe brez dovoljenja odpeljali iz bistriške struge kak kubik peska ali gramoza, morali plačati kazen. Vsak večji naliv s planin prinese več »materiala« in struga je kvečjemu zmerom preplivta. Zaradi tega naravnega dogajanja, to je zaradi preozke in preplitve struge imajo tovarni Titan in Menina v Šmarci ter Centralna čistilna naprava v Študi milijonske škode. Po moje bi morali vsakemu, ki iz žive struge odpelje kak kubik peska ali gramoza, kvečjemu plačati. Če bo spet kdaj takšna vodna ujma, bo dobrodošel vsak centimeter ali pa milimeter globlje struge. Elektro Ljubljana okoliča oziroma Trafo postaja na Podrečjem je imela srečo. Če bi bila Bistrica samo nekaj centimetrov višja, pa bi tudi tu »plavali«.

Še to. Papirniški most čez Bistrico je dolg 75 metrov, radomeljski pa 45 metrov. Kaže, da izračuni pretokov vode ne pokažejo vsem načrtovalcem in graditeljem enakih podatkov...

FRANCE CERAR

O STOLETNIH VODAH IN POPLAVAH NA OBMOČJU NAŠE OBČINE:

Vode so nas vedno zalivale...

V tem sestavku želimo bralce seznaniti z nekaterimi večjimi poplavami na območju domžalske občine, ki so prebivalce in vso skupnost skoraj zmeraj hudo prizadele. Omenili bomo seveda le nekatere – večje, ki jim navadno pravimo stoletna voda in se s svojo uničujočo močjo in katastrofalnimi posledicami pojavijo nekako vsakih sto let. Bralec pa bo lahko spoznal, da so takšne katastrofalne povodnji pri nas celo pogostejše kot na sto let. O tem, tako pogostem zlu pri nas je Valvasor v svoji knjigi Slava vojvodine Kranjske zapisal, da so v letu 792 naše prednike obiskale hude nesreče: povodnji, lakota, kuga in potresi.

Dne 25. februarja 1348 se je med potresom odtrgal del hriba Dobrača na Koroskem. Plaz je zajel reko Zilo in je zalila 17 vasi, 9 cerkva in tri gradove s prebivalci vred. Nastalo je jezero. Nato je prišla še kuga. V letih 1627 in 1629 je bila zaradi pogostih povodnj letina slaba, draginja pa velika.

Po hudi junjski suši so bile jeseni 1701 velike povodnji. Močno deževje je pridelke uničilo tudi jeseni 1703 in 1707. Hud vihar, ki je na velik šmaren leta 1730 divjal na našem območju, se je končal s katastrofalnimi poplavami.

Na veliki šmaren, 15. avgusta 1805, ob enajstih ponoči je med hudo nevihto pri Novi Štifti na Štajerskem narasla voda odnesla kozolec, na katerem so prenočevali romarji iz Črnega grabna. Okoli 40 jih je potonilo.

Največja poplava, kolikor so jih stari Ihanci pomnili, je bila leta 1839 na obeh straneh spodnjega toka Kamniške Bistrice.

Sredi julija 1863 je bila vsa dolina Radomlje pod vodo. Nad Krajinim brdom v Črnem grabnu se je v letu 1872 odtrgal oblak in povzročil poplavo.

Neurje, ki je 9. avgusta 1874 zajelo zgornji del Črnega grabna, je povzročilo veliko škodo. Poleg uničenih travnikov in njiv, je voda odnesla večino cest in struge zasula s prodom.

Ob božiču 1875 je Radomlja preplavila Krtino, Kamniška Bistrica pa ihansko ravnino in desni breg od Domžal do Bišča.

Na sv. Tiha, 1. septembra 1876 je visoka Radomlja podrla in odnesla bregove in struge pritokov povsem zasula. V Krašnji je nekdo utonil.

V Črnem grabnu in na Moravškem je poljščine uničila toča, ki je ponekod padala debela kot jabolko. Dne 27. julija 1880 pa je močan naliv zlasti v ravninskem delu Rače in Radomlje povzročil veliko poplavo.

V začetku novembra leta 1885 je bilo dobsko pokopališče pol metra pod vodo, da tu niso mogli pokopavati mrličev. Veliko škodo je na obeh straneh svoje struge povzročila tudi Kamniška Bistrica. V vzhodnem delu Črnega grabna je bila 22. in 24. septembra 1886 velika povodenj kot pred dvanajstimi leti. Zlatenščica in njeni pritoki so tako narasli, da je bila Blagovica videti kot eno samo veliko jezero. Pri Bezežu je voda odtrgala vogal hiše. V Spodnjih Lokah je Radomlja odnesla desni breg in tekla po sredi glavne ceste. Pri Francku, Jernaču in Režku so imeli v hiši vode do kolen; v krašnjiški šoli pa je segala do ognjišča. Joškov travnik in skupno srenjsko zemljišče, kjer so imeli Krašnjani včasih sejme, je voda tri čevlje visoko nasula s prodom. Kot oreh debela toča je 23. septembra uničila ajdo in druge poljščine na Korenem, Krajinem brdu. Zlatem polju in Vranji peč. Samo na Prevojah je vihar podrl deset dvojnih kozolcev.

Škoda je bila vedno velika...

Po potresu v aprilu 1895 je prebivalce hudo prizadelo jesensko deževje s poplavami. Visoka Bistrica je na ihanskem območju odnesla vse mostove. Narasla Radomlja se je v avgustu 1896 razlila in kmetom v Črnem grabnu odnesla vse pokošeno seno. Močan vihar je od Prevoja do Krašnje podrl okrog 40 z žitom napolnjenih kozolcev. Naslednje leto je bilo zelo deževno s pogostimi poplavami.

O božiču 1899 je pritisnila huda zima, da je več ljudi zmrznilo. Potoki so zamrznili, ko pa se je otopilo, so ledene plošče struge zajezile in povzročile veliko po-

plavo. Med Imovico in Vrbo je leta 1900 narasla Radomlja odtrgala desni breg z nasipom ter zalila okolico. Poplave so se nato pojavljale več let. Spor, ki je zaradi tega nastal, se je šele po devetih letih končal na sodišču.

Zaradi zamrznjene struge je Mlinščica v letu 1901 poplavila Jarše in Rodico. Po hudi nevihti je v nedeljo, 11. avgusta 1907, nastopila še povodenj. O božiču 1909 je visoka voda spet preplavila okolico.

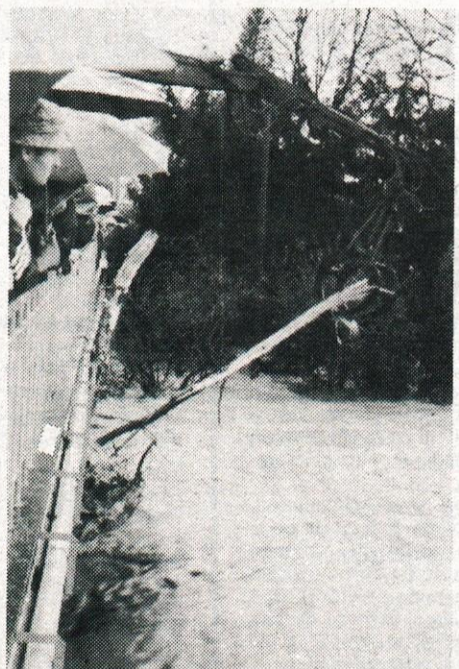
Med jesenskim deževjem se je v letu 1910 zvrstilo več poplav.

Poplava v novembru leta 1923 je odnesla mostove čez Kamniško Bistrico, da otroci iz Male Loke in Bišča do februarja niso mogli v šolo. V letu 1926 je Bistrica spet odnesla mostove. Močan veter pa je samo na Ihanskem podrl osem kozolcev. V krtinski občini je bil pridelek poljščin zaradi povodenj komaj polovičen.

Zaradi hudega naliva 11. septembra 1927 so nastopile poplave. Najhuje je bilo na ravninskem delu Rovščice, Rače in Radomlje, to je na Podrečjem, v Dobu in Krtini.

Dva dni in dve noči – kot iz škata...

V letu 1933 je bila večja poplava 20. junija. Dne 20. septembra je spet začelo deževati, lilo je dva dni in dve noči, ljudje so rekli, da se je odtrgal oblak. Visoka

Na več mostovih so lovili plavajoča drevesa, ki so za mostove pomenila veliko nevarnost...

voda, kakršne niti najstarejši domačini niso pomnili, je nastopila 22. septembra med 6. in 7. uro zjutraj in povzročila veliko škodo. Narasla Kamniška Bistrica se

je razlila čez polja, travnike in vasi; tekla je skozi stanovanjska in gospodarska poslopja, zalila je več

Kjerkoli se je dalo so že med ujmo ljudje in stroji priskočili na pomoč...

tovarn. Domžalam je grozila prava katastrofa. Največ škode je bilo v tedanji Bonačevi tovarni papirja in kartona na Količevem.

Na Ihanskem so do več hiš prišli lahko samo s čolni. Pri ihanskem mostu, kot so imenovali most pod Šumberkom, je visoka voda odnesla jez. Ihancem pa vse brvi in mostove, kolikor so jih od prejšnje katastrofalne vode že obnovili.

Med 15. in 17. decembrom 1935 ter 8. in 12. februarjem prihodnje leto so bile vasi Dob, Krtina in Podrečje kar štirikrat pod vodo.

Ponoči med 7. in 8. marcem 1947, ko so ljudje spali, so zaradi nenadne odjuge velike ledene plošče zajezile strugo Radomlje, da se je voda razlila po okolici. Najhuje je bilo v Krtini in Dobu; voda je vdrila v hiše, kleti in hleve. Radomlja je v tem letu sedemkrat poplavila. V letu 1959 je Rača poplavila devetkrat; Radomlja pa je izpodkotala nasip ter kar čez njive in travnike tekla v strugo Grabnice.

Neurje spomladi 1968 je povzročilo poplavo, kakršne že od leta 1933 ni bilo; v Železni jami na Gorjuši je voda nastopila 15 metrov visoko.

Septembrsko deževje v letu 1969 je ravninski predel od Zaloga in Lukovice do Podrečja spremenila v eno samo veliko jezero. Otava je bila povsem uničena.

Kamniška Bistrica je v jesenskem deževju od 25. do 26. septembra 1973 povzročila veliko škodo. Najprej je odnesla most med Malo Loko in Ihanom. Ko se je tramovje tega mostu zagodilo pri mostu med Biščami in Selom, je še tega izpodkotala in odnesla. Nevarno je voda izpodkotala tudi mostove pod Šumberkom ter med Študio in Prelogom. Tako je bil promet žez Kamniško Bistrico do Ihana mogoč samo preko mostu na Viru in v Dolu. Potem so najprej za silo usposobili most pri Študi.

Vedno so nas zalivale vode...

Kot smo že na začetku omenili, smo skoraj za tristoletno obdobje navedli le nekaj ekstremno visokih voda,

NAMESTO NOVOLETNIH ČESTITK IN DARIL:

Obrtno združenje za bolne otroke

Ravnanje obrtnikov, povezanih v Združenje, je lahko za primer drugim

9. oktobra 1990 je obiskal Obrtno združenje Domžale predstojnik Otroške bolnice v Ljubljani prim. dr. Pavle KORNHAUSER. Navzoče predstavnike Obrtnega združenja in člane izvršnega odbora je seznanil z razmerami v otroškem zdravstvu, pa tudi z željami in ambicijami, ki jih delavci v tej veji zdravstva imajo, da bi pri svojem delu dosegli čim višji raven. Predočil je sodobne težnje v tehnologiji, ki z naglimi koraki drvi nezadržno naprej, v našem zdravstvu pa v tej dirki ne moremo sodelovati, ker za to preprosto ni denarja.

Predstavil je najsodobnejšo aparaturo za pomoč otrokom – bolnikom, obolelim na dihalih. V zadnjem času je namreč zaradi vsakovrstnega onesnaževanja okolja in propadajočega ekološkega ravnovesja teh obolenj med otroki vse več. Tako je pomoč v najsodobnejši obliki (sodobne aparature) več kot nujna. Po posredovani informaciji se je izvršni odbor Obrtnega združenja Domžale po krajši razpravi odločil, da nameni sredstva, ki so bila rezervirana po planu za nakup novoletnih čestitk in koledarjev – za nabavo omenjene medicinske apa-

rature. Povedali in poudarili so že, da denar namenajo neposredno uvozniku, meneč, da so s tako potezo zagotovili bližnjico nakupu in hkrati storili največ, kar je v novoletnem razpoloženju in praznikih moč in treba storiti.

S tem so nam Obrtno združenje, izvršni odbor ter člani združenja že čestitali novo leto na način, ki je najlepši, najhumanejši, zagotovo pa tak, ki je lahko drugim kolektivom, ki prav tako namenjajo sredstva za novoletna praznovanja in čestitke – za svetel vzgled in primer.

ki bi jih lahko uvrstili med stoletne vode. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so bila nekatera področja od Lukovice in Zaloga pod Sveto Trojico do Kamniške Bistrice, na Podrečjem, vsa ihanska ravnina od Šumberka do Dola, Bišča in Pšate ter ravnine ob prav tako hudourniški Pšati od Topol do Bišča vsako leto spomladi in jeseni večkrat pod vodo. Medtem, ko so se ljudje poplav zelo bali, pa le-te Trzinčev niti niso motile. Nasprotno, kadar Pšata njihovih travnikov ni poplavila, so že vnaprej tožili, da ne bo sena, ker jih voda ni pognojila. Teh vsakoletnih večkratnih poplav ob Pšati pa odkar so v petdesetih letih izkopal razbremenilnik od Topol do Kamniške Bistrice, ni več.

V zadnjem desetletju odkar so regulirali in poglobili struge Rače, Radomlje, Grabnice, Rovščice in Dobskega potoka, so domačini obvarovani tako pogostih nevarnosti, kot so jih bili včasih deležni po večkrat na leto. Letošnje deževje konec oktobra in začetku novembra pa je pokazalo, da so kljub vsemu poplave vendarle še zmeraj možne.

Morda ne bi bilo odveč, če bi graditelji hiš ter projektanti tako poslopj kot nizkih gradenj cest, mostov, vodnih kanalov in strug bolj upoštevali izredno visoke vode, ki se pojavljajo kar vsakih nekaj deset let.

STANE STRAŽAR

Liberalna demokratska stranka (bivša ZSMS) Občinski odbor Domžale

ODPIRA

Poslansko pisarno

z željo navezati neposreden stik s prebivalci Domžalske občine

Sprejemamo predloge, pripombe, mnenja, ki jih bomo skušali vključiti v delo skupščine, izvršnega sveta in upravnih organov naše občine.

Poslanski klub Liberalne demokratske stranke Domžale

Vabilo na koncert

Moški komorni zbor – Mengeški zvon – vabi ob svojem 15-letnem delovanju na koncert 23. 11. 1990 ob 20. uri v Kulturnem domu v Mengšu. S koncertom se vključujemo k praznovanju 160 letnice rojstva našega rojaka Janeza Trdine.

MENGEŠKI ZVON

Na podlagi 7. člena pravilnika o dodeljevanju posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja obrtništva in podjetništva v občini Domžale (Ur. vestnik občine Domžale, št. 15/90) je Izvršni svet SO Domžale na seji dne 29. 10. 1990 sprejel

SKLEP

o razpisu natečaja za dodelitev posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja obrtništva in podjetništva v občini Domžale

I.
Razpisuje se javni natečaj za dodelitev posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja obrtništva v občini Domžale v skupnem znesku posojila 1.200.000,00 din (en milijon dvesto tisoč din).

II.
Posojilo se dodeljujejo za naslednje namene:
- nakup, urejanje in opremljevanje zemljišča za gradnjo poslovnih prostorov,
- nakup, graditev in adaptacijo poslovnih prostorov,
- nakup nove ali generalno obnovljene opreme.

III.
Za posojilo lahko zaprosijo naslednji prosilci:
- samostojni obrtniki,
- podjetja v zasebni in mešani lasti,
- občani, ki so pri pristojnem občinskem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oziroma na pristojnem sodišču prijavile za vpis v sodni register in priložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja. Sedež obratovalnice oziroma podjetja mora biti na območju občine Domžale.

IV.
Posojilo se dodeljujejo z najdaljšo dobo vračila do pet let. Višina obrestne mere za posojila znaša 60% obrestne mere, ki velja za tovrstna posojila pri LB Banki Domžale, d. d. Domžale in se spreminja s sklepom v skladu s politiko obrestnih mer.

V.
Prosilci vložijo prošnjo za posojilo skupaj s spodaj zahtevano dokumentacijo v roku 30 dni po objavi razpisa natečaja v Občinskem poročevalcu občine Domžale na Izvršni svet občine Domžale.

V prošnji morajo prosilci navesti ime, priimek oz. firmo in naslov podjetja oz. obratovalnice, opis in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprosenega posojila.

Prosilci morajo prošnji za posojilo priložiti naslednje dokumente:
a) potrdilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic oz. sklep o vpisu podjetja v sodni register ali potrdilo, da je občan pri pristojnem upravnem organu vložil zahtevek za izdajo obrtnega dovoljenja oziroma na pristojnem sodišču prijavile za vpis v sodni register ter priložil vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja;

b) potrdilo o plačilu vseh zapadlih davkov in prispevkov;
c) dokazila glede na namen posojila:
- pri gradnji ali adaptaciji poslovnih prostorov: gradbeno dovoljenje oziroma prijavitev del in predračun, zemljiškoknjižni izpis, izjavo lastnika oziroma upravljalca poslovnih prostorov, da dovoli nameravana dela in najemno pogodbo, ki mora biti sklenjena najmanj za dobo vračanja posojila,
- pri nakupu opreme in nadomestnih delov za generalno popravilo: predračun ali račun in kupoprodajno pogodbo, pri nakupu generalno obnovljene opreme pa še pismeno garancijo izvajalca generalnega popravila s katero zagotavlja življenjsko dobo opreme,
- pri nakupu opreme za prenos dosežkov raziskovalnih del v proizvodnjo: račun ali predračun in potrdilo pristojnega organa o verifikaciji inovacije.

d) če odgovorna oseba podjetja še ni v delovnem razmerju v tem podjetju: pismeno izjavo ustanoviteljev podjetja, da bo odgovorna oseba sklenila delovno razmerje v tem podjetju najkasneje v roku šestih mesecev od pridobitve posojila.
e) dokazilo o kreditni sposobnosti prosilca, ki se praviloma pridobi pri občinski upravi za družbene prihodke oz. banki.

VI.
Izvršni svet SO Domžale bo najkasneje v roku 30 dni od dneva poteka roka za vložitev prošnje sprejel sklep o dodelitvi posojil in ga najkasneje v osmih dneh po sprejemu posredoval vsem prosilcem.

VII.
Posojila se plasirajo preko Ljubljanske banke - Banke Domžale, d. d. Domžale s katero bo Izvršni svet občine Domžale sklenil pogodbo o medsebojnem sodelovanju.

VIII.
Sklep se objavi v Občinskem poročevalcu občine Domžale.

Predsednik IS
Anton PRESKAR, dipl. ing. gr.

PRIDITE IN SE POGOVORITE:

Razpored obiskov predsednikov Skupščine in Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale

5. decembra 1990 ob 18. uri - dvorana v domu krajevne skupnosti Trzin (KS Trzin)

12. decembra 1990 ob 18. uri - dvorana v kulturnem domu Radomlje (KS Radomlje, Preserje, Rova, Homec-Nožice)

14. decembra 1990 ob 18. uri - dvorana delavskega doma DS v Ihanu (KS Ihan, Dragomelj-Pšata)

19. decembra 1990 ob 18. uri - dvorana delavskega doma na Viru (KS Toma Brejca, Jarše-Rodica)

21. decembra 1990 ob 18. uri - prostori osnovne šole Blagovica (KS Blagovica, Krašnja, Česnjice, Trojane)

RAZMIŠLJANJE PO DNEVU MRTVIH:

Misel na mrtve, pomoč živim...

Novembrski praznik je svojevrsten. To je dan mrtvih - pa hkrati tistih, ki so prav tako kot mi nosili v srcih upanje v svetlobo in življenje. Posvetimo misli ljudem, ki jih ni več med nami, svojim najbližjim, sorodnikom, prijateljem, s katerimi smo živeli, delali in hrepeneli.

Naj nas zanese misel v zgodovino med tiste, ki počivajo v domači grudi ali jih pokriva tuja zemlja, tistim, ki imajo mesto na urejenih pokopališčih ali v najbolj skritih kotičkih tega sveta. Misel zmore povsod - v najtemnejše glo-

bine morij, zmore do veselja, do sonca, zato lahko najde spomin na sleherni žrtev vojni, do ljudi, ki so obležali pod krošnjami v gozdovih, ki so izmučeni od trpljenja obnemeli v taboriščih in končali v krematorijih. Mnogi so umirali po

strelnih jarkih in zmrzovali v sibirskih zimah. Neskončna vrsta tovrstnih siromakov je bila, ki je blodila s potrtimi srci in ranjenimi dušami.

Sleherni od teh ljudi je pustil pečat svojem času, živel za ideale in ljubil življenje.

Ne moremo mimo žrtev na cestah, v planinah, jamah, na morju. Ne smemo mimo ljudi, ki so umrli na delovnih mestih ali na tiste, ki so reševali, pa so umrli. Naj ne bo

njihova smrt zaman!
Ob letošnjem dnevu mrtvih smo se zbrali ob obnovljenem spomeniku borcem 1. svetovne vojne, da se simbolično poklonimo njihovemu spominu in oddolžimo za pozabljena leta.

Majhni smo v teh prizadevanjih, pa vendarle: namen je dober. Ne nazadnje naj ima tudi smrt nek smisel, čeprav zveni še tako absurdno. Vsi, ki so kakorkoli umrli, so prispevali na svoj način, da živimo mi, saj poznate priliko o posejanem semenu, ki umre in s tem obrodí stoteren sad.

Rad bi, da bi sprave ob grobiščih dosegle svoj pravi namen! Dajmo mrtvim pokoja, kjer počivajo in mesto v naših srcih, nam pa mnogo strpnosti in razumevanja pri ustvarjanju prihodnosti, za katero so živeli tudi vsi, ki jih danes ni več med nami.

Slava njihovemu spominu!
JANEZ PER

USTANOVNI ZBOR ZDRUŽENJA RAZLAŠČENIH LASTNIKOV PREMOŽENJA V DOMŽALAH

Premoženje čimprej nazaj prvotnim lastnikom

V Domžalah so 15. 11. 1990 ustanovili podružnico slovenskega Zdrženja razlaščenih lastnikov premoženja (ZRLP).

Na ustanovnem zboru so prisotni izvolili upravni odbor, ki ga sestavljajo: IVAN MARČUN, BRANE MATIČIČ, ANDREJ SVETLIN, ACI BERTONCELJ, JAKA LOŽAR, TONE IPAVEC, TONE OKRŠLAR, JOŽE MALI, ANTON GRILJ, MAJDA ŠTIFAR, LJUDMILA BERLOT IN FRANČ GABRIČ. Za predsednika upravnega odbora so izvolili IVANA MARČUNA, namestnik pa je ANDREJ SVETLIN, tajnica pa LJUDMILA BERLOT.

Zbora, ki ga je vodil Jurij BERLOT, član Slovenske kmečke zveze, se je udeležilo 33 članov. Navzoči so povedali marsikaj o tem, kako so bile storjene krivice, ki so jim bile prizadete. Največkrat je šlo za obliko nacionalizacije, pogostne so bile tudi zaplembe. Zanimiv in tipičen je tudi primer arondacije zemljišča v Moravčah, kjer danes stoji osnovna šola in vrtec. Gre za še posebej vpijoč problem, saj je bila odtujitev zemljišča lastniku (vzrok arondacije) storjena v 70. letih. Zemljišče je bilo lastnikom odvzeto pod pretežno arondacije, še pred izvršeno arondacijo pa so jo namenili za gradbeno uporabo. Poudarjeno je bilo, da je bilo v gospodarjenju z zemljišči mnogo »nepodkovanih« ljudi opetnajsteno pod pretežno arondacije. Znano je namreč, da se je arondacija lahko uporabljala le za pridobitev kmetijskih površin.

Ivam Marčun je poudaril, da je takojšnja naloga pravna razveljavitev zakona o nacionalizacijah in zaplembah. Lastnina je merilo vrednosti našega dela, taki zakoni pa so razdvajali slovenski narod. Ureditev tega je gotovo tudi eden od pogojev za narodno spravo.

Zastopnika občine Olge RAHNE in Brane HEFERLE sta udeležencem pojasnjevala današnje pravno stanje. Pravni odgovori so bili tehtni, ob tem pa se je izoblikovalo prepričanje, da bi lahko z odpravo starih krivic delali nove, denimo metalni ljudi iz stanovanja. Poudarili so, da razlaščenec, ki bodo dobili lastnino nazaj ni cilj nekoga postavljati na cesto, temveč objekt pametno uporabiti in s sredstvi, prejelimi za najemnino koristno ravnati. Jože Oberwalder je poudaril kot družbeno potrebo po opredelitvi konkretnega last-

nika nepremičnin, saj je v njegovem primeru šlo do zdaj za zelo slabo vzdrževanje njegovega nacionaliziranega premoženja v občinski lasti.

Več prisotnih je ugotovilo, da v Domžalah vendarle obstaja politična volja in želja, da se storjene krivice prično odpravljati. Potrebno bo preučiti vse vloge, najprej tiste, ki zadevajo objekte

v današnji lasti občine. Po nepreverjenih podatkih občina razpolaga tačas z več kot 200 objekti, ki jih uporablja bodisi sama ali pa oddaja.

Zelo poučen primer, ki bi se ga dalo brž urediti je primer bivše slaščičarne Lenček, ki je fizično kot objekt ostala taka kot je bila ob odvzemu. Občani bodo lahko svoje probleme in zahteve za odpravo krivic naslovili na Zdrženje razlaščenih lastnikov premoženja, podružnica Domžale, p. p. Kmečke zveze Slovenije, Ljubljanska 70 v Domžalah.

Razlaščenec bodo tudi sprejemali v poslanski pisarni, ki bo odprta vsak torek od 18.30 do 20.30 ure. Razlaščenec bo ob torkih sprejemal eden od članov upravnega odbora, ki bo pripravil tudi program dela.

O njem bomo še pisali.
Za objavo pripravil JUFIJ BERLOT, SKZ Podružnica Domžale

Občani pišite o tem, kako so vam...

ZRLP podružnica Domžale je posredovala priporočilo, da bi v nekaj nadaljevanjih objavili pričevanja ljudi o tem, kakšni postopki so bili uporabljeni pri nasilnem odvzemu premoženja.

Zamisli sprejemamo, zato prosimo občane, ki so jim bile storjene krivice, da nam o tem pišejo. Žal moramo le omejitvi prostor, tako, da vas prosimo, napišite nam svoj primer na največ dveh straneh. Privzemamo si pravice, da vaše tekste oblikujemo za objavo.

UREDNIŠTVO

ŠE vedno MIGamo - glasilo vaških čenc

V oddaljenih predelih občine se nekatere čenče iz centra širijo dlje časa, še posebno če so ilegalne in podtalne izvora. Odgovora sicer ne zaslužijo, vseeno pa je potrebno vrlim ilegalcem(-u) povedati svoje mnenje.

Ne bom komentiral zmedenega teksta, ki s postavljenimi cilji MIGanja MIGačev nima nič skupnega; če seveda ni posredi užaljenost avtorja(-ev), da pri realizaciji teh ciljev ne more ali ne zna sodelovati neposredno in njegova samokritika, da teh ciljev ni uresničeval ali pa jih je celo zatiral ko je za to imel vse možnosti (enoumno in enopartijsko oblast, privilegije organizacije, demokratični centralizem, samoupravljanje, delegate, ki so znali enotno in učinkovito MIGati).

Zmedenost in slabost MIGajočega teksta je v tem, da je cilje pobral od novih parlamentarcev - bivših preganjenih borcev za svoje bode posameznika, naroda, mišljenja in tiska, ki jih kljub spletkam tistih, ki so do sedaj enoumno MIGali in kot smo lahko prebrali ŠE vedno MIGajo, poskušajo čim preje uresničiti. Vse skupaj je za beljeno z izvlečenimi citati in nizkotnostmi, ki naj bi nekatere osmešili, jim povzročili čim več

škode in jih po možnosti še skregali.

MIGajoči teksti bodo obravnavali le lokalne čenče, ker se MIGači ne čutijo nacionalno ogrožene, kar jim garantirajo tisti, ki so nas pahnili v moralno in gospodarsko razsulo (Kardelji, Avnoji, Kavčiči, Kučani; da prav ste prebrali množično obliko) - to je njihovi bivši pokrovitelji na novih in starih položajih (predvsem pa v novi preobleki).

Edino dobro stran MIGanja novega glasila vidim v tem, da bodo sedaj te stvari prihranjene drugim časopisom in da ne bo povzročalo stroškov in jemalo prostora. Skrb pa vzbuja očitno dejstvo, da ima ilegalna MIGaška grupa svoje člane (lahko je samo eden ali pa je lahko to kar cela etablirana stranka) v občinski skupščini ali pa vsaj v njeni neposredni bližini, kar nam vsem skupaj ne more biti v ponos.

S spoštovanjem!
TOMAŽ ŠTEBE MENGEŠ

RAZVOJ NAŠE TELEFONIJE:

Zvonilo bo 4367 novih telefonov

V občini Domžale teče že več let akcija zbiranja sredstev za razvoj telefonije pod nazivom Domžale »4000« telefonov in to na območju VATC - Domžale 4000 priključkov in dodatno KATC - Mengeš še 800 priključkov ter naknadno KATC - Radomlje še 1000 priključkov.

Za akcijo razvoja telefonskih zmogljivosti, je velik odziv, saj je preko RAZVOJNEGA ZAVODA DOMŽALE oziroma bivše Samoupravne komunalne interesne skupnosti Domžale, združevalo sredstva preko 4000 občanov iz naslednjih krajevnih skupnosti:

	I. faza	II. faza	skupaj I. in II. faza
KS Slavka Šlandra	788	175	963
KS Simona Jenka	223	18	241
KS Vencija Perka	60	117	177
KS Trzin	231	191	422
KS Vir	227	176	393
KS Jarše-Rodica	55	133	188
KS Dob	167	49	216
KS Ihan	100	14	114
KS Krtina	-	87	87
KS Zalog Vrhpolje	-	13	13
KS Mengeš	420	330	750
KS Homec	-	77	77
KS Radomlje	-	284	284
KS Preserje	-	144	144
KS Rova	-	57	57
KS Dobeno	-	50	50
KS Gorjuša-Žeje-Trojica	-	50	50
Delovne organizacije	71	60	131

do 10. 8. 1990
prijavljeno skupaj: 2342 2025 4367

tf. naroč.

Kdaj nam bodo priklapljali telefone?
»Dinamični plan izgradnje razdelilnega naročniškega omrežja za področje vozliščne avtomatske centrale Domžale in avtomatske centrale Radomlje«. Pripravljen ga je izvajalec del PAP - Telematika Ljubljana in sprejelo Podjetje za PTT promet Ljubljana:

Trzin	10. 11.-23. 11. 1990
Domžale-Stob	24. 11.-29. 11. 1990
Rodica	7. 11.-10. 12. 1990
Jarše	10. 12.- 7. 1. 1991
Radomlje (Center)	29. 11.-22. 12. 1990
Vir - Količevo	22. 12.-31. 12. 1990
Preserje	5. 1.-29. 1. 1991
Rova	10. 1.-12. 2. 1991
Škerjančevo	5. 1.-17. 1. 1991
Kolovec	17. 1.-22. 1. 1991
Trata	22. 1.- 7. 2. 1991
Hudo	7. 2.-12. 2. 1991
Homec	12. 2.-26. 2. 1991

Zgoraj navedeni terminski plan je izdelan ob predvidevanju, da bodo vremenske razmere dovoljevale normalen potek del.

PO SEJI IZVRŠNEGA SVETA:

Črnih gradenj več – kaj storiti?

Izvršni svet je v minulih dneh obravnaval poročila inšpekcijskih služb in pri tem posebej poudaril probleme in vzroke za nedovoljene gradnje. Problematika nedovoljenih gradenj se je v zadnjem času zaostila, ker materialna zakonodaja ne sledi politiki razvoja zasebnosti in drobnega gospodarstva.

Izvršni svet domžalske občine je ob detajlnem pogledu na to problematiko izoblikoval naslednje sklepe in ugotovitve s katerimi seznanjamo tudi bralce.

Uprava inšpekcijskih služb občine Domžale mora pripraviti obrazložen predlog za spremembo republiških predpisov, ki urejajo področje dela gradbene in urbanistične inšpekcije, v skladu s podanimi pripombami in predlogi na Izvršnem svetu Skupščine občine Domžale.

V proračunu občine je potrebno zagotoviti ustrezna finančna sredstva za izdelavo nove urbanistične dokumentacije in za ažuriranje obstoječe, saj se posledice neustreznih urbanističnih dokumentov drastično odražajo na terenu v obliki težav pri reševanju tekoče prostorske problematike, nezadovoljstva občanov, pojavov črnih gradenj ipd.

Izdelava lokacijske dokumentacije je dolgotrajna, zato naj Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja skliče sestanke z vsemi soglasodajalci in jih opozori na rok za reševanje vlog občanov.

Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja mora v upravnem postopku izdajati odločbe, iz katerih je jasno in nedvoumno razvidno, kakšne so obveznosti investitorjev ter posvetiti več pozornosti usklajenosti lokacijske dokumentacije z osnovno urbanistično dokumentacijo.

Uprava inšpekcijskih služb in ostali upravni organi, ki sodelujejo v postopkih morajo zagotoviti, da se pismeno pošiljke upravnih organov investitorjem vročajo v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku.

Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja mora takoj vzpostaviti evidenco veljavne urbanistične dokumentacije v občini Domžale in jo dostaviti urbanistični inšpekciji in Razvojnemu zavodu Domžale.

Sekretariat mora v bodoče redno in pravočasno dostavljati Upravi inšpekcijskih služb z odlokom potrjeno urbanistično dokumentacijo.

Zaradi kasnitev pri izdelavi srednjeročnih planskih dokumentov se naj na Republiško skupščino posreduje pobuda, da se rok veljavnosti urbanističnih dokumentov, ki niso izdelani v skladu z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegih v prostor, podaljša do 31. 12. 1992.

S koordinacijskimi sestanki, ki jih vodi ing. Kovač, sodelujejo pa inšpekcijske službe in Razvojni zavod Domžale, je potrebno nadaljevati, ter o nerešenih problemih ali neuskkljenih zadevah tekoče obveščati Izvršni svet. Zadeve je reševati na čim

bolj racionalen način ob upoštevanju interesov mejašev – sosedov ter varnosti pri delu oziroma poslovanju.

Glede na ugotovitve, da projektantske in nadzorne firme kot tudi izvajalci del ter vodje investicij v podjetjih niso tekoče seznanjeni s spremembami predpisov s svojega področja, naj Uprava za inšpekcijske službe v času od 1. 11. do 15. 11. 1990 organizira razgovor s projektanti, nadzornimi organi, investitorji in izvajalci del ter večjimi obrtniki in Sekretariatom za urejanje prostora in varstvo okolja ter Razvojnem zavodu.

Urbanistična in gradbena inšpekcija mora do 31. 12. 1990 pripraviti pregled in poročilo o črnih gradnjah brez lokacijskega dovoljenja in strokovno opredeliti možnost za eventualno legalizacijo teh objektov oziroma opredeliti tiste, ki jih pod nikarkršnimi pogoji ne moremo legalizirati.

Drobnejši kataster črnih gradenj se mora pripraviti do konca leta 1991.

Pri postopkih izdajanja posameznih dovoljenj v občinski pristojnosti kot tudi pri izdelavi lokacijskih dokumentacij na Razvojnem zavodu, geodetskih posnetkih na Geodetski upravi, naj imajo posebno prioriteto podjetja ter obrt zaradi aktiviranja novih delovnih mest v občini.

Koordinacijska komisija pri Sekretariatu za urejanje okolja in varstvo okolja naj enkrat mesečno obravnava poročila o izdelavi lokacijske dokumentacije, izdaji lokacijskih in gradbenih dovoljenj ter problematiko, ve-

zano na izdajo zgoraj navedene dokumentacije. Trimesečna poročila je komisija dolžna predložiti Izvršnemu svetu.

Lokacijska dokumentacija naj vsebuje bolj natančno definirane lokacijske pogoje, urbanistična in gradbena inšpekcija pa naj vztrajata pri doslednejšem nadzoru tako samih zakoličb objektov kot tudi gradnje skladoma s projekti. Prav tako naj dosledno vztrajata in zahteva tudi odgovornost investitorjev kot nadzornih organov.

Urbanistični in gradbeni inšpektor opravita razgovor z vodstvom Stanovalniške zadrage in Sekretariatom za urejanje prostora in varstvo okolja glede nadzora nad spoštovanjem priključitvenih del.

Zadolži se člana Izvršnega sveta ing. Kovač in ing. Karlovška, da predložita Izvršnemu svetu predlog za formiranje strokovne komisije arhitektov – strokovnjakov z območja občine Domžale ter predstavnika Razvojnega zavoda Domžale in Komunalno-stanovanjskega podjetja Domžale, katere naloga naj bi bila pripraviti programa revitalizacije posameznih objektov in urejenosti okolja v občini Domžale. Komisija naj bi pripravila ustrezne programske usmeritve in spremljala tekoče delo na tem področju. Proučiti je potrebno tudi možnost za zaposlitev ustreznega strokovnjaka s prejemnimi nalogami v okviru Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja.

Izvršni svet SO Domžale bo 15. 1. 1991 obravnaval realizacijo teh sklepov oziroma stališč.

STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE
DOMŽALE – V TOREK, 27. 11. 1990
V KNJIŽNICI DOMŽALE

Srečanje s predsednikom vlade v senci

BI ŽELELI PREDSEDNIKA VLADE V SENCI VPRAŠATI KAJ BI STORIL DRUGAČE OD TISTIH V SONČNI VLADI?

USTAVA – KAKO DOSEČI DOGOVOR IN SPORAZUM VSEH SLOVENCEV?

KAJ BO PRINESEL PLEBISCIT?

KAKO V SPOPAD Z NARAŠČAJOČIM NEOKONZERVATIVIZMOM?

Ta in še mnoga druga vprašanja bomo Domžalčani lahko zastavili predsedniku VLADE V SENCI EMILU MILANU PINTARJU na pogovoru, ki bo v torek, 27. novembra 1990 od 18. ure dalje potekal v večnamenskem prostoru Knjižnice Domžale. **VABLJENI!**

Bolezen, ki se ji reče »hitri zaslužek«

V zadnjem času se je v kranjski deželi razpasla epidemija nove bolezni, eno njenih največjih žarišč pa je prav v Domžalah. Bolezen se nima svojega imena, lahko pa bi se ji reklo »sindrom neizmerne skrbi za poučevanje varne vožnje«. Njeni zunanji znaki so predvsem v bliskoviti rasti števila avtošol. Vsak ča bo imela že vsaka ulica v Domžalah svojo avtošolo, nekatere boljše pa jih imajo že več.

V sedanjem času razvoja liberalnega kapitalizma, poznanega po poslovni nesolidnosti in hitri akumulaciji kapitala, je omenjena bolezen zajela večje število podjetnikov, ki so pripravili za bagatelno ceno nepoučene ljudi počiti o prometnih predpisih in vožnji avtomobila. Pravega vzroka bolezni še niso odkrili. Nekateri strokovnjaki sumijo na virus z imenom »hitri zaslužek«, vendar tega še niso uspeli zagotovo dokazati.

Sedaj morate biti previdni, kajti minili so časi starih avtošol in njihovega enotnega programa in standardov. V modernih avtošolah, katerih jamstvo kvalitete je znak d. o. o., pri super avtomobilnih in super inštruktorjih ni več važno koliko ur in kako kvalitetnega pouka traja tečaj cestno-prometnih predpisov, saj vas nekateri lahko vse variante testov naučijo tudi na pamet. To pa še ni vse! Sedaj tudi ni več nujno, da ura vožnje traja 60 minut ampak lahko tudi manj, saj mora inštruktor naslednjo uro biti že v drugem mestu. Verjetno gre za zakon kvalitete in kvan-

titete. Sedaj ni več potrebno čakati, da vas vzamejo v avtošolo, čeprav seveda nikjer ni rečeno, kdaj vas bodo spustili na izpit. Tudi to je konkurenca! Bistveno je, da je kandidatom zagotovljena vožnja vsak dan (dokler imajo dovolj denarja). Pri številu ur ni nikoli dobro preveč varčevati, petdeset ur več ali manj, važno je znati varno voziti.

Kaj čaka izpitni center Domžale? Zakaj se tudi oni ne prilagodijo novim razmeram in naprednejšim idejam. Zakaj tudi oni ne znižajo monopolistične cene, začnejo z izpiti ob sobotah in nedeljah, če že ne ponoči. Če je kandidator preveč, bi se lahko po znanem receptu izpit skrajšal na 5 ali 10 minut, kar bi zadostovalo do Repovža in nazaj. Tudi pri takoičenovanih polah bi se lahko prijateljsko dogovorili za eno ali največ dve varianti. Tako ne bi po nepotrebnem mučili kandidatov, pa še zmanjšali bi stroške. Če sami tega ne zmorejo, pa naj da občina koncesijo kakšnemu d. o. o. Zagotovo se bo našel kdo, ki bi jo z veseljem sprejel.

Kot je znano, je cilj vsakega gospodarstva njegova rast in povečanje profita. Ker bo počasi zmanjkalo kandidatov, bo nastal problem »surovine« za množico avtošol. Nujno bo potrebno najti rešitev, mogoče celo v uvozu kandidatov. Morebiti bi se dalo prepričati tudi starejše voznike, da gredo še enkrat v avtošolo, vsaj zato da vidijo, kaj se pred leti zamudili. Zelo verjetno bi se izplačalo učiti tudi po posebnem programu vožnje v Evropo 92.

MITJA HRIBAR

Naš grb in naše meje

Javno vprašanje gospodu magistru Ervinu-Antonu Schwarzbartu, diplomiranemu inženirju, predsedniku Skupščine občine Domžale in delegatu v Skupščini republike Slovenije.

Verjetno veste, da smo državljani Slovenije sredi

priprav na sprejem nove ustave. Ustava bo temeljito preverila pristojnosti občin in republike: republiške pristojnosti bo okrepila, občinam bo kopico pristojnosti odvzela in zato ne bo nobene potrebe več, da bi občina zasedala tako veliko ozemlja (razen, ko gre za mesta) kot danes.

Osebnostno vas sicer razumem, da želite ozemlje občine celo razširiti (prejšnji Občinski poročevalec na 2. strani): 1. do tega imate vso legitimno pravico; 2. ne poznam vladarja, ki bi se veselil drobljenja svojega fevda (zato razumem tudi Markoviča in zvezno Predsedstvo).

Toda cenena politična demagogija je, če obenem govorite, da je povečanje občine približevanje »evropskim« standardom. Ne morete kot argument za svoje trditve vedno uporabljati izraze: duh časa, demokratično, evropski standardi... Za

politični dialog je treba trdnjših argumentov in ne fraz. In če sva že pri velikosti občine: v Avstriji ali Italiji je občina MAJHNA, veliko manjša kot je današnja občina Domžale.

V tej zvezi Vas zato sprašujem še nekaj:

Izbiramo nov občinski grb. Dejali ste, da je tisti netopir ali kaj (pokazali ste na ilegalca v sedanjem grbu) neustrezen.

V redu, o okusih ne razpravljamo. Toda: ali se vam zdi

smiselno pred novo ustavo sprejemati občinski grb?

Kaj se bo zgodilo, če bo grb lep? Nove občine se bodo teple zanj!

Kaj se bo zgodilo, če bo grd? Nobena od novih občin ga ne bo hotela, niti ga ne bo hotel za svoj simbol imeti noben od naših krajev!

Zato predlagam, da nekaj mesecev še počakamo z grbom, da ne bi slučajno po nepotrebnem izgubljali denarja...
IGOR LIPOVŠEK

Cesta nam jemlje najdragocenejše

Teden otroka je čas, ko po vsem svetu odrasli še posebej razmišljamo, kako bi obvarovali otroška življenja pred smrtjo, boleznimi, revščino, kako bi jim omogočili srečno in zdravo otroštvo. Po sklepu mednarodne organizacije za otroke je letos prednostna skrb za varnost otrok v prometu. Promet, kot nujno potrebno področje človekovega udejstvovanja, je namreč hkrati

poguben za tiste, ki se še ne znajo ali se iz kakršnihkoli razlogov nepravilno vključujejo vanj. Tudi pri nas otroci predrago plačujejo ta davek civilizacije, zato smo vsi, ki z njimi delamo in živimo dolžni poskrbeti za njihovo čimboljše prometno usposobljenost.

Prometna vzgoja je v šolski vsebini široko zasnovana in se prepleta pri določenih predmetih večkrat v letu in tudi večkrat v osemletnem šolanju. Zelo resno vzamemo tudi začetek šolskega leta, zato na vseh solah v uvodnih urah obnovimo znanje o prometu, pomagajo nam miličniki, SPV v cestnem prometu, AMD in drugi. Kljub naštetemu pa smo na šoli Štandrove brigade ob dnevu otroka pripravili še dodatne vsebine in aktivnosti z željo, da učenci o prometu čim bolj razmišljajo in predvsem iščejo svoje mesto v njem, ter tako presodijo, ali se znajo pravilno ravnati na prometnih površinah. Učenci so skupno z razredniki pripravili prometnovzgojne ure; ponekod povsem samostojno, druge pod skrbnim učiteljevim vodstvom. Ko smo ure analizirali, smo lahko ugotovili, da so nas otroci v marsičem presenetili. V nekaterih razrednih skupnostih so pripravili prave dramske prizore dogajanja na cesti. V teh prizorih niso pozabili omeniti »rolk«, ki so postale zelo priljubljene, a nevarno prevožno sredstvo, objestnih voženj s kolesi in motorji, potovanj v avtobusu in čakanje nanj ob cesti. Gledanje filmskih prizorov s sodišč jim je dalo navdih za uprizoritev dogajanja na sodišču, ko so učenci – porotniki ugotavljali krivdo za povzročeno nesrečo. V številnih razrednih skupnostih so se učenci pomerili v znanju prometnih predpisov, izdelovali so prometne znake, risali risbe in plakate, ki sedaj visijo na stenah učilnic v opomin in razmišljanje. Veliko so se pogovarjali o obnašanju, za kar so uporabili knjižico »Bonton«. Zani-

mivo je tudi, da so intervjuvali učence – očitavca prometne nesreče in učence, ki je nesrečo doživel, a na srečo z lažjimi posledicami. Ugotovili smo, da učenci sledijo sredstvom javnega obveščanja, saj so v velikem številu analizirali članke o prometnih nesrečah, opazili pa so tudi nova opozorila voznikom na radiu in televiziji. Opozorila o alkoholizmu so jih zelo pretresla, zato upamo, da bodo kot bodoči vozniki o tem razmišljali. Tako torej o prometu otroci sami! Veliko vedo o predpisih, o obnašanju, o tem, kaj se sme in česa ne na prometnih površinah, pa je kljub temu njihovo ravnanje včasih nerazumljivo objestno, kot da nikoli niso slišali za krvave posledice neupoštevanja prometnih predpisov, za preštevile smrti, invalidnosti, solze in bolečine staršev ob izgubi otroka.

Zakaj tako? Razmislimo vsi! Ali ni promet tudi odraz vsakdanjega življenja, ko zavestno kršimo predpis, ga obidem ali celo izkoristimo sebi v prid? Način je isti v prometu, le da tu teče kri, so solze, so bolečine... Zaradi naših otrok je zato potrebno, da v vseh tednih slehernega leta odrasli razmišljamo, kako bomo z upoštevanjem pravil povsod, še posebno pa na cesti, dali otrokovemu znanju prometnih predpisov pravo vrednost. Otrokov zavestno prepričanje, da je to, kar se je o prometu naučil, potrebno upoštevati na vsakem koraku prometne površine in da tako ravnajo vsi, bo najboljša zagotovilo za njegovo varnost. Varen korak v prometu za našim otrokom želimo vsi, mar ne? JOŽICA POLANC, dipl. ped.

STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE PO KONGRESU

Za pravo socialno demokracijo

Najbrž mora biti v ljudeh tudi nekaj mazo-hizma, da so pripravljene vztrajati tudi v omalovaževani stranki. Toda v njej smo ostali le tisti, ki smo resnično levo in socialno demokrasko usmerjeni in nimamo želje po oblasti in koristoljublju. Mnogi, ki so pred leti na račun Partije imeli največ koristi in se z njeno pomočjo povzpelo dvigovali, pa dandanes že iščejo pomoč pri novi oblasti in se ji priljujejo. Da pa je ni oblasti, ki ji prilizovanje in hvalisanje ne bi godilo, je pa tako ali tako že dolgo znano.

Prav tako bi bilo treba povedati, da so k slovenski pomladi veliko pripomogli tudi prenoviteljsko usmerjeni ljudje znotraj Partije, ki so jo spreminjali, obenem pa niso pustili boljševikom, da bi ponovno dvignili glavo. Sprememba družbene ureditve je potekala brez prelivanja krvi in s poštenimi volitvami. Spopadi v Partiji so bili prav tako ostri kot tisti iz opozicije; in mnogi, ki se udingajo novi oblasti, so se vse do pred kratkim gredli v varnem zavetju zasebnosti.

Toda vrnimo se h kongresu. Glavna značilnost je prelom s komunistično preteklostjo, ki jo jasno izraža deklaracija o preteklosti. Morda je z nacionalnega vidika nekako nujno, da obstaja nekdo, ki je naslovnik vseh napadov in kritik za preteklost. Toda prenoviteljski so se odpravljali revolucionarnim metodam in utopičnemu komunizmu. Cilji stranke so

usmerjeni k demokratični socialni državi. Ob tem pa zavračamo za suverenost slovenskega naroda nevarne poskuse, da se narodnoosvobodilna vojna, kot del svetovne protifašistične koalicije in oborožen upor proti okupatorju in njegovim pomagačem, enači z državljansko vojno.

Stranka se želi profilirati kot socialno demokrasko usmerjena, saj v Sloveniji trenutno ni prave sile znotraj vladajočih strank DEMOSA, ki bi se zavzemala za omejitve ekonomske moči kapitala, za soodločanje delavcev, za močne sindikate, za lokalno samoupravo in širjenje participacije državljanov. In še o nečem bi radi spregovorili. O strahu levo usmerjenih ljudi, ki se vse bolj bojijo izražati svoje prepričanje. Novi oblastniki so se dobro učili od svojih boljševističnih učiteljev in se enostavno poslužujejo njihovih metod. Prenovitelji Partije se nismo borili za to, da se bodo ponovno vrnili časi, ko ljudje ne bodo upali povedati kaj so, in se bodo zaradi svojega prepričanja bali za službe. Radikalci iz Demosove koalicije so namreč pripravljene tudi zaradi pragmatičnih prestižnih razlogov in kadrovskega nagajevanja spodkopati ugledne strokovnjake in vodilne v podjetjih. Verjeme, da bi bila lastninska reforma že zdavnaj opravljena, če ne bi bilo zadaj računice, da je na vodilnih položajih še premalo »demosovskih« kadrov. Tako se ponovno vračajo časi,

ko ni pomembno, koliko znaš in veš, kako uspešen si, ampak komu pripadaš, ali natančneje rečeno tista znana: saj to je vendar naš človek.

Na kongresu smo spregovorili tudi o novi slovenski ustavi. In na čem bomo vztrajali? Smo proti nesprejemljivemu in filozofsko pogojenemu pojmu svetosti življenja.

Poudari naj se pomen narodno osvobodilnega boja za Slovence.

Ustava naj poudari socialno državo, opredeli naj tudi socialnoekonomske pravice. Nasprotujemo republiškem centralizmu, ustava naj določi podlago za razvoj lokalne samouprave.

Smo za dvodomni parlament (zastopnost regij!).

Ustava naj opredeli postopno demilitarizacijo Slovenije.

Ustava naj ženskam in njihove enakovrednemu položaju v družbi nameni več kot le pol stavka.

Za konec pa tole. Veseli smo, da v naši stranki ljudje delajo tako, kot jim narekuje njihova zdrava pamet, osebna duhovnost, razum in intelekt. Otrseli smo se strankarske discipliniranosti, nareka »demokratičnega« centralizma in diriganja. Naši člani niso glasovalni stroj, ki se mora podrežati strankarski logiki. In v tem je trenutno naša prednost in moč.

iz naših krajevnih skupnosti • iz naših krajevnih skupnosti • iz naših

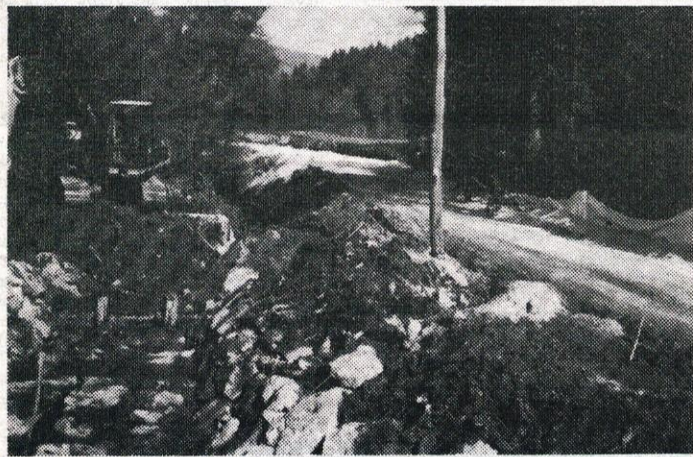
Tri ceste vodijo v svet

Cesta Peče-Pretrž

Cesta Moravče-Gabrje

Cesta Sp. Petelinjek-Javorje

Kdaj večnamenski prostor v Blagovici?

Ob glasovanju za podaljšanje občinskega samoprispevka je bilo v KS Blagovica in Osnovni šoli Janko Kernik Brdo – podružnični šoli Blagovica predvideno, da bo v primeru izglasovanega samoprispevka ob šoli zgrajen večnamenski prostor, za kar je bila že pridobljena dokumentacija. Vemo, da občinski samoprispevek ni bil izglasovan, zato je ZDRAVKO PRAŠNIKAR, DELEGAT KS BLAGOVICA V ZBORU KS postavil vprašanje: Kje bomo dobili sredstva za uresničitev programa neizglasovanega samoprispevka in kdaj lahko krajani tega območja in kolektiv ter učenci Osnovne šole Blagovica pričakujejo izgradnjo več kot potrebne večnamenskega prostora in s tem vsaj delno izenačitev pogojev šolanja otrok.

V odgovoru, ki ga je pripravil FRANCI JUHANT, sekretar Sekretariata za občno upravo, je med drugim rečeno:

Dejavnost osnovnega izobraževanja ima v programu zagotovljena tudi sredstva za investicijsko vzdrževanje – 0,20 v okviru stopnje za redno dejavnost. To za leto 1990 pomeni 7.227.870 din, ki so v skladu s programom investicijskih in vzdrževalnih del že porabljena.

Pripravljeni so planski dokumenti za srednjeročno obdobje 1991–1995, kjer bodo evidentirani vsi šolski objekti, kot tudi potrebe po obnavljanju le-teh, vendar bo vse potrebno uskladiti s finančnimi možnostmi.

Trenutno pa še ni razčiščeno vprašanje prenosa financiranja osnovnega izobraževanja na republiški proračun in v kakšni meri bo prenos izveden – ali bodo to le osebni dohodki učiteljev in del materialnih stroškov ali še kaj več. V tem primeru bodo občine dolžne v svojem proračunu zagotavljati sredstva za dodatne programe kot tudi za investicijsko vzdrževanje objektov. Prav tako je trenutno vprašljiv vir dohodka, s katerim bo občina razpolagala v prihodnjem letu. Posameznih prispevnih stopenj ne bo več, Zakon o financiranju javnih potreb bo urejal financiranje proračuna občin in republike in določal, kolikšen del davka bo pripadal občini.

Celotna shema proračuna za prihodnje leto je bistveno drugačna kot v letošnjem letu, posamezni programi dejavnosti ne bodo več ločeno prikazani, pač pa po vsebini vključeni v enoten proračun – naprimer vse investicije, ki jih bo občina financirala iz proračuna, bodo zbrane na enem mestu, tako da bo preglednost nad investicijami bistveno boljša.

O javni razpravi

Jožica Štuhar, delegatka Druženopolitičnega zbora, je vprašala kako je z različno javnostjo javnih razprav. Po njenem mnenju je namreč obvestilo o razgledni posameznih aktov v Uradnem vestniku občine Domžale absolutno premalo, bolj učinkovito bi bilo, če bi bila informacija objavljena v Občinskem poročevalcu. Ob večji informiranosti ljudi bi že v času javne razprave prešli več predlogov in pobud, ne pa da se le-te pojavljajo na sami skupščini.

Po mnenju Lada Goričana, Sekretarja Skupščine občine Domžale, ki v svojem odgovoru predstavlja tudi dolžnosti predlagatelja posameznega akta, bo potrebno z oblikovanjem novega Poslovnika naše skupščine institut javne razprave natančneje opredeliti, zlasti glede nosilca in načina poteka.

Poglejmo pa še, kaj je dolžan predlagatelj:

- osnutek akta oz. gradiva javno objaviti oz. zagotoviti, da se delovni ljudje in občani z njim pravočasno seznanijo
- predlog obrazložiti in navesti družbene, ekonomske in druge razloge za njegov sprejem
- določiti primeren rok za javno razpravo
- zagotoviti strokovno obdelavo mnenj, stališč in predlogov
- skrbeti, da se akt pred zaključkom javne razprave ne začne spreminjati
- na primeren način obvestiti udeležence javne razprav o stališčih, ki jih je zavzel do predlogov iz javne razprave.

V javnih razpravah naj bi sodelovali tako zainteresirani občani, kot podjetja in druge organizacije ter

skupnosti, posebej pa se izpostavlja vloga vodstev političnih organizacij, ki so z vsebino aktov in roki javne razprave pravočasno seznanjena in predlagatelji upravičeno pričakujejo, da se bodo s svojimi predlogi, stališči in pripombami pravočasno vključevala in tudi na tak način prispevala, da bodo obravnavane na sejah skupščin v fazi predlogov aktov racionalnejše in časovno krajše.

Po sledih delegatskih vprašanj

Kdo ocenjuje škodo po neurjih?

VINKA JERASA, delegata v ZBORU KS je zanimalo, kdo ocenjuje škodo po neurjih na cestah, ki jih upravlja in vzdržuje krajevna skupnost. Doslej je to namreč delala KS sama, ki je račun za ugotovljeno škodo posredovala občini, sedaj naj bi bilo to drugače. Za cenitev škod po neurjih na cestah je imenovana pet členska komisija, ki na zahtevo upravljalcev cest, krajevnih skupnosti ali občanov odpravi pregled pov-

ročene škode. Po ugotovitvi pripravi poročilo Izvršnemu svetu ter mu obenem posreduje tudi predlog za popravilo poškodb na cestah. O delitvi sredstev odloča Izvršni svet Skupščine občine Domžale (Odgovor je pripravil Janez Kovač, sekretar Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja).

Kako do večje prometne varnosti pred vrteci in šolami?

Milan Pirman, delegat Liberalno demokratske stranke v Druženopolitičnem zboru je Izvršnemu svetu predlagal, da v roku meseca dni od zasedanja skupščine pripravi projekti postavitev bumerperjev (izboklin na cestnišču) na vseh cestniških pred vzgojnoizobraževalnimi ustanovami. Le-ti bodo fizično preprečevali večje hitrosti od dovoljene ter bistveno povečali prometno varnost predšolske in šolske mladine.

Odgovor je pripravil Marjan Peljhan, predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki pravi, da gradnja grbin zaradi povečanja prometne varnosti nima zakonske podlage, imamo pa v Sloveniji dve testni polji s temi grbinami.

Po njegovem mnenju bi morali poostri nadzor oz. kontrolo nad vozniki, ki ne spoštujejo cestno prometnih predpisov – pred večino vrteci in šol je omejitve hitrosti do 40 km/h.

Obenem pa predlaga, da Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja predlog Liberalno demokratske stranke posreduje predlagatelju srpememb republiškega Zakona o varnosti cestnega prometa, ki naj bi poleg grbin upošteval tudi druge alternativne rešitve za umiritev prometa na cestah, ponovno pa naj se preveri tudi prometna ureditev okoli vrteci in šol ter izvede omejevalne ukrepe v okviru veljavne zakonodaje.

Mladi esperanto na OŠ Vencija PERKA

V šolski kroniki nekdanje Osnovne šole Domžale lahko preberemo, da je v Domžalah že v letu 1937 aktivno delal esperantski klub, ki je pod vodstvom g. Damjane Vahen organiziral tečaj, ki ga je obiskovalo kar 51 učencev in učenk.

To tradicijo uspešno nadaljujejo učenci Osnovne šole Vencija Perka Domžale, ki so se skupaj z mentorico prof. Drago Grabnar-Zalar udeležili tudi srečanja v klubu esperantistov v Trstu, o čemer nam piše Mirjam Druškovič:

6. aprila 1990 smo se polni pričakovanj pa tudi treme odpeljali z vlakom v to vsaj meni povsem neznanu mesto sosednje države.

Članica esperantskega kluba gospa Anita nas je čakala že na postaji in odpeljala našo prtljago, mi pa smo se s tramvajem odpravili k naši gostiteljici. Vožnja s tramvajem je bila za nas posebno doživetje. Nadaljni prevoz so nam preskrbeli trije člani kluba, ki so

nam razkazali znamenitosti Trsta in okolice: grad sv. Jošta, park ob gradu Miramar. Presenečeni smo bili nad bogastvom, lepoto in urejenostjo nekaterih zgodovinskih spomenikov in cerkva. Obiskali smo tudi kraško jamo Grotta Gigante v Proseku. Po ogledu mesta in okolice smo se odpravili v klub esperantistov, ker smo bili izredno tople sprejeti. Izvedli smo pevski in recitatorski program, predstavili pa tudi naš domaći kraj, naš način življenja in učenja. Upamo, da smo jih z našim – seveda še ne preširokim – znanjem jezika zadovoljili. Po

nastopu so nas pristrčno pogostili po nakupovanju. Njihove trgovine so prav zares paša za oči. Po tem smo se odpravili na vlak. Domov smo se vrnili zadovoljni, polni novih, prijetnih vtisov o mestu in gostoljubnih sosedih. Izlet bo ostal nepozaben in naši mentorici bomo vedno hvaležni, da nam je s pomočjo mednarodnega jezika esperanta približala tudi esperantiste v sosednji Italiji.

ŽIVELI IN DELALI SO VČERAJ ZA NAŠ JUTRI... (2)

Ob 70-letnici Bonačeve tovarne – Papirnice Količeve

Feljton o zgodovini Bonačeve tovarne

Kdo vse je predstavljal »papirniško« okolje, v katerem je deloval Bonač? Industrija papirja, kartona, lepenke, lesovine in celuloze je tik pred okupacijo 1941 štela deset podjetij. Sedem izmed njih se je utemeljilo pred prvo svetovno vojno, tri pa v času med obema vojnama. Izmed teh sta bili le dve večji – in obe je ustanovil Fran Bonač. Navedeno skupino 10 podjetij so sestavljale: 1. Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani; 2. Bratje Piatnik, tovarna za dokumentni in kartni papir, Radeče pri Zidanem mostu (prav do osvoboditve last avstrijskega kapitala, last družine Piatnik); 3. Sladkogorska tovarna papirja in lepenke, Sladki vrh ob Muri; 4. Charles Moline, tovarna lesenih lepenk, Tržič na Gorenjskem; 5. Ceršaška tovarna lesenih snovi in lepenke, Ceršak ob Muri; 6. Tovarna lepenke in lesovine Prevalje; 7. Artur Perger, gozdarska industrija, Mislinja. Po prvi svetovni vojni so bile zgrajene: 8. Tovarna lepenke in lesovine Edvard Pogačnik, Brezno ob Dravi (organizirana leta 1931), kot Bonačev kapital pa: 9. Tovarna papirja in kartona I. Bonač sin, Količevo (utemeljena leta 1920); 10. Tovarna celuloze Videm-Krško (ustanovljena leta 1938).

Ceršaška tovarna je bila do konca prve svetovne vojne v rokah avstrijskega kapitala. Zato je Fran Bonač že leta 1919 organiziral družbo z omejeno zavezo za prevzem te tovarne; v družbi je bil glavni deležnik. Potem je leta 1937 utemeljil v Zagrebu še kartonažno tovarno »Dvoraček & drug« z namenom, da bi si ustvaril enega izmed glavnih odjemalcev količevskega papirja, kartona in lepenke, da pa bi se osamosvojil glede celuloze in jo prodajal tudi drugim, je zgradil še tovarno celuloze.

Tovarna celuloze Videm-Krško

Ker bo sledil historiat količevske papirnice v posebnem poglavju, naj se na tem mestu odmeri nekaj odstavkov še Tovarni celuloze v Vidmu. Do leta 1940 so proizvajali celulozo v vsej Jugoslaviji le trije obrati: Goričane (last Združenih papirnic), poseben objekt Zagrebačke dioničke tvornice papira in pa tovarna celuloze v Drvarju. V Goričanah so jo izdelovali zgolj za potrebe Združenih papirnic samih; celulozni obrat zagrebske tovarne je sam komaj kril potrebe svojega podjetja. Drvar je prodajal svojo celulozo v glavnem v tujini. Vse druge tovarne papirja so bile vezane na

uvoz tuje celuloze, čeprav bi mogel Drvar v znatni meri kriti domače potrebe. Prav zaradi kupovanja celuloze v tujini se je Bonač odločil, da si bo sam postavil tovarno celuloze. Odločil se je za lokacijo v Vidmu pri Krškem ob Šavi.

Ker sam ni imel vsega denarja, je organiziral manjšo družbo, ki se je imenovala »Celuloza, družba z omejeno zavezo, Ljubljana«. Na sodišču v Ljubljani je bila protokolirana v avgustu 1938 z osnovno glavnico 2.000.000 dinarjev. Kot družabnik je bil na prvem mestu vpisan Fran Bonač, potem Marica Bonač poročena dr. Pehani, nato Lia Bonač poročena Pothorn, končno ljubljanska podružnica Jugobanke.

Na leto 600 vagonov celuloze

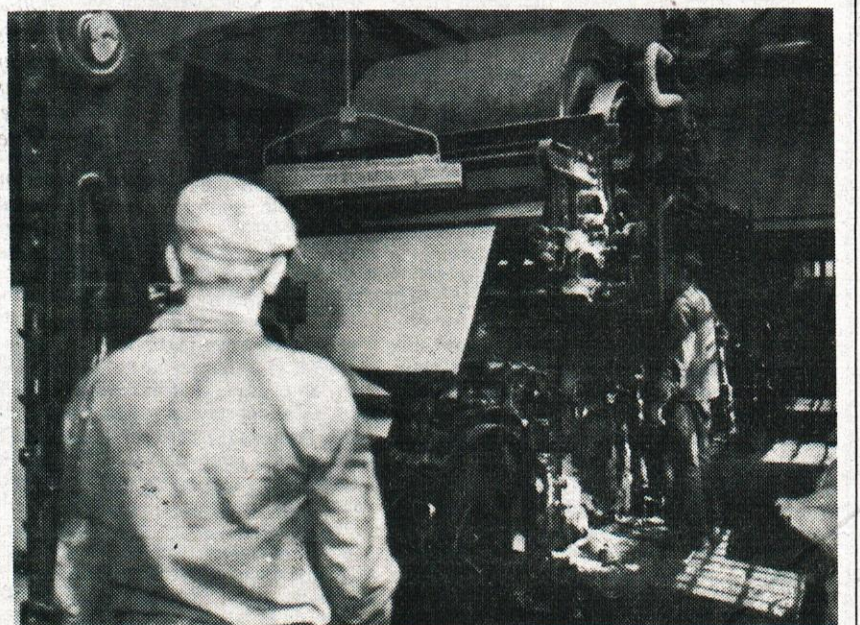
Tovarna je pričela z redno proizvodnjo beljene in nebeljene celuloze s 1. januarjem 1940. Vse naprave je gnala parna turbina 1000 KM. Maksimalna zmogljivost tovarne je znašala spocetka 600 vagonov celuloze letno. Podjetnik je nameraval postaviti v tovarno še poseben stroj, ki bi le za izvoz izdeloval specialni papir za zavijanje pomaranč, limon in drugih južnih sadežev. Vso strojno opremo za to je že naročil v Nemčiji, toda vse skupaj je prehitela

vojna. Strojna naprava je obležala v Warmbrunnu v Šleziji in le brusilnica lesa je prispela v tovarno še pred kapitulacijo Jugoslavije.

S tem, da je steklo delo v Vidmu, je močno narasla poraba celuloznega lesa. Samo papirništvo v Sloveniji je porabilo naslednje količine tega lesa.

Petletja	Povprečna količina v m ³	Petletja	Povprečna količina v m ³
1870–1875	1.104	1906–1910	25.990
1876–1880	2.112	1911–1915	20.867
1881–1885	6.404	1916–1920	15.698
1886–1890	8.602	1921–1925	34.366
1891–1895	21.657	1926–1930	40.716
1896–1900	26.705	1931–1935	56.727
1901–1905	18.343	1936–1940	94.179
		1941–1944	67.192

Nadaljevanje prihodnjic

S papirnim strojem I (»ajnzarco«), na kratkem so izdelovali lahke papirje, je Bonač z lahkoto prodr na bližnji in daljni trg

iz naših krajevnih skupnosti • iz naših krajevnih skupnosti • iz naših

URNIK DVORANE KOMUNALNEGA CENTRA DOMŽALE

PONEDELJEK		
- VELIKA DVORANA	7.30-14.00	Center srednjih šol
	14.00-15.00	čiščenje
	15.00-18.00	kotalkanje
	18.00-20.00	atletika
	20.00-21.30	košarka - ženske
	21.30-23.30	tenis
- MALA DVORANA	17.00-21.00	plesni tečaj
- KLETNI PROSTORI	18.00-21.00	dviganje uteži
TOREK		
- VELIKA DVORANA	7.30-14.00	Center srednjih šol
	14.00-15.00	čiščenje
	15.00-18.00	kotalkanje
	18.00-20.00	nogomet
	20.00-22.00	tenis LEK Mengeš
	22.00-24.00	tenis Logis
- MALA DVORANA	17.00-21.00	plesni tečaj
- KLETNI PROSTORI	18.00-21.00	dviganje uteži
SREDA		
- VELIKA DVORANA	7.30-14.00	Center srednjih šol
	14.00-15.00	čiščenje
	15.00-18.00	kotalkanje
	18.00-19.30	nogomet
	19.30-20.30	atletika
	20.30-22.00	košarka - moški
	22.00-24.00	tenis Gruda
- MALA DVORANA	17.00-21.00	plesni tečaj
- KLETNI PROSTORI	18.00-21.00	dviganje uteži
ČETRTEK		
- VELIKA DVORANA	7.30-13.15	Center srednjih šol
	13.15-14.00	čiščenje
	14.00-15.00	Center srednjih šol - ŠSD
	15.00-18.00	kotalkanje
	18.00-19.00	atletika
	19.00-21.00	nogomet
	21.00-23.00	tenis - Elektro
- MALA DVORANA	17.00-21.00	plesni tečaj
- KLETNI PROSTORI	18.00-21.00	dviganje uteži
PETEK		
- VELIKA DVORANA	7.30-13.15	Center srednjih šol
	13.15-14.00	čiščenje
	14.00-18.00	kotalkanje
	18.00-20.30	nogomet
	20.30-22.00	košarka - moški
	22.00-24.00	tenis - Golob
- MALA DVORANA	17.00-21.00	plesni tečaj
- KLETNI PROSTORI	18.00-21.00	dviganje uteži

URNIK VELJA
OD 2. 11. 1990 DO 31. 03. 1991

VRILI DOMŽALSKI KOMUNALCI, SPOŠTOVANI OBČANI:

Smo pokopali tudi pieteto?

Vrli domžalski komunalci, oglašava se zaradi, morda v celoti gledano, banalne zadeve, ki pa je moralno nevzdržna in kaže odnos birokrata, ki mu je vse dovoljeno, pa četudi le upravlja s sredstvi, ki so mu zaupana in so last vseh občanov.

V Občinskem poročevalcu (1. 10. 1990, l. XXIV, št. 11) ste objavili (vaša pogrebna služba) grožnjo neplačnikom o odstranitvi grobnih parcel, na v celoti nekulturen način z naslednjim zmadkom: v prvi točki »1. Obveščamo vse najemnike grobov, ki nimajo poravnane najemnine za leto 1990, da jo nemudoma poravnajo, sicer bomo odstranili spomenik.« In v enakem le bolj uradnem stilu v 4. točki »4. Zaradi prostorske stiske smo prisiljeni ukrepati po zakonu o pokopališkem redu, Ur. l. SRS 34, zato bomo vse tiste grobove, ki nimajo plačane najemnine, niso vzdrževani in je od zadnjega pokopa preteklo 10 let oddali drugemu najemniku.«

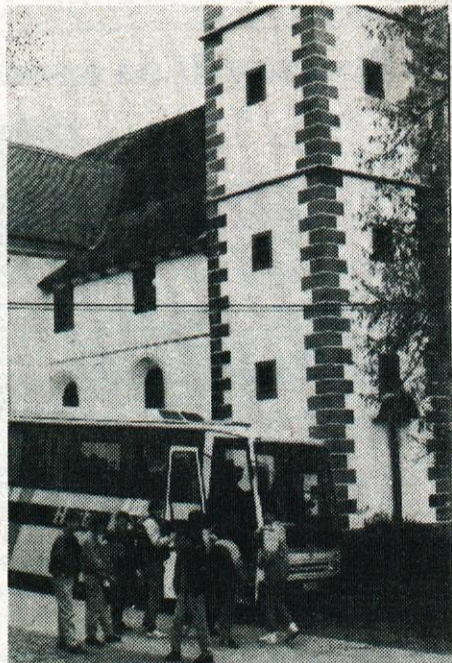
Sledijo cene in št. žiro računa! Komentar verjetno ni potreben, pa vendar smatramo, da bi lahko tako kot pri plačevanju elektrike in telefona in kot je v navadi povsod po svetu, za vsako terjatev

po izstavitvi računa poslali opomin in šele nato ukrepali. Komunala bi morala v tem primeru postopati z vsjo taktnostjo, kajti zavedati bi se morala da so spomenik, križ in drugi predmeti last nekoga, ki mu ni vseeno kaj se s tem dogaja, da ga na te predmete vežejo spomini, čustva. Toliko bolj, ker cene niso tako visoke, da bi zaradi tega bila ogrožena finančna uspešnost podjetja. Ne vestne lastnike grobnih parcel, je potrebno na drugačen način pripraviti, da bodo poravnali obveznosti: plačilo za več let vnaprej, zaračunavanje stroškov osnovnega urejanja groba, doplačilo za zapadla plačila, itd. in šele kot skrajno sredstvo, po predhodnih opominih, predati prostor drugemu najemniku.

Mgr. Tomaž ŠTEBE, dipl. ing.
Janez ŠKRLEP, dipl. arheolog,

Srednješolci po svetu...

V dneh po ocenjevalni konferenci se dijakom najbolj prileže strokovna ekskurzija, 13. novembra so si učenci Srednje kovinarske šole ogledali strokovne, kulturne in zgodovinske znamenitosti v krajih od Maribora do Bohinja in Jesenic do Stične. Dva razreda kovinarjev sta si ogledala orodjarno in proizvodni proces v celjskem Emu, Kozjansko, Podčetrtek, Lekarno v gradu Olinje (na fotografiji) in Rogaško Slatino.

Končno vodovod tudi v Vinjah

Po dogovoru s Komunalno stanovanjskim podjetjem Domžale bodo v kratkem pričeli gradnjo vodovodnega sistema Negastrn - Vinje. Vinje je majhna vas v Krajevni skupnosti Moravče, kjer 15 gospodinjstev, med njimi so v večini kmetje in precej mladih družin, dobiva vodo iz lokalnih virov. Z gradnjo vodovodnega omrežja bodo dobili zdravo pitno vodo, obenem pa tudi požarno vodo. Cevi so že nabavljene, dogovori s krajanji, ki so pripravljene pri izgradnji veliko pomagati, sklenjeni in če bo še zima mila, potem bodo v Vinjah prav kmalu lahko iz pip natočili vodo iz pravega vodovoda.

Tudi v Česnjicah se premika

Tokratna novica prihaja iz Česnjic pri Moravčah, kjer so se krajanji kljub včasih kar precej ostremu mrazu odločili, da pričnejo z zemelj-

skimi deli na 1200m dolgi cesti Moravče-Česnjice. Pred skoraj 2 desetletjema je bil tod položen ozek asfaltni trak, ki terja prenovo, razširitev, popolno rekonstrukcijo, ki naj bi jo v končni fazi zopet pokril asfalt. Osnova bo v samopriskevku, krajanji bodo prispevali v delu in denarju, svoj delež bo primaknila občina in če ne bo večjih drugih težav, asfalt v letu 1991 bo. Zapišimo pa še, da je Krajevna skupnost Moravče že naročila tudi projekte za cesto Moravče-Grmače, ki bo povezovala to KS s KS Velika vas-Dešen, ter za rekonstrukcijo ceste Podoreh-Vinje.

Cerar Pavle - predsednik sveta KS Dob

Na prvi seji se je že sestal tudi na neposrednih in tajnih volitvah izvoljen Svet krajevnih skupnosti Dob. V skladu s statutom KS Dob je bil za predsednika izvoljen Cerar Pavle, podpredsed-

nika Sveta KS Dob pa sta Bogdan Juteršek in Miloš Starbek.

Asfalt do Javorij

Cestno podjetje Celje je v prvi polovici novembra položilo asfaltno prevleko na 1050m dolg odcep ceste Sp. Petelinjek-Javorje, preostalih 400m ceste pa bo urejene v spomladanskem času, ko bo Podjetje za urejanje hudournikov reguliralo strugo potoka ob cesti. Večja varnost bi bila dosežena tudi z razširitvijo mostu, kjer KS Trojane pričakuje sodelovanje KS Blagovica, saj je ta na njenem območju.

V skladu s programom krajevnega samopriskevka pa so se že začele akcije tudi za rekonstrukcijo in asfaltiranje ceste Trojane-Hribi, kjer so krajanji pokazali veliko razumevanja, saj so posamezna gospodinjstva pripravljena prispevati tudi več kot 30.000 din. Dovoz materiala, kar več kot 5000m³ ga bo, iz kamnoloma Zavrh pa bo zahteval tudi ureditev odseka Učak-Zavrh, kar je pa že naslednja akcija v okviru programa krajevnega samopriskevka.

V slogi je moč

Gasilski dom v Topolah je dolgo časa služil svojemu namenu, vsak izmed nas gasilcev pa je vedel, da je potreben popravila, obnovitve, če ne celo popolne adaptacije, saj je bil predelan iz stavbe kmetijske zadruge, ki že dolgo ni več ustrezala pogojem sodobnega gasilskega društva. Dolgo časa se je le govorilo, ukrenilo pa nič, saj je bil takšen strošek pretrd oreh za tako majhno društvo.

V preteklem letu smo po uspešnem izglasovanju krajevnega samopriskevka izdelali finančni plan in na pobudo mlajših gasilcev začeli z gradnjo novega doma. Sprva nas je razjedal dvom in nezaupanje, nezaupanje v nas same, če smo sposobni izpeljati zadano nalogo.

Potrebno je bilo veliko dobre volje in žrtvovati mnogo prostega časa, da smo lahko gradili. Nastajajoča podoba novega doma nam je vlivala voljo do nadaljnega dela.

Delali smo v vsakem vremenu, večkrat tudi pozno v noč, uspeh marljivega dela pa ni izostal, saj je dom po treh mesecih dela že dobil novo streho, opravljen pa je bil tudi težji del opravila. Vgradili smo 120m³ betona, 3000 kg železa in 10000 kom. opeke.

Ugodna finančna situacija in dobro sodelovanje s Krajevno skupnostjo Mengeš, je bilo naše nadaljnje vodilo, tako da smo gasilski dom dokončno dogradili v avgustu, ko je bila tudi uradna otvoritev doma.

Na prireditvi so bila podeljena priznanja posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom

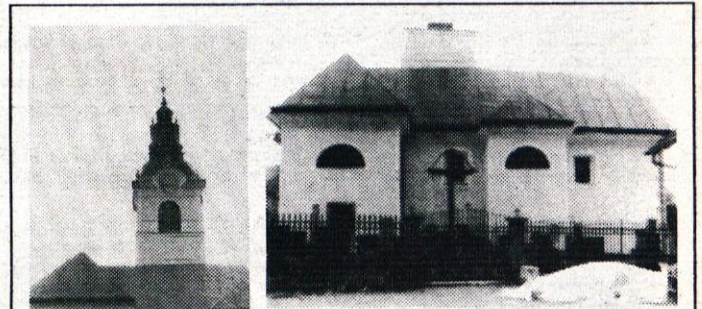
finančno in organizacijsko pripomogli k novemu gasilskemu domu, povabilu na otvoritve pa se je odzval tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije, kateri je podelil odlikovanje zaslužnim članom društva.

Tudi člani društva smo težko pričakovati ta dan, ko je bilo po opravljenih 6 tisočih urah prostovoljnega dela naše delo končano. Rezultat našega dela in odobrjavajoči pogledi sovaščanov, ki so ves čas podpirali naše delo, so nam povedali, da naš trud ni bil zaman.

Huda kri, jeza, prepripi naj bodo pozabljeni, ostanje naj le prijetni spomini, je ob blagoslovitvi doma dejal duhovnik in nekdanji član GD Topole.

Sam dobro vem, da nikomur ni žal za noben dan in nobeno uro, ki jo je prispeval za novi gasilski dom; vsi pa se zavedamo tega, da brez složnosti in marljivosti posameznih članov društva, krajanov kateri so prispevali zemljišče, zidarjev, mizarjev, elektricarjev, vodovodnih inštalaterjev in vseh, ki so nam stali ob strani, ne bi nikoli imeli takega doma, kot ga imamo danes.

MIRAN LAH

Obnovljena cerkev svetega Jerneja

Cerkev v Pečah je posvečena sv. Jerneju, prvič pa je omenjena leta 1526. V drugi polovici 18. stoletja so stavbo prezidali v baročnem slogu. Dolga je 20m, široka 6m in visoka 7m, pravokotna ladja in kvadraten prezbiterij, sta križno obokana. Zvonik na južni strani ladje. Cerkev, posebej pa še zvonik, je potres leta 1895 (pred 95. leti) zelo poškodoval, zaradi tega so zvonik morali uvrstiti z železno vezlino. V cerkvi pa LEYERJEVE slike.

Kraj je za izhodišče za izlet skozi Tkačnico, na Veliki vrh (753m) in čezenj proti Golčaju ali Limbarski gori. V gozdovih obilno rastejo gobe, z goščin slemen pa se razgrinjajo širni razgledi.

Peče so vas v zakotju med Limbarsko goro in Slivno, leže ob stranski cesti, ki teče proti Moravčam - Izlakam in Vačam. Kraj leži na nadmorski višini okrog 450 metrov, ima lepo zeleno in domala nedotaknjeno okolico, ki je prijetno izletišče. Kraj je dober kilometer oddaljen od nove glavne ceste, ki gre iz Moravč proti Vačam in Zagorju ob Savi. Vse naokrog so trate in polja, mešani gozdovi in mnogi sadovnjaki, pa tudi lepe asfaltirane ceste.

V namen obnove cerkve je bil postavljen gradbeni odbor, potrebno dokumentacijo pa je poskrbel župni upravitelj Ivan Poušnar iz Vač. Zidarska dela je prevzel obrtnik Franc Lap s Pšate s svojimi delavci. Dela so pričeli v aprilu letos, končali pa so jih junija. Potrebna je bila temeljita obnova zunanosti; cerkve, strehe, zvonika in ure. Stari omet na cerkvi so odstranili domačini iz Peč in okolice. Potrebno je bilo prepleškati zvonik z uro in obnoviti streho na cerkvi. Vse to so napravili pogumni fantje: Miro, Silvo, Stane, Jože in drugi. Uro na zvoniku pa sta obnovila Miro in Tone iz Peč. Sredstva so prostovoljno prispevali farani iz Peč, Pretrža, Križat, Vojnega dola, Podgorice, Tlačnice, Reke, Hlev, pa delno tudi vaščani iz Kosez. Hrano in pijačo so prispevali domačini iz Peč in Pretrža.

Zaradi slabega vremena so se gradbena dela nekoliko zavlekla vse do meseca junija. Vsa gradbena dela in nadzor je vodil šestčlanski odbor, kateremu gre javna zahvala. Krajanji, skoraj vsi so sodelovali v zbiranju prispevkov v denarju so žrtvovali preko dva tisoč prostovoljnih delovnih ur, kar predstavlja ogromno vsoto denarja, če bi to morala dati družba. Vsem sodelujočim pri obnovitvi cerkve, se gradbeni odbor preko Občinskega poročevalca javno zahvaljuje.

JOŽE NOVAK

MNENJA:

Kako naj deluje naša komunala?

Spoštovani občani in volilci, želiva vas opozoriti na problematiko komunale v domžalski občini. Upala sva, da bo lahko hitro uredili komunalno dejavnost tako da bo začelo delovati v dolgoročnem interesu občanov in njihovega okolja in v skladu z novimi gibanji in spoznanji in tudi možnostmi na področju zakonodaje. Izkazalo pa se je da izvršni svet, predsedstvo skupščine in skupščina, kot ustanovitelj in finančni garant, ter komunalno-stanovanjsko podjetje ne želi urediti svojega pogojno potrjenega statusa s strani nove skupščine in dokončno ureditev odlaga na čas ko bodo sprejeti ustrezni republiški predpisi. Druge občine (Lenart, Grosuplje, Kranj, ...) pa ne odlašajo (in se ne izgovarjajo na one zgoraj) in so v skladu s sedanjo veljavno pozitivno zakonodajo ustrezno spremenili odloke o komunalni dejavnosti, kar jim že prinaša pozitivne spremembe.

Komunalne dejavnosti v občini Domžale imajo trenutno pogojno potrjen status, to je odloke in statut, s strani občinske skupščine. Meniva, da mora s strani skupščine (kot lastnik in gospodar), torej s strani vseh občanov, ustanovljeno komunalno podjetje izvajati le dejavnosti, ki so resnično posebnega družbenega pomena, vse ostale dejavnosti pa se prepusti pogodbeno in preko koncesij drugim javnim, delničarskim in tudi privatnim podjetjem za določeno obdobje in na čistih komercialnih in tržnih odnosih.

Dejavnosti posebnega družbenega pomena so lahko le načrtovanje in skrb nad komunalno infrastrukturo, ter nekatere naloge v prehodnem obdobju. Dejavnosti na področju

komunalne infrastrukture, ki ne morejo biti prepuščene komercializaciji ali tržnim zakonitostim so na primer lahko:

- dolgoročno zagotavljanje zdrave pitne vode v potrebnih količinah,
- organiziranje selektivnega zbiranja, reciklaže in odlaganja odpadkov s posebno skrbnim nadzorom nad nevarnimi odpadki in njihovimi viri (širokopotrošni, proizvodnji),
- dolgoročno zagotavljanje odvajanja odpadnih in padavinskih voda, kontrola kanalizacijskega omrežja in izpustov.

Vse te dejavnosti naj bi izvajalo javno podjetje, katerega ustanovitelj in lastnik je skupščina občine. K tem dejavnostim je potrebno dodati še ostale de-

javnosti javnega ali družbenega pomena, za katere ni možno najti ustreznega pogodbeno vezanega izvajalca in so za normalno življenje potrebna (npr. pogrebna služba) in dejavnosti, ki so potrebne v prehodnem obdobju (npr. skrb za družbeno stanovanje). Nad operativnim delovanjem in spoštovanjem normativov in standardov pa morajo skrbeti ustrezne neodvisne inšpekcijske službe z možnostjo izvajanja odločnih sankcij.

Vse ostale dejavnosti, katere danes izvaja Komunalno stanovanjsko podjetje, pa je potrebno organizirati v popolnoma ločenem podjetju v katerem ima skupščina občine vložen svoj začetni kapital (delničar), ki naj bi ga v ugodnem trenutku odprodala in vložila v dejavnosti posebnega družbenega pomena (npr. v sanacijo nestrokovno vodenih deponij, takozvanih ekoloških bomb).

Ne želiva, da za današnjim velepodjetjem stoji kot finančni garant občina (občani), ki žal nad poslovanjem nima zadostnega nadzora, niti pregleda, bo pa morala kriti vse finančne izgube in vračati dolgove. Realna nevarnost v sedanji organiziranosti in v neustreznih kontrolah je tudi ta, da plačujemo previsoko ceno za komunalne storitve kjer nastopa komunalno podjetje kot edini možni izvajalec, brez konkurence.

Kot občina pa si želiva, da bi začeli z novim načinom selektivnega zbiranja gospodinjstev odpadkov, kot to počno že v Lenartu (podjetnik Letnik Anton) na osnovi izkušenj iz avstrijskega mesteca Wildon pri Gradcu, s katerim se na deponijo odpelje le 40% vseh odpadkov. Želiva tudi, da bi končno pili čisto, vsaj mehansko očiščeno, ne pa enostavno klorirano vodo. Tretja želja pa je, da bi ozdravili glavne onesnaževalce, kot so farme, galvane, tovarne z nevarnimi kemikalijami, plini in odpadki. Le-ti si morajo tehnologijo urediti tako, tudi s pomočjo ugodnih kreditov in ekološkega dinarja, da ne bo nevarna za ljudi in okolje.

Pozivava zainteresirane občane, da se s svojimi mnenji priključite k razpravi o problematiki komunale dejavnosti v občini Domžale, da javno poveste svoja stališča in nam središujete informacije iz drugih okolij. Mnenja lahko posredujete na sekretariat SO Domžale ali pa tudi na poslansko pisarno v KS Mengeš, ki deluje vsako sredo od 18. do 20. ure (tel. 737599 ali 737081 za odbornika OS Domžale Tomaž ŠTEBE, Janez ŠKRLEP).

Mgr. TOMAŽ ŠTEBE, dipl. ing.
JANEZ ŠKRLEP, dipl. arheolog

naši kraji in ljudje • naši kraji in ljudje • naši kraji in ljudje • naši

Zupan je v svojih obiskih po terenu kot prvo obiskal Krajevno skupnost Dob...

Več kot 50 vprašanj, predlogov, pobud in pripomb je bilo dana v Dobu...

ZUPAN NA OBISKU V DOBU

Med ljudmi na terenu...

V prejšnji številki Občinskega poročevalca je mag. Ervin-Anton Schwarzbartl povabil vse krajanje na razgovor z njim in s predsednikom Izvršnega sveta Antonom Preskarjem ter njihovimi sodelavci v posameznih krajevni skupnostih. Nekaj razgovorov je že za njima, tik pred zaključkom redakcije pa že lahko strnemo višje z njegovega obiska v Dobu, ki je bil namenjen krajevnima skupnostima Dob in Krtna.

Po kratki predstavitvi novega vodstva Krajevne skupnosti Dob in krajšem uvodu obeh predsednikov so krajanje, blizu 50 jih je bilo, med njimi večina iz dobske KS, prešli na konkretne probleme.

Kar nekaj krajanov je opozorilo na potrebno zagotovitev varnih prehodov čez magistralno cesto Celje - Ljubljana. Zlasti jih skrbi varnost šolarjev, zato je potrebno ob pripravi projektov za rekonstrukcijo te ceste najti najvarnejšo in najracionalnejšo rešitev. Bo to semafor, podhod ali nadhod, naj povedo strokovnjaki. Ob tej problematiki pa je bila načeta tudi problematika bodoče štiriposovnice Črnuče - Trzin (za Dob ne bo nič boljše!), pa avtocesta in rekonstrukcija križišča Želodnik. Dobljeni v letu 1991 pričakujejo delno ureditev pločnikov in peš hodnika skozi Dob (precej je odvisno tudi od soglasij lastnikov ob cesti) in s tem prispevali k večji varnosti in lepšemu videzu Doba, kar pa je bilo že del teme o lepšem izgledu naših krajev, kateremu smo doslej namenili premalo skrbi.

Konkreten primer o tem, kako je vzdrževalec ceste »svinjsko« popostril razpravo, v kateri ni manjkalo niti krajevnih, niti občinskih tem.

Varstvo okolja

V zvezi z varstvom okolja je bilo kar nekaj vprašanj. Krajanje so opozorili na problem odtočnega kanala v graščini Češenik, kjer se odplake zbirajo kar sredi vasi, pa na kiselkast smrad iz Heliosa (član IS SO Domžale jim je obljubil dogovor v treh tednih), na črna odlagališča v občini, podobno kot v vseh dosedanjih letih pa je bila osrednja tema s tega področja odlagališče komunalnih odpadkov na Močlniku. Na glavno vprašanje DO KDAJ naj bi bil konkreten dogovor dan v decembru, ko bo novo vodstvo sklicalo zbor krajanov. Krajanom so bile tokrat predstavljene aktivnosti, ki v okviru občine potekajo na tem področju. Opozor-

jeno je bilo na strokovne osnove pri izbiri bodočega odlagališča in na upoštevanje ekološke obremenjenosti posamezne KS. Občina ne sme pozabiti na sanacijo odlagališča v Dobu!

Rušiti črnogradnje da, toda...

Črnogradnje so tudi v Dobu in na kar malce provokativno vprašanje, če so zato, da se rušijo, je bila večina sicer za, vendar so ob tem opozorili, da so vzroki za črnogradnje različni: včasih dolgotrajni postopki za pridobitev ustrezne dokumentacije (zahteva, da gre to hitro in za vse enako), sosedski spori, ki onemogočajo dosego soglasij, pa astronomske cene različnih prekvilifikacij in še kakšen vzrok bi našli. Če bo pravni red, potem naj bo za vse enak in naj enak kot s črnimi gradnjami opravi tudi z napol porušeni objekti, ki ne kazijo le okolice, temveč posredno ogrožajo tudi človeška življenja (na pol podrti hiša v središču Doba).

Krajevni problemi

Čimpreje urediti odvodnjavanje Župančičeve (bo projekti so že pripravljene), povedati krajanom, kaj vse je v skladišču nekdanjega FAM na Želodniku, ureditev mostu na Podrečju bi tudi lahko prispevala k večji varnosti, saj bi delno lahko preusmerili promet, v žejah bi radi dokončno uredili dom, v katerega so doslej vlagali zlasti lastna sredstva in delo (v prihodnje naj investicij, ki ne bodo finančno pokrite že od vsega začetka, ne bilo!), zato zdaj pričakujejo, podobno kot

drugje, pomoč tudi s strani občine, kako z gradom Krumperkom v prihodnje - predstavljeni sta bili 2 varianti - mnenje krajanov - treba je čimpreje nekaj narediti, sicer se bo grad podrl. Kar ostra razprava se je razvila ob problemu nadaljevanja regulacij, melioracij in komasacij (republika se je odločila za moratorij), paleta različnih mnenj se je sukala od tega, da je nujno potrebno najprej razčistiti lastniške odnose, do želje, da se s tem takoj nadaljuje, saj to pomeni napredek, ipd. Kmetje s tega območja bodo pred nadaljevanjem zanesljivo povabljeni k sodelovanju. V tem sklopu pa omenimo še pobude za povišanje nasipov, nujno izgradnjo zadrževalnika na Drtišci.

Tudi nekaj krtninskih problemov

Čeprav krajanov iz KS ni bilo prav veliko, so tudi v Dobu predstavili svoje probleme. To je lokacija bodočega prostora za delo KS, v sklopu katerega naj bi našla mesto tudi trgovina pa še kaj - treba bo poiskati novo lokacijo, saj je ta na I. coni kmetijskih zemljišč. S postopki bo potrebno pohiteti, saj v KS nimajo primernih prostorov za delo. Izražena je bila želja po čimprejšnjem začetku del pri obnovi obzidja ob cerkvi in potrebni razširitvi pokopališč v tej KS, pa tudi na problem lokacije strojne lope niso pozabili.

Koristno, zanimivo

Razgovor je trajal več kot tri ure in pol, bil je strpen in zanimiv, tudi polemičen. Kot kvaliteto lahko poudarimo, da se je ob posameznih konkretnih primerih opozarjalo na splošno stanje v občini in družbi, pa tudi to, da Dobljanov in Krtnincev ne zanimajo le lastni problemi, ampak tudi občinski. Spraševalo, dajalo pobude, predloge je več kot 30 krajanov (nekateri tudi večkrat), ki so dokazali, da jim ni vseeno, kakšen bo jutri njih samih, jutri njihove vasi, krajevne skupnosti, občine pa tudi republike.

MI ČAKAMO, ONA PA NE:

Avtocesta

Pozimi in spomladi smo se precej pogovarjali o avtocestni povezavi med Celjem in Ljubljano, naredili pa ničesar.

Štajerci štrajkajo in na vse načine hočejo izsiliti svojo (upravičeno!) povezavo z metropolo. Mi smo pa tiho! Verjetno zato, ker se v nas meša želja po cesti, ki bo odpravila morijo, po drugi strani pa strah pred cesto, ki bo uničila znaten del naše pokrajine. Pa ni prav, da smo tiho. Štajerci bodo pritiskali in pognali široki trak do naše občinske meje, takrat bo pa res prepozno za razprave in upore. Zato bi morali v občini že danes poiskati alternativne predloge za potek avtoceste Celje-Ljubljana in jih ponuditi republikli. Ker gre za našo zemljo, bi morali mi potegniti prvo potezo. V nasprotnem primeru se bo zgodilo, da bo Republika svojo nesposobnost, da ponudi najboljše variante, prevrgla na pleča Domžalčanov, češ: saj mi bi že naredili Štajercem cesto, ampak domžalska občina je nekaj proti...

IGOR LIPOVŠEK, poslanec SDP

Moravški upokojenci na ogledu galerije Antona Trstenjaka v kulturnem domu v Ljutomeru

PRIJETNO SREČANJE IN IZLET:

Moravški upokojenci v Prlekiji

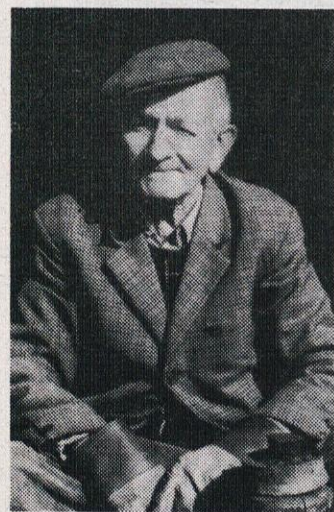
Moravški in Ljutomerški upokojenci so že dalj časa načrtovali enodneвно srečanje v Ljutomer, ker so se želeli pogovoriti o vseh težavah.

Želja se je uresničila v petek, 5. oktobra 1990, ko se je v deževnem jutru 52 upokojencev odpeljalo v Ljutomer. Tu nas je v dopoldanskih urah sprejel predsednik DU Mirko Lebarič in nas pozdravil z željo, da bi se pri njih počutili kar najbolje. Gostitelj nas je spremljal po vsem mestu Ljutomeru. Najprej smo si ogledali lončarsko razstavo in delavnico Karleka Žumana, kupili pa smo tudi miniaturne spominke z razglednico njegove delavnice. Od tam smo odšli v dom kulture in si ogledali galerijo Antona Terstenjaka, pa muzej NOB in prvega slovenskega tabora. Vodil nas je kustos Tone, povsod pa smo se tudi vpisali v knjigo obiskovalcev. Tudi pri oljarni Emila Suša v Boreci pri Ljutomeru smo se ustavili. Gospodinja nas je postregla z domačim kruhom in pijačo. Od tam smo se po vinski cesti odpeljali po preških gorcih v Jeruzalem. Tu smo ob vinski cesti v kiosku lahko kupili kakovostno grozdje, le dobre prleške kapljice nismo uspeli kupiti, ker se je nekaj zataknilo.

V vinskem hramu je bil organiziran krajski kulturni program folklorne skupine DU Ljutomer z recitatorko Francko Kosmač iz pevskim zborom iz Moravč. Zastopnik DU Moravč je pozdravil vse navzoče v imenu moravških upokojencev in predstavil dejavnost društva na vseh področjih. Zatem je sledil pozdravni nagovor predstavnika DU Ljutomer s predstavitvijo njihovega društva upokojencev. Sledila so svečana opravila - izmenjava praktičnih daril.

Po kosilu smo si izmenjali izkušnje in v naslednjem letu 1991 povabili Ljutomerčane na obisk v Moravč, kar so nam tudi obljubili. Med kramljanjem so se nekateri tudi zavrteli s plesalkami iz folklorne skupine: kaj se ne bi! Tako smo se v poznih popoldanskih urah vsi skupaj pozdravili in nazdravili z kozarčkom prleške kapljice ter si želeli zdravja, zadovoljstva in mirnega življenja, pa srečanja za naslednje leto v Moravčah.

JOŽE NOVAK

RAZGOVOR S STANETOM ŽORDANIJEV, PREDSEDNIKOM SVETA KS ČEŠNJICE

Velika pričakovanja v najmanjši KS

Krajevna skupnost Češnjice je daleč najmanjša krajevna skupnost v naši občini. Aprila so z neposrednimi volitvami izvolili nov svet KS, ki ga vodi mladi Stane Žordani. Preberite pogovor z njim!

V krajevni skupnosti Češnjice na blizu 300 ha živi v štirih vaseh (Češnjice, Selce, Poljana, Lipa) 68 prebivalcev. To je hribovito območje, kjer se vsakodnevno srečujejo s specifičnimi problemi.

Češnjice so hribovito redko naseljeno območje, vasi so razmetane po posameznih hribovskih oz. dolincah, dosti je svežega zraka in miru, pa tudi problemov. Na prvem mestu bi omenil razvejano cestno omrežje, ki zahteva redno vzdrževanje, saj voda vsakodnevno poškoduje cestišča, pa skrbi za zdravo pitno vodo, ki naj bi našla pot v vsa gospodinjstva, veliko oddaljenost od

doline, od delovnih mest in šole, trgovine. Vse to so problemi, s katerimi živimo in jih skušamo reševati.

Kateri cilje ste si zastavili ob izvolitvi v aprilu 1990?

Malo jih je, vendar so življenjskega pomena za vse nas. Radi bi le nekaj kilometrov asfalta, pa urejeno vodoskrbo in več telefonskih priključkov.

Izglasovali ste samoprisepek in prvi sadovi so tu...

Tako je. V letošnjem letu smo pričeli z rekonstrukcijo ceste Češnjice-Blagovica in sicer smo asfaltirali odsek meja občin Domžale-Kamnik do konca vasi Češnjice. Nekaj več kot kilometer as-

falta je velik uspeh, ki bi ga bilo potrebno nadaljevati tudi v prihodnjih letih.

Kakšni so vaši načrti za leto 1991?

Predvsem nadaljevanje rekonstrukcije in asfaltiranja ceste Češnjice-Blagovica. Naša želja je, da bi z asfaltem prišli do meje. Potihoma razmišljamo tudi o začetku zemeljskih del na odcepu ceste proti Poljani in Selcam, to leto pa težko pričakujejo tudi vaščani Selc, saj naj bi jim Komunalno podjetje Domžale dokončno uredilo vodoskrbo.

Ste z odzivom krajanov zadovoljni. In pomoč občine je dovolj velika?

Krajinjaki sodelujejo, kjer le morejo. Pridejo, pomagajo, tudi če ne gre ravno za njihovo vas. Ko bo šlo za njih, bodo pomagali drugi. Izjeme so povsod, tudi pri nas, vendar večina je za napredek krajevne skupnosti. Občina nam v okviru možnosti pomaga, doslej nas je razumela, upamo, da v prihodnje ne bo nič drugače. Vemo, da lahko uspešno delamo le ob pomoči širše skupnosti, sami smo premajhni in pravzaprav bi lahko rekli, da nas je bilo zlasti v preteklih desetletjih vsak dan manj. Ne moremo računati, da bi nove pridobitve pritegnile ljudi nazaj, veselji bomo, če bodo ostali tisti, ki so v naši KS sedaj.

V vodstvu KS ste v glavnem mladi in mlajši fantje, ki ob delu v podjetjih, skrbi za družine, najdete tudi čas za delo v KS. Znano vaši sovaščani ceniti vašo prizadevanja?

Znano. To nam nenazadnje dokazujejo tudi s svojo pripravljenostjo, da pri akcijah pomagajo, v njih sodelujejo. Skupaj z nami se veselijo pridobljenih izboljšav in tudi poskrbijo, da se le-te ohranjajo.

Prepričan sem, da bomo program samoprisepeka tudi v prihodnje uresničevali, še enkrat pa bi poudaril, da brez velike pomoči občine 68 krajanov KS Češnjice ne more veliko narediti. Zato tudi v prihodnje računamo na pomoč, ki jo znamo in jo bomo znali ceniti.

V. V.

MIRAN LAH

TOPOLE OKTOBRA

Obnovljen vodnjak v Topolah

To dejstvo je botrovalo nastanku vaškega vodnjaka, kateri je stoletja služil vaščanom in 16. stoletjem popotnikom, njegov nastanek pa po pričevanju vaščanov sega v 16. stoletje.

V letu 1946 je bil vodnjak zaradi znižanja gladine talne vode poglubljen, dobil je nadstrešek in bil zaradi ugodne lokacije zbirališče za vaške fante in dekleta.

Po vzpostavitvi vodovodnega omrežja v naselju, se vodnjaku ni več posvečalo pozornosti, začel se je zanemarjati in se dokončno porušil leta 1981.

Popolne obnove vodnjaka smo se lotili krajanje, vendar je le-ta zaradi pomanjkanja denarja in netočnih dogovorov ostal takšen do dneva, ko je bilo na pobudo KS Mengeš dogovorjeno, da se vodnjaku vrne prvotna podoba.

Obnovitvena dela so hitro stekla in že po enem tednu je vodnjak kazal prvotno podobo in tudi otvoritev je bila dogodku primerna, saj je KS Mengeš pripravila bogat kulturni program z Mengeško godbo, pevskim zborom Zvon, harmonikašice kluba Zupan ter humoristom Miho Kavčičem.

V.

Prestavili so spomenik

Mengeš: Spomenik borcem I. svet. vojne bliže očem. KS Mengeš se zahvaljuje vsem, ki so finančno pomagali, da je spomenik dobil ustrezno mesto.

naši kraji in ljudje • naši kraji in ljudje • naši kraji in ljudje • naši

ASFALT TUDI V NAŠI NAJMANJŠI KRAJEVNI SKUPNOSTI:

Cesta, ki pelje nazaj!

Krajevna skupnost Češnjice je dobila prvi kilometer asfalta. Vsi vaščani so ga veseli, veliko jim pomeni, ob tem pa se nehoti pojavlja tudi grenak občutek, zakaj napredka ni bilo že pred desetletji, ko je na tem lepem koncu naše občine živelo še nekaj sto prebivalcev, danes jih je le še 68.

Kljub vsemu 1140 m asfalta prinaša v vas Češnjice in celotno KS upanje, da bo jutri drugače. Zemeljska dela je ob pomoči vaščanov, ki so blizu 14 dni v večjih in manjših skupinah gradili tudi oporni zid, izvedel Anton Zemljan, asfalt je položil SCT, veliko denarja je prispevala občina.

Krajani so dali zbrani samopri-spevek, veliko prostovoljnega dela in denarja, skupaj s prebivalci bližnje Pšajnovice so uredili

tudi pot do pokopališča in s prostovoljnimi prispevki tudi nanjo položili asfalt. Tako je vas Češnjice danes prijaznejša, urejenejša, vsi naši sogovorniki pa težko pričakujejo, da bi asfaltna cesta končno povezala te kraje z dolino.

POLDE ŠINKOVEC – kaj ne bi bili veseli, saj je to po vojni največja pridobitev, skrbi nas le, če se bo nadaljevalo tudi drugi leto, da bomo po asfaltu končno prišli v dolino. Cesta pomeni tudi povezavo z občino Kamnik, kjer asfalt že imajo. Pomagali smo, kolikor se je le dalo, vendar nas je malo, zato pričakujemo, da nam bo občina pomagala tudi vnaprej.

MIHA TRDIN – kot duhovnik že dolgo časa spremljam to območje, kjer je bilo včasih v župniji kar čez 700 ljudi, danes jih je le nekaj čez 200. Ljudje so odhajali, domačije so opustele in kakor smo ceste veseli, je prišla mnogo prepozno. Upam le, da se bomo kmalu povezali z dolino. Zemlje je tu dosti, le mladih manjka. V Češnjicah je bilo včasih 47 ljudi, danes jih je le 16, ostali so odšli, morda se bo kdo vrnil.

MAGDALENA ROKAVEC – asfaltirana cesta je velik napredek za našo vas, saj pomeni veliko več prometne varnosti ter boljše povezavo z dolino. Tudi sama mislim, da je prišla precej pozno, upam pa, da ne bo ostalo

Prvi metri asfalta v Češnjicah

le pri tem kilometru, ampak bomo v sodelovanju s sosednjo krajevno skupnostjo Blagovica že kmalu po asfaltu prišli do magistralne ceste.

MARIJA ČEBULJ – vsakodnevna pot v dolino je po makadamski cesti, ki jo ogroža voda, nevarna. Njeno vzdrževanje je zelo težko, zato smo asfalta zelo veseli, še bolj bomo, ko se bomo povezali z Blagovico. V dolino moram skoraj vsak dan, v vasi ni trgovine, človek pa vedno kaj rabi, asfaltirana cesta pa bo tudi omogočila varnejšo in lažjo vsakodnevno vožnjo šolskemu kombiju.

V. V.

Miniature našega časa, ki odležejo srcu

V dneh pred prvim novembrom sem se napolnila v eno izmed cvetličarn v naši občini. V prijazni prodajalci sem prepoznala črnolaso deklico, ki sem jo učila pred deset in več leti. Beseda je dala besedo in medtem, ko mi je delala šopek, sem izvedela, kako živi. Šopek je bil zaviti, plačan, poslavljala sem se, ko mi je v roko stisnila vrtnico in se sramežljivo nasmehnila... v spomin na šolske klopi, rada se jih spominjam...

Tudi jaz, moja draga učenka, in hvala ti. Verjemi mi, da je bil tisti dan, pa tudi kakšen od naslednjih, lepši tudi zaradi vrtnice in spomina na najino srečanje...

•••

Tisti dan je šlo vse narobe. Mudilo se mi je na vseh koncih in krajih. Hčerki sem obljubila, da jo pred spanjem odpeljem domov in hiteli sva, da bi bilo to kar čimprej. Malce prehitro v ovinek... tablica stop... neprivezana... pa ravno zdaj... Miličnik pa: Kontrola dokumentov... Torbica z njimi je ostala v službi, mudi se mi, otroka peljem iz vrta domov, mu pojasnjujem, tudi denarja nimam s seboj... Dobro, se nasmehne, peljite otroka domov, potem pa v službo po dokumente, počakam vas... Oddahnem si in spelim. Ko se vracam, razumevajočega miličnika ni več. Oddahnem si in sem vesela... tudi miličniki so samo prijazni ljudje...

•••

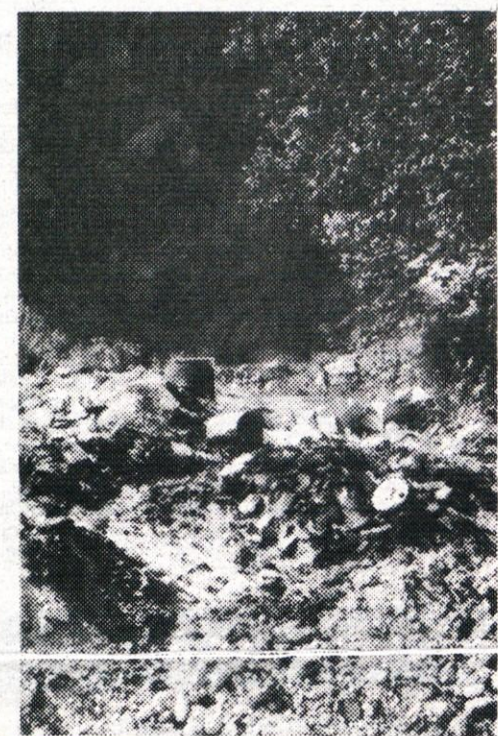
Doma na mizi nas po prihodu iz službe čaka sporočilo, da je na pošti poštna nakaznica z denarjem. Le zakaj bi naj dobili denar, razmišljam in nič pametnega mi ne pade na misel. Najbolj, da gremo ponj... Ni bilo prav veliko in zaradi tistih nekaj deset dinarjev (ali pa malce več, saj sploh ni važno) niti ni vredno pisati, če to ne bi bilo vrátilo preplačila premoga, ki smo ga kupili enkrat julija 1990 pri NAPREDKU v Domžalah. Na denar smo že pozabili, na doslednost in poštenost NAPREDKA ne bomo tako hitro...

•••

Dogodek, o katerem pišem, je že star, pa je vendarle ostal v prijetnem spominu... Mrzel dan

je bil in radomeljski pevci so zapeli nekaj pesmi pokojniku v spomin. Brez kakšnih posebnih prepovedov so po končanem pogrebu obstopili grob svojega nekdanjega prijatelja in člana zbora in čez pokopališče se je zaslila njegova najljubša pesem...

Tudi zaradi vaše majhne pozornosti, dragi pevci, je bolečina svojcev ob slovesu od pokojnika blažja...

Drobec iz naše ekološke vsakdanjosti...

Tole se dogaja za staro opekarno v Mengšu. Imena odlagalcev so znana: Mengšani obljublajo: Če odlaganci ne bodo počistili, bomo imena objavili. Bodo tisti, ki so ponemarili naravo, tvegali?

Polde Šinkovec

Miha Trdin

Magdalena Rokavec

Marija Čebulj

SREČANJE NA KMETIJI

Slaparjevi z Vrank

Prav pri trgovini v Blagovici sva s fotografom Vidom zavila ostro desno in se po še kar vzdržani cesti, ki pa ni mogla skriti posledic povodnji, zapeljala proti Vrankam, majhni vasi nad Blagovico, kjer so še 4 manjše kmetije. Najin cilj je bil obisk Slaparjeve domačije, kjer so naju prijazno sprejeli gospodar Stanislav Slapar, njegova žena Pavla ter eden izmed treh sinov in naš pogovor je stekel.

Drobcil iz zgodovine

61 letni gospodar Stanislav izhaja iz trdne kmečke družine, ki je bila na Vrankah, kar sam pomni. Njegov oče, ded, praded, pa verjetno tudi drugi Špančevi, kot se po domače reče pri hiši, so s trdim delom oblikovali današnje kmetije, ki s svojimi 11 ha hribovitega območja (naklon je kar med 68 in 70%) terja od človeka trdno delo, da preživi. Mladost je bila težka, zlasti po 1. 1. 1945, ko so Nemci ubili očeta in brata in je mama ostala sama s 4 majhnimi otroki.

Vojna, ki je ne pozabiš zlepa...

15 let mu je bilo in poprijeti je bilo potrebno za delo, kot bi bil odrasel fant. Pa jim je uspelo, včasih je na pomoč priskočilo tudi sorodstvo, otroci so zrasli in pred nekaj več kot 10 leti je Stanislav, ki je že prej skrbel za kmetijo, posestvo prevzel. Vojne se ne spominja rad, pa vendarle pove dogodek iz leta 1944, ko so v enem dnevu domačijo, ki je bila kot partizanska postaja, obiskali Nemci in belili ter kljub iskanju niso našli dveh ranjenih partizanov, ki so ju domači skrili v dve veliki kadi, na katere so se oboji sovražniki tudi naslanjali. Vsem domačim so šli lasje pokonci, še največ prisebnosti je ohranil oče, ki je z domačim moštom in zganjem skušal odvrniti sovražnike od pretiranega iskanja.

Vso od začetka

Vojna je bila končana, kmetija, ki so jo Slaparjevi predhodniki združili tudi

s sosednjo, je imela le nekaj ročne mehanizacije in začel se je boj za preživetje, za napredek, v katerega so Slaparjevi vložili vse svoje moči. Ne pritožujejo se dosti, saj pravijo, da kjer je dobra volja in zdravje, ni težko. Počasi in zanesljivo se je tudi pri Slaparjevih na Vrankah kazal sodobni čas. Prišli so moderni kmetijski stroji, od katerih ata Stanislav še najbolj pogaša santonakladko, trosilnik za gnoj, sod za gnojeko, ostalo ima. Pri nakupih vedno gleda, da bo orodje koristno, zato je vse prirejeno potrebam hribovitega območja. Zgradili so novo hišo, v lanskem letu so pričeli z izgradnjo novega hleva, stari je bil že čisto zanič, v katerem letos že mucka 11 goved, z mamo pa se pogo-

Nov hlev Slaparjevih z Vrank

Dolati je lušno...

Mama Pavla, Mlinarjeva iz Moravč, se je na Vranko pridožila iz devetčlanske družine in je dela na kmetiji vajena. To je njeno življenje, ki ga ima rada, saj delati ni težko, je lušno, se smeje, da bi le več ostalo za dom. Pa jih spremlja vrsta težav. Spomladi vrane, jeseni divji prašiči in druga divjad pustoši njive. Odložili so se v glavnem za živinorejo, za gojitve mladih goved, saj da bi oddajali mleko ne morejo, so predalec od doline. Tudi lesa se skoraj ne izplača prodajati, saj če bi moral vse plačati, sploh za stroške ne dobiš, se hudujejo. Pa kar gre, je kar zadovoljen Stanislav Slapar, ki je bil včasih zaposlen pri Varnosti, kasneje v Papirnici. Delal je veskrozi v treh izmenah, da je ostalo več časa za kmetijo, za skrb in vzgojo treh sinov, ki imajo kmetijo radi in ji namenjajo svoje moči ter tudi prihranke. Branko, Mirko in Zdravko, dva zaposlena v Papirnici, eden pa v Induplati so pridni fantje, ki radi pomagajo tudi sosedom. Špančevi nikoli ne odklonimo pomoči, zatrjuje oče Stanislav, ki je na svoje sinove ponosen.

Počitnice, kje pa!

Na počitnicah niso bili, kmetija zahteva celega človeka. Še zlasti hribovska. Preberejo časopis, pohvalili so Občinski poročevalec, televizije nimajo, radi pa prisluhnejo novicam po radiu in se hudujejo, ko slišijo za krivice, ki se doga-

jajo. Tudi sami jih občutijo, saj po njihovem mnenju se vedno obstajajo razlike med hribovskimi in nižinskimi kmetijami, čeprav tako dobro kot nam je sedaj, nam še ni bilo, mi zatrjujejo. Le še malo več ugodnosti za nakup kmetijske mehanizacije, pa pravo ceno kmetijskih pridelkov, pa bo šlo. Dela ne zmanjka, nekaj zemlje imajo tudi v najemu, vedno jim je bil napredek kmetije na prvem mestu, potem šele so bili oni sami. Kar imajo, so si prodobili brez regresov, brez posojil, vse je sad njihovih rok. Tudi zelo skromna pokojnina, ki jo dobiva Slapar, gre za napredek. V trgovini kupujejo le najnujnejše, druga je vse domače. Od kruha, pečenege v kmečki peči iz domače moke, do vsega ostalega.

Kje si vodil

Pravzaprav sem Slaparjeve spoznala že letos spomladi, ko sem se oglasila pri njih zaradi njihovega velikega problema vode. Dobivajo jo iz domačega vodnjaka, ki pa bi lahko v zimskem času zmrznil, pa tudi sicer menijo, da je že čas, da bi dobili zdravo pitno vodo. Sami so pripravljeno narediti vse, le pri ceveh in drugi opremi naj bi jim pomagala občina. S tem bo premagal velik strah, kaj bo z ljudmi in živino, če vode tako ali drugače zmanjka, zlasti pozimi je zelo problematično, saj bi jo bilo nemogoče voziti s cisterno. Tudi sicer se zime najbolj bojijo. Tedaj so par mesecev skoraj odrezani od bližnje Blagovice. Po bližnjici naredijo gaz, tudi za zdravnika so jo že posebej delali, pa se

pritožujejo. O asfaltu sploh ne razmišljajo, le vodo bi radi, da bi lahko koristili tudi kopalnico, ki jih čaka že nekaj let.

Posledice povodnji

Ob povodnji seveda vode ni zmanjkalo, preveč jo je bilo in skupaj z manjšim neurjem je sprožila plaz, ki je podrl nekdanjo staro domačijo in grozi tudi novi, da o škodi, ki je bila povzročena na kmetijskem zemljišču ne govorimo posebej. Pa se Slaparjevi ne pritožujejo preveč, saj pravijo, da pridnega in zdravega človeka vedno kaj najde. Upajo pa, da jih družba ne bo čisto pozabila.

Ali je človek železen?

Čeprav je bilo včasih zelo hudo, ata celo pravi, da se je včasih vprašal, ali je človek železen oz. jeklen, da toliko zdrži, nikdar niso razmišljali, da bi odšli s kmetije. Ona je in bo ostala središče njihovega življenja, v katerem imata poleg dela spoštovanja od drugih ljudi in pripravljenosti, da pomagata, pomembno mesto. Zvezda, pod katero živijo Slaparjevi, ni najbolj srečna, saj jih veskrozi sili le k delu, pa se ob tem grenko tolažijo, češ od dela in garanja še ni ničče »faliti«, od nedela in dobrega pa že marsikdo.

Dobra volja in zdravje...

Dokler bosta dobra volja in zdravje bo šlo, pravijo. Ata Stanislav ima sicer nekaj težav, tudi mama se ne počuti dobro, vendar bo to bolj posledica padca ob reševanju pred povodnjo, jutri bo že boljše, se tolažita in sta ponosna na fante, ki jima radi pomagajo. Vse, kar se le da, naredijo sami, pri novem hlevu skoraj ni stvari, ki bi se je ne lotili. Njihove želje niso velike, ob majhni pomoči pa so tudi kmalu uresničljive. Kot že zapisano, si najbolj želijo vode, tiste prave iz vodovoda, pa morda kakšno javno svetilko, da bo ponoči pot do njihove domačije lažja, predvsem pa si želijo zdravja, saj bodo le tako lahko opravili še vse tisto, kar so si zamislili. To pa je dokončanje hleva, ureditev drugih gospodarskih poslopij, pa še nekaj kmetijske mehanizacije, ureditev okolice hiše, pa še kaj bi se našlo. Vse še bo, v to sem prepričana, saj je ni stvari, ki se je ne bi znali in ne hoteli lotiti. Zato predvsem veliko zdravja Slaparjevi, in srečno!

VERA VOJSKA

Stara hiša na Vrankah ni mogla kljubovati plaz, ki je bil posledica velikega deževja... podrla se je...

UTRINKI IZ ZGODOVINE MENGEŠKE FARE:

Mengeš skozi čas...

Ta prispevek kot kratek pregled zgodovine mengeške fare je nastal kot nedeljski pogovor pri maši ob prazniku sv. Mihaela, župnijskega zavetnika domače cerkve (29. september). V malenkostno spremenjeni obliki ga – na željo mnogih – zdaj priobčujem v Občinski poročevalec, vse z namenom, da se razmeroma neznanana tema približa ljudem, hkrati pa poteši vedoželjnost tistih, ki o tem že nekaj malega vedo ali jih je privkral slišani sestavek pritegnil. – Seveda je treba takoj povedati, da to ni razprava, temveč omejena sinteza v smislu kratkega pregleda. Torej, moje besedilo se v največji meri opira na razpravo dr. Boža Otorepca v Mengeškem zborniku iz leta 1954, predvsem pa na študijo dr. Janeza Höhlerja O prvih cerkvah in prazupnijah na Slovenskem (prolegomena k historični topografiji predjožefinskih župnij), Znanstveni inštitut FF, 1986. Torej tu dobite, kar bo pri meni manjkalo.

Pokristjanjenje alpskih Slovencev, ki mu sledimo nekako od sredine 8. stoletja naprej, je potekalo iz dveh nadškofijskih središč, iz Salzburga in Ogleja. To misijonsko razdelitev je sklenil s posebnim odlokom napraviti leta 803 in 811 frankovski kralj Karel Veliki in sicer je enotno politično tvorbo Karantanije, tedaj ne več svobodne, razdelil z reko Dravo. Tako smo mi seveda pripadali oglejskemu patriarhatu. Čeprav se morda zdi komu predrzno, je treba vendarle pritruditi, da je med tema dvema središčema karolinškega in kasnejšega časa vladala prava tekmovalnost. To se kaže na primer zlasti v patrocinih, imenih cerkvenih spomenikov, ki so se strogo ohranjali znotraj lastne meje in le redko, šele kasneje, včasih prišli tudi na »drugo stran«. Ta zgodnji čas je čas, ko imamo izredno malo ohranjenih listin oz. mnenj, ki bi nam povedala, kdaj in kje se pojavijo prve cerkve in z njimi prazupnije.

Mengeš – sv. Mihael

Vsekakor pa se zdi, če se zdaj ozremo na naše, to je oglejsko ozemlje, da je Oglej južno od Drave že v 9. stoletju zgradil 4 cerkvena središča oz. prazupnije: Rodine – sv. Klemen, Kranj – sv. Kancijan, Šempeter – seveda sv. Peter in Mengeš – sv. Mihael. Madžarski vpadi po letu 900 so to cerkveno strukturo potem večji del zrušili, dokler ni po pol stoletja, ko so se zopet umaknili, torej v 2. polovici 10. stoletja znova oživila in se utrdila.

Torej temelj cerkvene organizacije oglejskega dela slovenskega ozemlja tvorijo prazupnije. Te so, v nasprotju z lastniškimi cerkvami laičkih fevdalnih gospodov, cerkvena, škofijska ustanova, zaradi česar so vse kano-nične pravice, zlasti umestitve in po-trditve duhovnika, patronata ip. pripadle ordinariju, tj. oglejskemu patriarhu, medtem ko je t. i. zaščita svet-

nega premoženja (odvetništvo, advokatura) pripadla zemljiškemu go-spodu. Prazupnija obsega določeno ozemeljsko enoto s središčem pri cerkvi, s krstno in pogrebno pravico. Tako torej vseh drugih župnij, nastalih iz dela že obstoječe prazupnije, ne moremo imeti za prazupnijo, četudi naj bi bile še tako stare.

Nekaj o vikariatih...

Vikariati pa so ta druga enota, na katero so se delile prazupnije, in tako matično cerkev v čisto duhovnih zadevah razbremenjevale, čeprav res v začetnih časih niso imele vseh pravic, n. pr. sklepanja zakonske zveze in pogreba. Krševanja pač. Taka vikariata na mengeškem ozemlju sta bila npr. Moravče in Dob, ki bi ju časovno lahko postavili morda že v konec 10. stoletja. Ob tem naj omenim, ne da bi opisoval podrobnosti, da so bili vikariati ali cerkvene (žup-nijske) ali pa svetne (plemiške) ustanove. Slednje imenujejo tudi »lastniške cerkve«, in se seveda kot usta-novna last fevdalnega posestnika vendarle razlikujejo v kanoničnih pravicah od škofovskih oz. patriarho-vih cerkva. Jasna pa je tudi medse-bojna povezanost. Prazupnijo kot mi-sijonsko središče so postavljali name-sto nekdanjih poganskih, tudi antičnih svetišč v znamenju zmage nove vere nad poganstvom in jih pogosto posvečali svetnikom, zmagovalcem nad zlimi silami, Mihaelu, Juriju, Marjeti ipd. Postavljali so jih tudi ob pomembnih prometnih poteh, rodovitnih okoliših ipd. Zato lahko za Mengeš spoznamo naslednje.

Slovenske sledi...

Ko so leta 1899 pripravljali temelje za današnje župnišče, so našli na slovenske grobove oz. skelete s pridatki. Ker izhajajo (različni uhanj) iz t. i. kótlaske kulture, jih datiramo v konec 9. oz. v 10. stoletje. Čeprav se ob tem dejansko postavlja vprašanje nastanka cerkve, lahko vseeno domnevamo, da je cerkev sv. Mihaela, sploh zaradi značaja svetnikov simbolnosti, nastala prav kot nadaljevanje še uporabljenega slovenskega pokopališča. Seveda je morala biti preobrazba poganskih Slovanov v kristjane – kot mnogokje – dosti generacijska.

Sv. Mihael, nadangel, kot tisti, ki »tehta duše« v Poslednji sodbi in kot eden od svetnikov – »pokončevalcev zmajev«, torej zmagovalcev nad pek-klom in tako tudi simbolov zmage krščanstva nad poganstvom, poleg Jurija in Marjete, a z določeno kro-nološko prednostjo, se sploh pojavlja pri najstarejših misijonskih središčih in prazupnijah germanske Evrope, pogosto s cerkvami, sezidanimi nad propadlimi antičnimi in poganskimi svetišči.

Že od začetkov v patriarholni oblasti?

Mengeška prazupnija je morala biti patriarhatska ustanova in tako že od začetka v popolni patriarholni oblasti; znanih je precej župnikov italijan-skega imena, zlasti Furlanov, ki so izhajali iz neposredne patriarhove bližine. Vendar njenega začetka ni mogoče določiti z natančnejšo let-nico, vsekakor pa sodi med tiste 4 na Gorenjskem, ki jih je moč brez okle-vanja postaviti v sredo 10. stoletja. Prvotni obseg fare je bil ogromen. Prvotno ozemlje vzhodne Gorenjske in še precej proti vzhodu, do Trojan oz. Zagorja. S časom se ozemlje razdeli in še v 16. stoletju je veliko. (Zaprice pred Kamnikom, po Kamniški Bistrici do vasi Pšata, Šent-jakob, Rašica, Moste in Križ – nazaj do Zapric.) Pri tem je treba všteti k njej ves čas tudi vikariatne župnije Dol, Vače, Zagorje, Čemšenik. Prvi župnik, ki se omenja v listinah, se imenuje Konrad in to šele leta 1215. Farna cerkev sv. Mihaela se prvič omenja leta 1349. Seveda sta to po-datka, ki nič ne povesta o pravem začetku. Cerkev, pa četudi lesena, je bila gotovo že v predromanskem času 10., morda celo 9. stoletja. Nato ji sledi romanska, ki je bila verjetno triladijska z apsidno, kakršno vidimo naslikano na gotski freski Poslednje sodbe. Romansko apsidno sredi 15. stoletja nadomestijo z gotskim prez-biterijem, ok. 1462 pa ga po severni steni poslika delavnica Janeza Ljub-ljanskega – ikonografsko povsem identičen primer Zadnje sodbe, ki je »posnetek« mengeške, v zgornjem delu pri nas zdaj uničene velike fre-ske, lahko danes vidimo v p. c. sv. Lenarta na Krtini. Leta 1740 dobimo še današnje – baročno – ladjo, ki pa je imela vse do konca prejšnjega sto-letja na mestu stranskih ladij vrsto osmih kapel z oltarji. 19. in 20. st-letje sta prinesla še dodatne novosti: neogotski glavni oltar, orgle, pa 1954 Plečnikovo krstilnico in spovednico, če naštejemo najpomembnejše, kar cerkvi še danes daje dokončen videz kot sintezo zgodovinskih in historič-nih slogov.

Upravna silka mengeške fare

Kanonične pravice, ki so izhajale iz patronata, so bile izredno pomembne tudi zato, ker so bile povezane tudi s precejšnjimi gnotnimi in strateškimi danostmi v smislu fevdalne ozemeljske posesti.

Cerkveno je bila mengeška fara do 1751 pod oglejskim patriarhatom, kratek čas pod gorško škofijo, nato pa od 1787 pod ljubljansko škofijo. Patronatne pravice je imel zelo dolgo patriarh, vsaj 500 let, dokler ni leta 1448 papež Nikolaj V. podelil te pravice avstrijskemu vojvodi in nemškemu cesarju Frideriku III. – Ta je leta 1461 (s papeževim potrditvijo 1462) predal, podaril mengeško faro z vsemi pripadajočimi vikariati v Dolu, Zagorju, Vačah in Čemše-niku, torej tudi z vsemi zemljiškimi posestmi, cistercijskemu samo-stanu v Dunajskem Novem mestu – v zameno za župnijo sv. Petra v Ljubljani, ki je bila prej last avstrij-ske cisterce, po ustanovitvi ljubljans-ke škofije (1461) pa je bila dodeljena njej. Zaradi finančnih težav avstrij-skih cistercijanov leta 1668 našo žup-

NA PRASTAREM GRAMOFONU AMERIŠKA PLOŠČA COLUMBIA RECORD:

»Domžalska« – po ameriško...

Kdo bi vedel, česa vsega Rado Kokalj, domačin z Vrhpolja pri Moravčah ne zbira. O čemerkoli starem ga vprašate: on to gotovo zbira. Zato je domačija Kokaljevih na Vrhpolju kot pravi muzej.

Ob najinem obisku pa smo se posvetili 80 let stari gramofonski plošči, ki jo je v Ameriki okrog leta 1910 izdala gramofonska firma COLUMBIA GRAPHONE COMPANY. Pesem »DOMŽALSKA« – (ob njej piše SLOVENIAN-KRAINER) na plošči izvaja Kmečka godba iz Ljubljane.

Avtor melodije ni zapisan, zapisano pa je, da je plošča dobila vrsto nagrad: GRAND PRIZES PARIS, ST. LOUIS in nagrado MILAN.

Seveda smo ploščo tovarniška številka 1-72850, ki jo je lastnik Rado KOKALJ položil na star gramofon (izvor-boljši trg) tudi poslušali. Mehansko navit stroj nam je hreščče pričaral zanimiv glasbeni motiv, ki se na plošči kakih desetkrat ponovi. Bilo je zanimivo, vrnitev v svet začetkov danes razvite gramofonske industrije.

V pogovoru nam je Rado Kokalj povedal še to, da je v bogastvu 350 plošč zbral množico starih slovenskih narodnih pesmi, ki sta jih na ploščah največkrat prepevali JOSEPHINE LOVŠE in MARY UDOVIČ.

M. B.

nijo z vsemi vikariati prodajo cistercijskemu samostanu v Stični, dokler tudi ta iz istih vzrokov leta 1731, torej po dobrih 60 letih, ne proda Josipu Schiffr von Schiffersteinu. Po ponovni cesarjevi lasti Jožef II. leta 1772 z dekretom njeno imetje proda na dražbo, vse verske pravice pa sta prevzela verski sklad oz. ljubljanska škofija.

Za konec naj kot zanimivost še pove-m, da so po Mengšu oz. njegovih

fari ohranjene ene najstarejših cerkvenih matrik v Sloveniji, danes shra-njene v Nadškofijskem arhivu v Ljub-ljani. Najstarejše krstne knjige, ki vsebujejo tudi duhovite, v preprosti verzih v slovensčini zapisane do-godke nekega duhovnika, se prično z 19. avgustom 1584. Od starejših poročnih in mrljskih knjig pa so ohranjeni le posamezni zapisi iz let 1583 oz. 1591, skoraj nepretrgano pa šele od 1669 oz. 1701.

JANEZ BREGAR

Pisma bratcev • Pisma

*STO LET JENETOVE KAPELICE:
Pojasnilo k članku

V sedanji demokratični družbi ni laži...

Želim, da v Občinskem poročevalcu objavite moje kratko pojasnilo k članku objavljenem v 13. Občinskega poročevalca pod naslovom 100 let Jenetove kapelice; v pojasnilu opisujem resnično zgodovino te kapelice. Zasluga, da se je lahko stoletnica kapelice praznovala, je tudi zasluga prejšnje oblasti, ki je Slavku Logarju-Jenetovemu omogočila najetje kredita za delen odkup posestva, za katerega je sicer sam prispeval 80 % vsega potrebnega denarja.

Jenetovina bi bila namreč leta 1981 prodana, ker so se lastniki menjali drugače, kot je v članku napisano.

Po zaslugi Slavka Logarja Jenetovega je bila domačija odkupljena, in prepisana.

Pa še pripomba!

Gospodje ne bi na tem dvorišču sedeli na klopih Turističnega društva Domžale, če jih ne bi renoviral in pod Jenetovim kozolcem shranil zopet Slavko Logar.

LOGAR MARIJA
(Domžale, Karlovškova 6)

vsi naši gradovi • vsi naši gradovi • vsi naši gradovi • vsi naši gradovi

Grad Tustanj – 500 letnik

Maksimilijana se je v letu 1854 poročila z Lu-kom Pirnatom, Kebrovim iz Krtine (rojen je bil 4. oktobra 1825), ki je bil tedaj grajski vrtnar v Tustanju. Tako je grad prišel v domače roke in Pirnatov rod še sedaj gospodari v Tustanju.

Maksimilijana je v letu 1873 umrla in Luka se je poročil z Ano Marjano Resnik iz Gaberja nad Blagovico. Ta je po Lukovi smrti, 23. decembra 1898, prevzela gospodarstvo na tustanjskem gradu ter ga v letu 1905 prepustila sinu Antonu. Umrla je 28. decembra 1914. Po Antonovi smrti, 18. no-vembra 1925, je gospodarstvo prešlo na njegovo ženo Franciško, rojeno Ovca-Bizeljevo iz Blagov-vice, ki je sicer živela pri svojem stricu grajskem sosedu Pletu v Zgornjem Tustanju. Po njeni smrti v letu 1960 je posest prevzel najmlajši sin Domi-nik, ki je gospodaril do svoje smrti 28. aprila 1990, ko so že stekle priprave za slovesno praznovanje 500-letnice gradu.

Tako kot po drugih gradovih na Kranjskem in še posebej na Moravškem, kjer so našli zavetje mnogi protestanti, se je tudi v tustanjskem gradu hitro udomačil protestantizem. Iz tustanjske protestant-ske rodovine je bil duhovnik Kristof Schwab pl. Lichtenberg, ki je bil v letih 1546–1596 župnik v Cerkljah. V letu 1966 se je moral zagovarjati, ker se je vdal luteranstvu. Spor se je izravnal. Jurija

Bidermajersko pohištvo v eni od grajskih soban z žal že pokojnim gospodarjem Dominikom PIR-NATOM.

Schwaba pl. Lichtenberga iz Tustanja, ki je bil upravnik samostana v Velesovem pa so v letu 1582 odpustili.

Kapelica sv. Janeza Nepomuka v Tustanju. Na levi strani vhoda v grad je z oltarjem proti severu obrnjena kvadratna kapela s polkrožno apsidno za-daj, kjer je oltar. Na zidovih zgoraj je okrogel zidni venec, ki prehaja v kupolo. Kupola je na pendanti-vih. Kapelo sv. Janeza Nepomuka je znotraj na presni omet poslikal naš znani baročni slikar men-geški rojak Franc Jelovešek na začetku svoje umet-niške poti leta 1725. V pendantivih je naslikal prizore iz življenja sv. Janeza Nepomuka: rojstvo Janezovo, kraljičino spoved, prizor, ko kralj zave-tava od Janeza naj pove, kaj se je kraljica zve-

dala ter Janezovo smrt, ko ga vržejo v reko Vltavo.

Na vrhu kupole je freska Boga očeta, Jezusa, sv. Duha in Janeza Nepomuka. V spodnjem krogu kupole je skupina putov – angelov z vencem. V oltarni niši je zgoraj božje oko z angeli. Na desni strani Janeza mučijo, z ognjem ga žgo na prsih. Na levi strani Janeza vržejo v reko. Nad vhomom in nad okni so tri kartuše – olepšani baročni okvirji ovalne oblike, napis v njih pa so že slabo vidni. V oltarni niši je olnata slika na platnu 90 x 150 cm. Predstavlja pa Janeza Nepomuka, ki kleči v mašniški obleki duhovniška kapa in molitvenik sta pred njim na tleh. Svetnik gleda Marijo z Jezusom v naročju, okrog je več angelov. En angel drži prst na ustih, kar je značilno za tega svetnika, z desnico pa mu prinaša palmo mučeništva. V desnem spod-njem kotu je Karlov most nad Vltavo na Češkem, na njem so štirje rablji, ki so svetnika vrgli v de-ročo vodo.

Umetnina je delo Leopolda Layerja. Naslikal jo je tri leta pred svojo smrtjo in sodi med njegova najboljša dela. V desnem spodnjem kotu je slika signirana: Leop. Layer Pinx A 1825.

Tustanjska graščinska kapela se prvič omenja v letu 1704, gotovo pa je stala nekaj let prej, saj so v letu 1703 v Tustanju že imeli svojega duhovnika. Zagotovo pa ni bila pozidana skupaj z gradom, saj je na Valvasorjevi sliki še ni.

Po ugotovitvi Franca Goloba je križev pot v ka-peli kolirana grafika na papirju pod steklom.

H kapeli sta včasih pripadala tudi dva zvonova, ki sta bila v zvoniku nad vhomom v grad, a ju je vzela prva svetovna vojna. V graščini imajo že od nekdaj svoj praznik, to je na praznik sv. Janeza Nepomuka 16. maja. Ta dan je v kapeli vsako leto cerkvena slovesnost z mašo.

Upravni okraj v Tustanju. Konec 18. stoletja je imel grad Tustanj pomembno vlogo. Od leta 1787 do 1811 je bil tu sedež upravnega okraja. Zaradi

boljše upravne razdelitve, so v letu 1801 občino Zelodnik iz okraja Česenik dodelili upravnemu okraju Tustanj.

Gospodstvo Tustanj. Sredi 18. stoletja je bilo gospodstvo Tustanj podložnih 36 domačij, od teh je bilo 14 celih kmetij, 1 tričetrtinska, 1 polovična, 1 triosminska in 3 četrtinske.

Zanimiv je tudi pregled krajev, kje vse so tu-stanjski podložniki živeli in opravljali tlako za gospodstvo. Po njihovih priimkih pa lahko ugotovi-mo tudi njihove potomce. Na Vrhpoljah so bili Martin Markič, Marko Kovač, Jurij Krušnik, Boštjan Markovič, Tomaž Markič, Mihael Hren in Tomaž Mahkota. V Spodnjem Tustanju so bili: Primož Hrušnik, Martin Rožič, Gašper Klander in Luka Makovec. V Zgornjem Tustanju so bili pod-ložniki: Boštjan Dešman, Matija Dešman, Hanže Rožič, Jože Rožič, dva Primoža Rožiča, Jože Le-sič, Matija Pele, Janez Rožič in Gašper Makovec. V Javošici so bili: Tomaž Hrušnik, Primož Ostirc, Jergar Koderman, ter Jakob in Martin Omota. Iz Spodnje Rače so Tustanju pripadali Jože Grošelj, Andrej Kuder in Bartol Grošelj, Na Hribu so bili podložniki Matija Palšnik, Jurij Kovač in Miha Prelogar. Ena kmetija je bila pusta – opuščena, brez gospodarja. Iz Moravč je gospodstvu pripadal samo Janž Lavrač, s Sv. Valentina ali Limbarske gore pa Pangrac Učakar, ena kmetija pa je bila prazna.

Enako velike kmetije so imele približno enake dajatve, to je cele kmetije po okoli 6 gld, polovične po 3 gld in zakupne po 2 gld na leto. Tem dajatvam so tako kot po drugih gospodstvih dodajali še nove davke.

Kozolec desetinar – prava redkost. Samo nekaj več kot deset metrov severovzhodno od gradu še danes stoji kozolec desetinar. Dvojni kozolec je dolg dva »štanta«, navadnega kozolca ali repa, kot tudi pravijo domačini, pa je 6 »štantov« ali oken.

Nadaljevanje prihodnjč

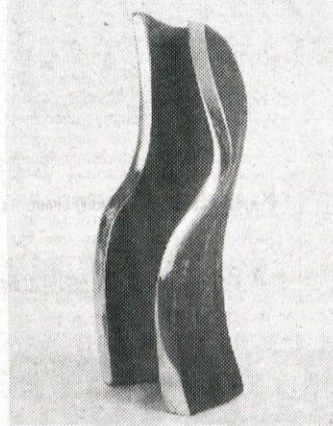
JOŽE STRAZAR SPET DOMA:

Umetnik z več svetovi

15. novembra sta Slovenska izseljenska matica in Knjižnica Domžale v Likovnem rastavišču v Domžalah odprli nadvse zanimivo kiparsko razstavo rojaka iz naše občine – Jožeta Strazarja, ki pa živi in snuje na Švedskem. V kulturnem programu je nastopil oktet bratov Pirnat, o umetnikovem delu pa so spregovorili dr. Miro Stiplovšek, dr. Cene Avguštin in Janez Rogelj. Odprtja se je udeležilo tudi večje število Domžalčanov, ki so vsi do zadnjega z velikim zanimanjem opazovali Strazarjeve kiparske in tudi slikarske umetnine.

Z Jožetom Strazarjem sva se srečala letos junija že na Švedskem. Skupaj z bratom Lojzeto smo ga obiskali v Stockholmu, kjer Jože Strazar stalno živi in tudi ustvarja. Komaj smo odložili popotno prtljago, že nas je odpeljal v velike umetniške delavnice, kjer Jože ustvarja nove svetove že dve desetletji. Tudi ves čas obiska nas je izredno gostoljubno in zagnano vodil po Švedski, s posebnim žarom pa je pripravil v neposredni bližini Stockholma, skupaj z bratom Janezom, v Södertälju, prvi Slovenski kulturni dan, kamor so me povabili naši ljudje kot pisatelja. Jože Strazar je takrat še enkrat dokazal, da ni samo duša, ampak tudi os večine slovenskega kulturnega dogajanja na Švedskem. Predstavil mi je tudi veliko svojih prijateljev, raznovrstnih umetnikov. Šele po obisku sem dojel, da je Jože Strazar umetnik od glave do pete, da dobesedno živi za umetnost, da premišljuje samo o tem, v kakšni obliki bi zapela njegova umetniška žilica.

Zanimivo je, kako na Švedskem nasploh skrbijo za umetnike. Jože se je pred več kot dvajsetimi leti preselil tja gor na sever bolj iz avanturizma kot potrebe, nekaj časa je delal v tovarni kot drugi delavci iz Slovenije, kmalu pa se je seznanil z drugimi umetniki, pred-

delavnice, kjer se vsako lahko izraža po mili volji in med drugimi umetniki išče svojo pot. Jože Strazar se je tako v teh delavnicah poskušal z risbo, z grafikami, s skulpturami, v najrazličnejših tehnikah in vse mu dobro leže. Te delavnice, v katerih vsako lahko ustvarja za majhno odškodnino za prostor, imajo

Jože Strazar, naš rojak – umetnik s Švedske

Foto: I. Sivec

sem s Severnjaki. V primerjavi z večino drugih izseljencev ali delavcev na začasnem delu v tujini se je Jože dokaj hitro naučil švedščine, za katero pravi, da ni težka, tako da je lahko stopil v stik s prav vsakim umetnikom. Delo v tovarni je potem opustil in se predal samo umetnosti. Na srečo je to na Švedskem urejeno precej boljše kot pri nas. Vsakemu človeku so na voljo državne de-

namreč to prednost, da v njih lahko človek najde samega sebe in če mu je res kaj do ustvarjanja, vztraja naprej, lahko pa tudi vse skupaj pusti. Jože Strazar je šele v teh delavnicah dokončno spoznal, da brez umetnosti ne more živeti. Pridobil pa si je tudi strokovno znanje in sicer na švedski Višji šoli za umetnost, izobraževal se je tudi zasebno pri švedskem umetniku Kegu Haberju, po-

stal je član Društva umetnikov v Södertälju, prav letos pa tudi član Zveze švedskih kiparjev. Zdjaj izključno živi za umetnost in od umetnosti, kar pa tudi v švedskih razmerah ni preprosto, zato je naklonjenost domovine še toliko bolj dobrodošla.

Jože Strazar za dni s pomočjo Slovenske izseljenske matice ne razstavlja samo v Domžalah, ampak tudi v Ljubljani in v Novem mestu. V Domžalah se predstavlja kot kipar, ki v svojih skulpturah išče nadzemeljsko dimenzijo bivanja, odgovarja na sodobna vprašanja smiselnosti in nesmisla bivanja, prikazuje srečanja različnih oblik s takšnim estetskim sporočilom, da obiskovalec lahko samo strmi in se predaja miselnim tokovom, ki se v človeku ob Strazarjevem izjemno vitalnih in hkrati vesoljskih skulpturah sprožijo sami po sebi.

O umetnikovi poti je v Domžalah najprej spregovoril dr. Miro Stiplovšek, ki je poudaril, da je to že deveta letošnja razstava v tem rastavišču in tretja s strani naših rojakov, hkrati pa je pohvalil tudi nenehno Strazarjevo iskanje, ki se v njegovih zrelih srednjih letih – letos praznuje Jože Strazar tudi petdesetletnico bivanja na tej zemlji – izraža v vedno novih oblikah. Dr. Cene Avgu-

štin je naredil prerez skozi vse dvajsetletno Strazarjevo umetniško sisanje, dokončal pa ga je s prepričanjem, da umetnik še vedno zori in da sta njegov strah do bivanja, ki prerašča v simbolično figuraliko, samo nadaljevanje stiliziranega iskanja pravega veselja. Na koncu je v imenu Slovenske izseljenske matice zaželel veliko nadaljnjih uspehov tajnik Matice Janez Rogelj, prebran pa je bil tudi pozdravni telegram kulturnega ministra dr. Andreja Capudra. Odprtje je polepšala ubrana pesem oktetu bratov Pirnat.

Ob tej priložnosti je izšel tudi ličen katalog z opisom snovanja Jožeta Strazarja v slovenščini in angleščini, s pogledom na vse tri tokratne slovenske razstave, z barvnimi slikami. Da pa je sploh prišlo do realizacije, je treba pohvaliti tudi Pavla Pevca, ki je umetnine pripeljal s Švedske. Edina napaka je bila storjena s tem, da se je v Mengšu natančno ob isti uri začel gledališki abonma, tako da vsa kulturna srečanja pač ni mogla na odprtje Strazarjeve razstave. No, za ogled je na voljo še nekaj dni. Jožetovi svetovi zaslužijo, da si jih ogleda vsak in se potopi vanje, tudi zaradi premisleka o sebi.

IVAN SIVEC

100 let mengeških orgel

Nekateri pravijo, da smo majhen narod, da nič nimamo. Majhen ne, le maloštevilni!

Tako nekako je v soboto, 29. septembra zastavil uvodne besede v kratek zgodovinski oris orgel njihov velik poznavalec dr. Edo Škulj. V Sloveniji imamo orgle v več kot 800 župnijah in 200 podružničnih cerkvah. Skupaj torej približno 1000 instrumentov.

Orgle imajo bogato zgodovino. Nastale so v Grčiji ali Aleksandriji že v tretjem stoletju pred Kristusom. Takrat je bil to cirkuški instrument. Kot cerkveno glasbilo bo so se uveljavile skoraj tisoč let kasneje. Najstarejše so iz Achna in sodijo v prvo polovico 9. stoletja.

Tudi slovenske prazupnije so imele orgle. Mengeška prazupnija jih je imela večje število. Za časa Franca Jožefa pa so iz Ljubljane v Mengeš pripeljali orgle, ki jih je leta 1699 izdelal mojster Taler. To je isti mojster, ki je izdelal orgle tudi za cerkev sv. Primoža nad Kamnikom. Talerjeve orgle so bile v Mengšu 50 let, potem so jih prestavili v Radomlje, iz Radomelj v Kresnice, iz Kresnic v muzej in iz muzeja v Sodradičico, kjer še danes služijo svojemu namenu.

Druge znane orgle so bile izdelke za orglarja mojstra Petra Rumpila iz Kamnika. Značilno za te stare orgle je bilo to, da so imele malo registrov. Zato so se pred 100 leti Mengšani obrnili na ljubljanskega orglarja Franca Goršiča – Rumplovega učenca, da je za župnijske cerkve sv. Mihaela napravil nove. Te mogočne orgle imajo preko 1000 piščali. Letos so ob stoti obletnici prenovljene (prenovil jih je ing. Košir) sveže zazvene s svojim principalom in z vso mogočnostjo z vsemi registri skupaj

s čudovitim petjem pevcem.

O zgodovini orgel nam je govoril dr. Škulj, predstavila nam jih je znana organistka Angela Tomanič, koncertiral in spremljal bogoslužje je mladi mengeški organist Janko Brezovnik, kor je vodil Jože Vahtar, obnovljene orgle pa je med slovesno mašo blagoslovil ljubljanski škof Jožef Kvas.

JANEZ ŠKRLEP

IZ MENGŠA:

Pesem svetonočna plava

Božič bomo letos praznovali še precej drugače kot lani. K božičnemu vzdušju spada tudi božična pesem, brez katere si ne moremo zamisliti jaslje, polnočnice, družinskega počitka, božičnega časa.

Letos so k temu vzdušju na kaseti dodali veliko tudi otroci in mladi iz Mengša pod vodstvom svojega župnika Franca Juvana. Prav te dni je namreč izšla kasetna s trinajstimi izvirnimi pesmimi, ki jih pojo mladi Mengšani, ubrano pa jim pomaga tudi mengeški župnik Juvan, ki je povrh še avtor vseh melodij, za večino pa je sam prav tako napisal besedila, le eno besedilo je prispevala Cili Kodrič, eno Darinka Konc, eno pa je delo neznanega avtorja. Na kratko bi lahko rekli, da gre za skoraj povsem avtorsko delo Franca Juvana.

Božična kasetna z naslovom Pesem svetonočna plava je bila pos-

KNJIŽNICA DOMŽALE

Program novoletnih prireditev za otroke in mlade

torek, 4. december ob 17. uri Lutkovna igrica o KLJUKCU – gledališče z Jesenic; VSTOPNICE LAHKO KUPITE V KNJIŽNICI DOMŽALE.

sreda, 5. december ob 17. uri ura pravljic: indijanska ljudska pravljica: DROZG IN LISICA

torek, 11. december ob 17. uri – ura pravljic: NOVOLETNO POPOTOVANJE Mire Mihelič

sreda, 11. decembra ob 17. uri – ura pravljic: NOVOLETNO POPOTOVANJE Mire Mihelič

ponedeljek, 17. december ob 17. uri – ura pravljic s pozdravom Dedka Mraza – KNJIŽNICA MENGEŠ

torek, 18. december ob 17. uri – pravljica Janeza Bitenca DEDEK MRAZ s pozdravom Dedka Mraza

sreda, 19. december ob 17. uri MIŠKOLIN: gostuje Jurij Souček VSTOPNICE LAHKO KUPITE V KNJIŽNICI DOMŽALE.

sreda, 26. december ob 10. uri: Zabava yas Jos Zalokar (Periskop) in Veseli KVIZ.

sreda, 26. december ob 17. uri: ura pravljic RDEČI PAKET

RISANI FILMI Z VELIKEGA PROJEKCIJSKEGA PLATNA: večnamenski prostor Knjižnice Domžale

četrtek, 20. 12. ob 17. uri Mikijev veseli božič – risani film petek, 21. 12. ob 17. uri Snežna vila Juki; Hrastač – risana filma

ponedeljek, 24. 12. ob 10. uri Biblijske zgodbe – risani film ponedeljek, 24. 12. ob 17. uri Asteriks Galijec – risani film

četrtek, 27. 12. ob 10. uri S Piko okoli sveta – risani film četrtek, 27. 12. ob 17. uri Maja in vesoljček – slovenski mladinski film

Na prednovoletne priredite vas vabi Knjižnica Domžale! CVETA

M mladinska knjiga
Domžale, Ljubljanska 83,
tel. 061/721-405

LEPA POSLOVNA ZAMISEL MLADINSKE KNJIGE:

Kaj je novoletno darilo?

Delavke v MLADINSKI KNJIGI Domžale so prišle na zanimivo idejo: v Knjižnici Domžale so predstavile obliko možnosti za obdarovanje ob novem letu. Razstava je predvsem kot pomoč pri odločanju ob nakupu poslovnih daril. Mnogim potencialnim kupcem so poslali vabila naj si razstavo možnih daril ogledajo. Zanimanje zanjo je pokazalo kar precej strank: imele so kaj videti! Celu vrsto koledarjev (Gasparjev koledar, koledar Impresionisti, koledar narodnih noš, pa motivov iz narave, pokrajinske, planiske in druge koledarje). Pokazali so obilico map, poslovnikov, rokovnikov, kovčkov, pisal, vžigalnikov, svečnikov. Celu arhivska (dragocena!) vina je moč kupiti! Videli smo kitajski porcelan, pa dragoceno opremljene knjige in še obilico drugega. Ob novem letu (nekje v decembru!) bo v Mladinski knjigi Domžale moč kupiti ravno tisto, kar potrebujete!

Velika novoletna ponudba daril Mladinske knjige na razstavi v Knjižnici

Božično voščilo

Letos bomo v Sloveniji božični čas praznovali še bolj svečano in svobodno kot smo to lahko delali do sedaj. Božič je vedno svoboden, saj je praznik vseh trenutkov našega življenja. Božični čas je res zelo kratek, a vendar zelo bogat. Nekaj skromnega pa bo k temu praznovanju doprineslo nekaj glasbenikov in umetnikov, ki bodo krenili na slovensko turnejo s predstavo »Božično voščilo«.

V predstavi bodo nastopili: ansambel Marelja, Franc Pestotnik-Podokničar, ki je tudi scenarist predstave, Sašo Hribar (radio GAGA), Silvo Teršek, Miha Dovžan in Meta Malus ter harmonikar Tomaž Novak in Ivica Oštr. V prvem delu, ki bo obarvan slovensko, bo ansambel predstavil najnovijejšo skladbo z nove kasete »Aljažu v spomin«. Sašo bo imitiral znane Slovence, Podokničar pa bo vsoval. Posebna točka bo posvečena vsem materam. Tomaž pa bo predstavil novo diatonično harmoniko iz Melodije Mengeš. Sponzor turnee je Extreme iz Ljubljane, ki bo prevzelo posle Melodije in njihovo prodajo izdelkov.

Ob koncu prvega dela bo predstavo obiskal Božiček. Miha Dovžan in Meta Malus bosta z občinstvom zapela nekaj narodnih pesmi. Drugi del bo vodil Silvo Ter-

šek na samo svoj način, ki ga lahko poslušamo ob sobotah na radiu Slovenije. Ansambel Marelja pa se bo predstavil s skladbami, ki so prirejene posebej za božični čas. Na predstavi ne bo manjkalo svetlobnih efektov in diapozitivov, ki bodo večer dodatno obogatili. V domžalski občini bosta dve predstavi.

V Domžalah, v sredo, 19. decembra ob 19. uri

V Mengšu pa v nedeljo, 30. decembra ob 17. uri in ob 19.30 uri.

V Mengšu bo tudi žrebanje vstopnic za vse turnee. Podeljene bodo tri glavne nagrade:

1. Diatonična harmonika
2. Mikrovalovna pečica
3. akustična kitara

Gotovo je predstava »Božično voščilo« priložnost, da na čisto poseben način praznujemo Božič.

F. P.

PROGRAM PRIREDITEV V DVORANI KOMUNALNEGA CENTRA

December v hali

NEDELJA 2. 12. 1990 ob 16. uri

»Srečanje rejnic, rejnikov in njihovih družin« ORGANIZATOR: Društvo rejnikov in rejnic občine Domžale

SREDA, 5. 12. 1990 ob 17. uri

»Miklavžev večer« ORGANIZATOR: Slovenski krščanski demokrati Domžale

PETEK, 7. 12. 1990 ob 19. uri

»Koncert godbe« ORGANIZATOR: Godba na pihala Domžale

NEDELJA, 9. 12. 1990 ob 10. uri

»Memorial Janeza Velepca« – tekmovanje v dviganju uteži ORGANIZATOR: Težkoatletski klub Domžale

PETEK, 14., SOBOTO, 15., NEDELJO, 16. 12. 1990

»Smučarski sejem« ORGANIZATOR: Smučarsko društvo Domžale

SREDA, 19. 12. 1990 ob 17. uri

Božični koncert – »Božič v vsako hišo« ORGANIZATOR: Lira poslovalnica Ljubljana

SOBOTA, 22. 12. 1990 ob 20. uri

»Koncert zabavne glasbe« ORGANIZATOR: Diskoteka Life

BHAGIRATI – EVEREST:

Njuna pot na streho sveta

Naših najuspešnejših alpinistov Janeza JEGLIČA in Silva KARA vam, dragi bralci ni potrebno predstavljati. Tudi na straneh našega časopisa smo že večkrat pisali o njiju. Pa nas neurudna športnika vnovič in vnovič presenečata in dobesedno silita, da pišemo o njunem nad vse uspešnem alpinističnem delovanju. Everest, osvojitelj najvišje gore sveta in prvenstveno osvojen še en vrh 6454m visoki HAGIRATI sta zadnja uspeha, zaradi katerih smo oba himalajska junaka povabili k pogovoru. Opravi ga je član uredniškega odbora Bogdan OSOLIN.

Najprej vama obema v imenu bralcev Občinskega poročevalca čestitam za preplezano zahodno steno Bhagirati, tebi Janez pa še za Everest.

Kaj vama pomeni alpinizem?
KARO: Zame je to način življenja. Brez njega si težko predstavim svoje življenje. Vse podrejam alpinizmu. Če ne plezam, pišem razne članke o njem in predavam o odpravah. Skratka, skoraj ves svoj čas povežem z alpinizmom.

JEGLIČ: Tudi meni alpinizem pomeni zelo veliko. Ker pa sem poročen, ga postavljam na drugo mesto, čeprav priznam, da me je letošnja Himalaja kar precej odrgala od doma. Če me PAPI-Intel, to je podjetje, v katerem sem sicer zaposlen, ne bi ves čas pred odpravami podpiralo s plačanim dopustom... takšnega podviga v indijski in nepalski Himalaji prav gotovo ne bi mogel uresničiti.

Kakšne so bile vajine priprave na hudo preizkušnjo?
KARO: Resne fizične in psihične priprave so tudi v alpinizmu zelo pomembne. Za Bhagirati sva se celo leto intenzivno pripravljala. Zelo veliko sva kolezarila, tekla in seveda plezala najrazličnejše smeri predvsem v stenah na Primorskem.

JEGLIČ: Nekaj je o tem povedal že Silvo. Kadar se nisva skupaj pripravljala, sem največkrat tekel od doma na Rašico in nazaj, ali pa se s kolesom vozil

do Črničva in nazaj. Največ časa pa sem namenil plezanju po naših zahtevnih stenah na Ospi in Vipavi. Pripravljaj sem se tudi v kleti hiše, v katero sem se priženil. Tam imam nad vrata pribito desko, v kateri so različni oprimki. Na teh oprimkih sem se večkrat na dan dvigoval in na njih visel, ter na tak način izboljševal moč rok, predvsem pa prstov.

Za kakovostne priprave so potrebna tudi finančna sredstva. Kako sta reševala denarne probleme?

SILVO: Približno dve tretjini denarja za priprave sva dala iz svojega žepa. Največ svojega denarja sva v ta namen zapravila za vozne za avtomobilom na Primorsko, saj sva prevozila več kot 30.000 kilometrov. Za samo odpravo pa sva hvaležna predvsem Tonetu Škarji. Komisiji za odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije in glavnemu sponzorju SCT-Tehniki.

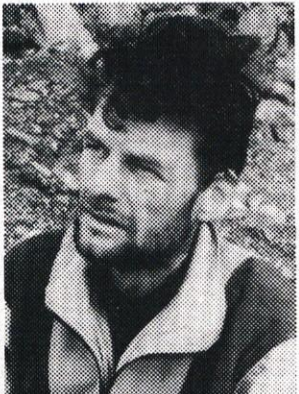
do njegove vzhodne smeri, zato sva bila res silno zadovoljna, ko sva se vrnila v prazen bazni tabor. V steni sva zaradi »lažjega« sestopanja pustila tudi skoraj vso opremo, na Ledenik sva se vrnila le s spalnima vrečama, nahrbtnikom, cepinom in derezami. Morda še to, da je bil najin bazni tabor od vožnje oddaljen še 20km. Vanj sva se vračala že skoraj čisto izžrpana, opotekaje.

Katero zanimivo doživetje z Bhagirati se vama je še posebej močno vtisnilo v spomin?

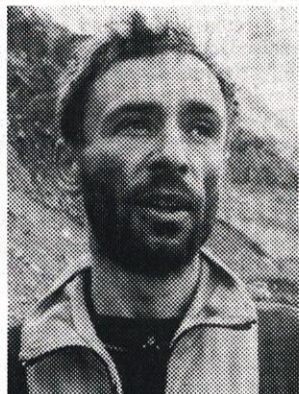
KARO: Dan pred vstopom v steno, ko sva spala pod ogromno skalo, se je nekje utrgal strašen plaz. Najprej nisva vedela, ali je bil skalnat ali snežen. Šele, ko je začelo grmeti, sva ugotovila, da se v najini bližini valijo skale. Zelo sva bila prestrašena. Komaj sva spet zaspala. Zjutraj sva začudena opazila na najinih spalnih vrečah pol centimetra drobnega kamenja in skalnatega dro-

Dokler ne prideš na južno sedlo 7906m, ne moreš govoriti o resnem poskusu na vrhu. Tu smo prespali. Ob 1. uri zjutraj je Andrej začel kuhati. Veter je vlekel tako močno, da sem vrh že skoraj odpisal. Toda on je vztrajal. Proti tretji uri je veter ponehaval. Začeli smo se pripravljati in pripravljati kisik. Prostor v šotoru je bil premajhen, zato smo se pripravljali po vrsti. Ob četrty uri zjutraj smo zapustili šotor in štartali. Iz šotora sem zlezal zadnji. Prve pol ure je bilo moje napredovanje obupno. Treba se je bilo navaditi na kisikovo masko, nahrbtnik je bil obupno težak, saj sem imel v njem dve kisikovi bombi. Povrh vsega me je še zeblo v roke in noge. Ko je sonce začelo vzhajati, sem se na vse malo navadil. Potem pa se je pojavil naslednji problem – očala. Če sem jih dobro nataknil, so se mi takoj zarosila. Če pa sem jih napol nataknil, sem v oči dobival preveč svetlobe. Dokler nisem prišel višje kot je vrh Lhotseja, sem imel kisik nastavljen na dve, od tam pa tri litre na minuto. Po velikem naporu končno prispemo na Južni vrh, ki je slabše sto metrov nižje od glavnega. Zamenjam kisikovi bombi. Ventil prestavim na novo, staro pa pustim tam. Iz južnega vrha opazujem Marijo in Andreja, kako plezata Hilarijevo stopnjo in fotografiram. Vidim glavni vrh in dozdeva se mi, da mi ga tega dne nobeden ne more vzeti. Nahrtnik je bil polovico lažji, kisik odprem do konca. Zato sem čutil vzpon od Južnega vrha pa do vrha, kot sanjski sprehod, če primerjam prejšnjih osem ur garanja. Na vrh prispem ob 13.15 minut po nepalskem času. Najprej si izmenjamo čestitke, potem smo se pogovarjali še s Silvom v taboru 2, kjer je od veselja nad mojim uspehom skoraj ponorel od veselja. Po vsem tem pa se za nekaj trenutkov preselim z mislimi domov k ženi Ireni in ostalim domačim. Skoraj nisem mogel dojeti, da je mogoče po tako naporni sezoni stati še na najvišji gori sveta 8848m visoko. Blizje vesolju na naravni način več ne moreš. Po vsem tem napravimo nekaj posnetkov, rokavic ne dajem dol, ker sem opazil, da so prsti šerpe Lapke takoj postali beli, ko je rokavice snel za nekaj posnetkov pri 35 stopinj minusa in 50 kilometrov na uro vtrta.

Najlepša hvala za vajine odgovore in še enkrat iskrene čestitke za pogumno in odmevno športno dejanje!

JEGLIČ JANEZ, KARO SILVO

Še en prvenstveni vzpon v Himalaji

Tehnični podatki za Bhagirati:

Garhval Himalaya BHAGIRATI III. 6454m
 Zahodna stena; prvič sta preplezala njen osrednji, najtežji del.
 Ocena težavnosti: VIII. A 4, 85°C, 1300m višina stene
 Čas plezanja: šest dni, pet bivakov, datum: 7. 9. 1990 ob 9.15 uri, ko sta po indijskem času dosegla vrh.

Tehnični podatki za Mount Everest:

Mount Everest – Sagarmatha 8848m, Nepalska Himalaja – klasična smer prvopristopnikov.
 Ocena: IV. 65°, višina smeri 3500m

Njune odprave:

Janez Jeglič je pričel plezati leta 1978

Vzponi:

Colorado 82, Fitz Roy 83, Yalung Kang 85, Cerro Torre 85/86, Torre Egger 865, Cerro Torre 87/88 South face, Cerro Torre 88 nemanje filma, Bhagirati III. 90, Alpe Adria Sagarmatha 90.
 Silvo Karo je pričel plezati leta 1977.
Vzponi: Colorado 82, Fitz Roy 83, Yalung Kang 85, Cerro Torre 85/86, Karakorum 85, Torre Egger 86, Lhotse Šar 87, Cerro Torre south face 87/88, Cerro Toprre 88 nemanje filma, Bhagirati III 90, Alpe Adria Sagarmatha 90

Koliko časa sta potrebovala za preplezane zahodne stene Bhagirati?

KARO: Steno sva preplezala do vrha v čistem alpskem stilu v šestih dneh. Da sva tako hitro uspela, je morda krivo tudi to, ker sva hotela osvojiti še najvišji vrh sveta, zato sva se morala čim prej priključiti odpravi Alpe Adria. Ha, ha. Še istega dne, to je 7. septembra ob 9.15 po ind. času sva se po dolgem in izredno nevarnem sestopanju zaradi težavnih vremenskih razmer v steni vrnila v bazo.

JEGLIČ: Najpomembnejše je priti na vrh. Na vrhu Bhagirati sva bila zelo vesela. Najina sestopanja je pet dni oviralo močno sneženje, pa še poznala ni-

birja. Kaj takega še nikoli nisva doživela!

JEGLIČ: 6. septembra sva se na četrtem bivaku nekako ob pol petih prebujala. Nenadoma sem jaz 350m pod vrhom zaslišal človeške glasove. Silvu se je moja ugotovitev zdela kot plod bujne domišljije. Malo kasneje pa se je izkazalo, da se nahaja pod 1300m visoko steno najina zdravnica Mojca Zajc, ki je pod njo na ves glas vpila. Zanimalo je, koliko časa imava še do vrha in kdaj se bova vrnila. Na tem mestu bi se Mojci rad zahvalil za kuhanje, pomivanje, pranje; skratka za vso pomoč.

Janez, kako pa si ti doživel pot na najvišjo goro sveta?

SLAMICE

ŠAJ SE JIM BO ZMEŠALO...

V decembru bodo trije dobrotniki (Miklavž, Božiček, dedek Mrz) nosili darove našim nadebudnejšem. Saj se jim bo zmešalo (staršem), razen če se samoupravno ne povežejo s kakšno banko... Pa ne z banko Les, ampak ršaš v Domžalah...

»ALKO« ZAJTRK... PA V ŠOLO...

Neustrezno obliko malice na Srednji kovinarski in usnjarski šoli bo dopolnil podjetnik, ki bo točno nasproti šole odprl... bife. Učitelji so navdušeni (pritrjujejo pa tudi starši), saj bodo že skozi okno ugotovili, kje so manjkajoči učenci, učenci bodo zaradi »doze« med spraševanjem bolj zgovorni; ko bodo sedeli v klopi, bodo pa bolj mirni, saj nas dolensko-štajerske izkušnje prepričujejo, da otrok raje spi, če mu cucelj namočiš v alkohol. Hvala bogu, vsaj enkrat bomo vsi zadovoljni...

Moravčani, boste pretegnili mišice?

Če se želite sprostiti, pretegniti svoje mišice in dodatno poskrbeti za svoje zdravje, potem preberite

VABILO ZA REKREACIJO

h kateri vas vabi ŠPORTNO DRUŠTVO TERMIT MORAVČE in sicer v TELOVADNICO OSNOVNE ŠOLE JURIJ VEGA MORAVČE

v ponedeljkih in sredah za moške do 30 let v torkih in četrtek za moške nad 30 let v petkih pa za ženske vseh starosti

VEDNO OD 18.30 DO 20.30 URE!

Prispevek plačate ob prvem obisku vodji rekreaciji.

PRIČAKUJEJO VAS ČLANI ŠPORTNEGA DRUŠTVA TERMIT MORAVČE.

Ivan Bantan iz Zagorja zbira podatke o skakalnem športu

Ker zbiram podatke o skakalnicah in skakalcih za dobo pred vojno sem naročen tudi na vsa občila v posameznih občinah. Tako sem prejel tudi vaše glasilo Občinski poročevalec in v njem zasledil članek smučarjev iz Moravč v katerem oglašajo, da so že pred vojno nastopili kot skakalci in to v Bohinju na državnem prvenstvu. Prosil bi vas, da se mi javite in da posredujete imena tekmovalcev, ki so takrat nastopali na tem tekmovanju v Bohinju. Iz dosedanjih podatkov, ki sem jih zbral, nimam zabeleženega, da so Moravčani kdaj nastopili, zato mi naj oprostijo. Imam pa podatke, da sta nastopala v skokih in tekah dva tekmovalca iz Dola in eden iz Ihan; to sta bila brata Jerman in Rak, ki so bili takrat tudi v takratni reprezentanci banovine Slovenije.

Prosil bi, da se to uradno evidentira v vašem časopisu, kot dopolnilu nadaljevanja članka. Kdo bo dopolnil podatke?

Silvo Karo in Janez Jeglič obveščata MIDVA NA HIMALAJI

V ponedeljek, 26. 11. 1990 bo ob 19. uri v novi kinodvorani

predavanje z diapozitivi o zadnjih dveh uspešnih himalajskih odpravah: na Bhagirati, Mount Everest. Alpinista vas lepo vabita!

Alpinistični odsek Planinskega društva Domžale obvešča

kandidati za plezanje na umetni steni v hali Komunalnega centra to lahko počno:

v ponedeljek od 7. do 21.30 ure
 v torek od 7. do 20. ure
 v sredo od 7. do 22. ure
 v četrtek od 7. do 21. ure
 in v petek od 7. do 22. ure

Vse plezalce prosijo, da upoštevajo red v hali in da ne motijo ostalih uporabnikov hale. Po tem redu se morajo zadrževati za označenimi črtami.

Gostinci iz Celja pri vrstnikih v Domžalah

Naši gostinci so se srečali s Celjani. Sponzor »Deteljica« iz Domžal je poskrbel za drese, ribič RAJC z Bukovčeve pa za ostalo... Rezultat pa tako ni bil važen...

Gregor Gorec je devetnajstleten mladenič slokega videza. Mladeniča, ki je doma iz Preserij, je oče že zgodaj posadil na športno motorno kolo; pač za doživetje. Pa je Gregorja to dejstvo in pa moped starega očeta tako prevzelo, da se je temu športu v srcu zapisal že tedaj.

Odtlej je Gregor z dušo in srcem kot pravimo v motociklističnem športu.

Ali se spominjaš svoje prve dirke?

To je bilo na Grobniku v dirki za državno prvenstvo. Prej sem nekajkrat vozil moto slalom. Na Grobniku sem že na treningu presenetil z drugim doseženim časom. Na startu prve dirke sem popolnoma brez izkušenj »zamočil« – kot se reče. Nato sem startal kot zadnji, vendar sem v sami dirki spet prišel na peto mesto.

Kako je oče Franci sprejel ta uspeh?

Pri očetu sem imel že ves čas polno podporo. Že prej je sponzorsko podpiral mnoge tekmovalce, z mojim uspehom, pa je nadaljeval

5 MINUT S ŠPORTNIKOM:

Gregor Gorec

sponzoriranje tekmovalca v družini.

Kaj pa tehnična plat?

Sprva sem vozil z motorjem Minarelli, nato na Tomosu, pa spet z Minarelijem, nato pa sem presedlal na Honda. Ta motor vozim še sedaj...

Kako je s »kubiki«?

Najprej sem 3 leta vozil motor 50ccm. V tem času sem si pridobil potrebnih izkušenj brez katerih v nobenem primeru ne gre. Danes vozim samo v kategoriji 125cm.

Kaj pa sodelovanje v mednarodnem športu?

Lani sem prvič vozil v tujini, bilo je na dirki za evropsko prvenstvo v Salzburgu. Šel sem z namenom, da bi se uvrstil na dirko (med 36 tekmovalcev), uspelo pa mi je celo nekaj več – 25. mesto. Lani sem nato vozil v tujini še dve dirki za evropsko prvenstvo (obakrat med 15 uvrščenih tekmovalcev), bil sem

v Schleizu (4. mesto) in Zeitwegu (5. mesto).

Letos sem vozil 9 dirk v tujini. Največji letošnji uspeh sem dosegel v Monzi (Italija) – 14. mesto.

Kaj pa uspehi doma?

Doslej sem bil državni prvak že dvakrat, obakrat v kategoriji 125cm. Letošnje tekmovanje pa je še v zraku, saj niti tekmovalci niti funkcionarji ne vedo, kako se bodo razprtje (tudi v našem športu so) razpletle...

Kaj pa šola?

Na srednji šoli za strojno stroko sem pred koncem. Opraviti moram še par izpittov, ki sem jih preložil na čas po opravljenem stažu v JLA.

Sedaj je pred tabo eno leto služnja domovini. Kako se počutiš ta čas?

Odlučil sem se, da grem v JLA sedaj. Tako mi bo – upam – odšla samo ena tekmovalna sezona. Če bi šel ob drugem terminu, bi izgubil dve sezoni. Vem, da moram odslužiti, kar mi je pač naloženo.

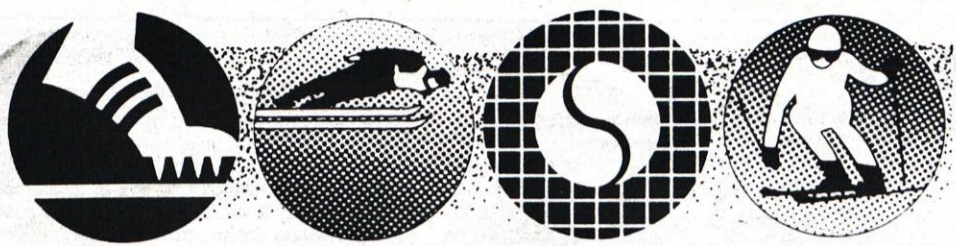
Kako boš izkoristil čas v JLA?

Zelo si želim, da bi mi vojaške oblasti omogočile dirke in tekmovanje za državno prvenstvo vsaj na naših tleh. Potem v takem primeru tudi ta sezona ne bo čisto izgubljena...

Kaj naj povemo ob koncu srečanja s športnikom?

Srečno, Gregor. Leto bo brž naokoli, pa spet smuk na motor. Ob novih uspehih se spet vidimo...

M. Brojan

DOMŽALSKI IGRALCI TENISA PONOVO USPEŠNI:

Uspeh se vrsti za uspehom

Članska ekipa Teniškega kluba Domžale je v letošnji sezoni prvič nastopala v 1. republiški ligi – zahodna skupina in dosegla velik uspeh, saj je osvojila 1. mesto v rednem delu tekmovanja in sicer brez poraza. V play-offu (razigravanju) za naslov slovenskega prvaka so bili z najtesnejšim rezultatom (4:5) poraženi proti moštvu Celja. Naslov slovenskega prvaka je osvojilo moštvo Medvod, ki pa je edini poraz doživelo na svojem terenu proti ekipi Domžal, ki je bila na koncu na 3. mestu v Sloveniji. Ekipa TK Domžale je imela v letošnji sezoni tudi generalnega pokrovitelja – tovarno UNIVERZALE DOMŽALE, ki je vse tekmovalce in vodstvo kluba opremilo z trenirkami in ostalo opremo, za kar so jim v klubu izredno hvaležni.

Za ekipo TK Univerzale Domžale so v letošnji sezoni nastopali: Sašo SVOLJŠAK – kapetan ekipe, Sašo ŠTIFAR, Brane SVETLIN,

Iztok OREHEK, Tone PREŠEREN, Gregor ŠKET, Davor VRANČIČ in Aleš BERGELJ. Ekipa je trenutno že začela s pripravami na novo tekmovalno sezono – treningi potekajo v teniški dvorani v Domžalah. Cilj naslednje sezone je vsaj ponovitev letošnjih rezultatov. Rezultati ligaškega tekmovanja:

KAMNIK : UNIVERZALE DOMŽALE	0:9
UNIVERZALE DOMŽALE : PARTIZAN VIČ	5:4
MEDVODE : UNIVERZALE DOMŽALE	4:5
UNIVERZALE DOMŽALE : TRIGLAV	7:2
PORTOROŽ : UNIVERZALE DOMŽALE	3:6
PLAY OFF	
UNIVERZALE DOMŽALE : ZLATARNE CELJE	4:5
ŽTK MARIBOR : MEDVODE	4:5
FINALE	
MEDVODE : ZLATARNE CELJE	6:3, 6:3

SAŠO SVOLJŠAK

STOJJO: Milana MUC, Biljana NIKOLIČ, Dragica ŽAGAR, Sonja BOKALIČ, Judita MAROLT, Marjeta PIRNAT, Katarina ROŽIČ. trenerka: Nana GUBERINIČ
 ČEPIJO: Tina GALA, Barbara MILOŠEVIČ, Nataša PALMA, Vilma REPNIK, Evgenija ROŽIČ, Katarina HACE pomočnik trenerke: Grega BRUMEN

Košarkarice ponovno doma

Reorganizacija športa s portoroškimi sklepi je imela za posledico spremembe v košarkarskem športu naše občine – nosilec moške košarke je ostal KK Domžale, dočim so se ženske organizirale pri TVD Partizan Mengeš. Tu je selekcija deklet dosegla zavidljive uspehe v republiškem in celo zveznem tekmovanju, vendar pa je razvoj košarke terjal kontinuirano organizacijsko vodstvo, ki pa je v zadnjem obdobju slonelo le na nekaterih posameznikih zbranih okoli Joža Mlakarja.

nastopa pod imenom pokrovitelja Induplati, se bo po programu trenerke Guberiničeve v letošnji sezoni ojačala z nekaterimi mlajšimi igralkami in skušala ponoviti lanskoletni uspeh. Največjo skrb pa bodo posvetili vzgoji podmladka, za katerega skrbi trener Igor Praprotnik. V vseh osemletkah pa bo organizirana v okviru ŠSD vadba in tekmovanje za starejše in mlajše kategorije učenek.

Predsednica ženske košarke Vera Banko je pritegnila v upravo igralko, ki so prekinile z aktivnim tekmovanjem. Računa tudi na pomoč in sodelovanje staršev, za upravo Košarkarskega kluba Domžale pa je prepričana, da jih je sprejela kot svoje in da jim bo nudila vso organizacijsko pomoč. Pri reševanju materialnega stanja pa dekleta računajo na pomoč sponzorja, saj se bodo trudile, da bodo čimbolj častno zastopale njegovo ime »INDUPLATI«.

Tudi vadbeni in tekmovalni pogoji v telovadnici Osnovne šole Matije Matevža Blejca niso več zadovoljevali zahtevam tekmovanja v 1. republiški ligi. Negativne posledice so se odražale tudi v tehničnem vodstvu. S povratkom trenerke Guberiničeve in nekaterih starejših izkušenih igralk je bila sestavljena ponovno močnejša članska ekipa, ki je v pretekli sezoni dosegla presenetljiv rezultat s plašmajem v »play off«. Igralke, ki so dosegle ta uspeh in njihovo vodstvo so predstavljene na sliki.

In kako naprej? Ekipa članic, ki

KOŠARKARSKI KLUB DOMŽALE OBZTK DOMŽALE

Mladi, pridite pod koše...

Vabimo fante in dekleta starejše od 17 let, ki imajo veselje do vzgoje mladih košarkarjev in sojenja, na vikend seminarje (petek in sobota zvečer) za:
 – inštruktorje košarke
 – sodnike košarke.
 Prijavite se lahko vsak večer od 19. ure dalje v pisarni KK Domžale, OŠ V. Perka (Sašo Kisela) ali OBZTK Domžale tel. 721-015. Tečaj je brezplačen. Rok prijave 4. 12. 1990.

Ten – ten Domžale že misli na vašo rekreacijo v naslednjem letu

Delniška družba TEN – TEN, Domžale se ob končani teniški sezoni lepo zahvaljuje vsem obiskovalcem in partnerjem Teniško prireditvenega centra v letu 1990. Hkrati pa vabi vse ljubitelje tenisa in podjetja za rezervacijo abonmajev za igranje tenisa v sezoni 1991. Vse informacije dajemo in sprejemamo prijave v centru ali na telefonski številki: (061) 713-780 ali (061) 711-049 (dopolodne). Vabljeni, ponudba bo pestrejša.
 TEN – TEN, d. d. Domžale

ŠPORTNA TRGOVINA, EXPRES SERVIS, CESTA TALCEV 4, DOMŽALE, TELEFON: 721-680. DELOVNI ČAS: vsak dan od 9. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure

SERVIS ŠPORTNE OPREME
 PO NAJUGODNEJŠIH CENAH VAM V NAŠI ŠPORTNI TRGOVINI PRODAJAMO IZ PROGRAMA ZIMA 90/91 IZDELKE VRHUNSKE KVALITETE SVETOVNO ZNANIH PROIZVAJALCEV:

- Nudimo:
- brezplačno expres montažo vezi za pri nas kupljene smuči ali vezi ali smučarske čevlje
 - 3-mesečno obročno odplačevanje za blago kupljeno v vrednosti nad 1.000 din
 - popusti za gotovinski nakup
 - člani klubov in društev lahko kupujejo brez prometnega davka
 - staro za novo
 - rabljene smuči po nizkih cenah

Expres ski servis – vaše zimsko zadovoljstvo je naše delo
 Vrhunska obdelava smuči = znanje serviserja + kvalitetni stroji

PRI NAS DOBITE VEČ!

Nekaj cen iz našega cenika:

- expres servis (vodno brušenje robnikov, globinsko mazanje drsne ploskve) 120,00 din
- Top servis (vodno brušenje robnikov, obnovljena drsna ploskev, globinsko mazanje drsne ploskve) glede na poškodovanost drsne ploskve 150,00 do 300,00 din
- Tekmovalni servis: smuči so še hitrejše, robniki ostrejši zaradi obdelave drsne ploskve s kamnom po postopku SGF (stone glide finish) 100,00 din
- Doplacilo k top servisu 100,00 din
- Globinsko mazanje drsne ploskve (smučanje je bolj lahko, zavijanje lažje, drsna ploskev odpornejša na poškodbe) 50,00 din
- montaža vezi 85,00 din
- brušenje drsalok 55,00 din

ŠPORTNA TRGOVINA, EXPRES SERVIS, CESTA TALCEV 4, DOMŽALE, TELEFON: 721-680. DELOVNI ČAS: vsak dan od 9. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure

Nagradna križanka 30 let FARMER IHAN

		VELETOK V SIBIRIJI	ZLI DUH	SLONOV ČEKAN	ZLAHTNO JABOLKO	IZENAČEVANJE	FILM IGRALKA NOVAK
		REKA NA TAJSKEM POK. SLOV. SMUČAR					NEKDANJI AVSTRILJSKI KANCLER
FUNKCIONALNI FILM	PLEHKOST	SLADICA	UNITED NATIONS	KATRAM M. IME			
ČASTNIK			TOVARNA V MRNI				
ZID Z IME			SMUČARSKA ZAVADLAV FRANCOŠKA REKA				
ZOBNO BOLENIJE					EDVARD BENEŠ	JUDOVSKI PREROK	
POMILOSTITEV							KRAJ OB KOLPI
							HUD KLANEC
NATRUJ	NIKOLA TESLA STARINSKI FILM PROJEKTOR		GRŠKI OTOK SORODNIK				
	BOJE VITOST						
	REKA V MUNCHNU		OTOK OB POLJSKI OBALI	MLEČNI IZDELEK PUJCA			
	GL. MESTO KANADE ZELENICA V PUŠČAVI				LOVRO MATAČIČ	STARODAV EGIPTOVSKO MESTO	
PTICA		TURKI IGRALKA GARDNER					
LOVEC NA RAKE			MESTO V ISTRI GALU				
RUSKA LUKA			MORSKA RIBICA				
OCE			ELEKTRODA				KRIŽANKA FRANCI PAVŠER

Razpis nagrad za križanko »30 let Emone Prašičereje Ihan«:

Razpisujemo 5 nagrad:
 1. nagrada je odojek Farme Ihan ter še štiri lepe knjižne nagrade.
 Rešitve pošljite z oznako Za križanko »30 let Emone Prašičereje Ihan« do 10. decembra 1990 na naslov: UREDNIŠTVO OBČINSKEGA POROČEVALCA, Ljubljanska 70, 61230 Domžale, p. p. 2.

SPOROČAMO

Mali oglasi

RABITE MORDA TAPETNIŠKE STORITVE
Izdelava, predelava sedežnih garnitur (oblaženega pohištva). Notranja dekoracija prostorov, tapison, itison, tapete, zavese.
SEVER PETER TAPETNIŠTVO - DEKORACIJE Šmarca, telefon: 813-951.

Servis šivalnih strojev
TINE KLANČAR
Vir, Čufarjeva 6
61230 Domžale
telefon: (061) 723-324

UGODNO prodam 12 colski gumi voz in šivalni stroj. Informacije: Marija Rusijan, Gorjuša 22.

INŠTRUIRAM osnove računalništva in Wordstar na vašem PC-ju. Telefon 724-161.

POMAGAM ti pri težavah z osnovnošolsko in srednješolsko angleščino. Pridi, preden zaškriplje! Telefon: 722-266, Domžale

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in osnove elektrotehnike. Telefon: 738-662.

HONORARNO zaposlim dekle - žensko za delo v strežbi. Praksa zaželjena. Osebnostilna, Čad Mengeš, Glavni trg 6 med 15. in 17. uro.

CENJENE STRANKE!

KOMPLETNE FRIZERSKE USLUGE
NA VAŠEM DOMU VAM NUDI

»Frizerka Irena«

IRENA KEČEKŠ
LJUBLJANA 84
61230 DOMŽALE
TELEFON 061/714-641

KRZNARSTVO

NEVENKA MANDELJ, Ljubljanska 84, Domžale

tel.: 711-502

- strankam nudi izdelavo krznenih konfekcij, po meri in naročilu s konkurenčnimi cenami
- nudi predelavo in popravilo krznenih izdelkov.

Delovni čas: vsak dan od 8. do 13. ure in od 15.30 do 18.30 ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.
Za obisk se priporočamo!

AVTOŠOLA IN USTANOVA
ZA PROMET
Z NEPREMIČNINAMI:

Tal, d.o.o.,

Domžale, Aljaževa 10

Aleš Tekavc in Lovro Lončar sta se lotila izobraževalne dejavnosti avtošole (dva zaposlena inštruktorja), kjer bodo kandidati lahko opravili tečaj iz cestnoprometnih predpisov za 400,00 din. Cena ure za kandidata znaša 170,00 din. V povezavi z Rdečim križem organizirajo tečaj prve pomoči, kandidate pa prijavi tudi na zdravniški pregled. V »uk« vabijo vse, ki bi si želeli opraviti izpit za šoferja, posebej tiste, ki so tečaj iz CPP že opravili.

V drugem delovnem področju firma TAL, d.o.o. opravlja promet oz. posredovanje nepremičnin. Posredujejo pri nakupu, prodaji, najemu, zamenjavi hiš, stanovanj, lokalov, parcel - skratka nepremičnin. Če si želite prihraniti pota, skrb, stroške in živce pri teh pomembnih poslovnih transakcijah, potem boste poklicali TAL, d.o.o. telefon 723-326 vsako dopoldne med 9. in 11. uro, ob ponedeljkih, četrtek in petkih pa tudi med 14. in 17. uro.

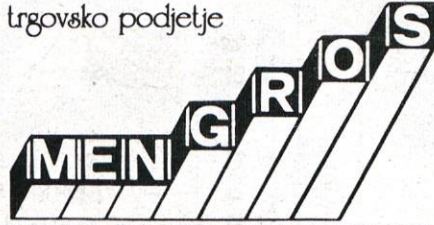
Pričakujejo vaš telefonski klic in se priporočajo za storitve!

KONT

DOMŽALE, d.o.o. tel. 061/722 585

KNJIGOVODSKE STORITVE
ZA MAJHNA PODJETJA

trgovsko podjetje

Mengeš, Jelovškova 8, tel. 737-069

Prva svečka za Mengros

V začetku decembra, natančneje 6. decembra bo trgovsko podjetje MENGROSOV praznovalo prvo obletnico obstoja. Podjetje se ukvarja izključno s prodajo pijač na debelo in drobno. V tem času je svoje tržišče razširilo po vsej domžalski in kamniški občini, po Ljubljani, Kranju, že proti Vrhniki, pa celo tja dol pod Polhograjske dolomite. Na tem področju oskrbujejo s pijačami veliko gostišč in zasebnih trgovin. Pozabili pa niso tudi na svoje

krajane, ki lahko kupujejo v lični trgovinici neomejene količine pijač, kakršne si jim poželi srce, po zavidljivo nizkih cenah. Trgovinica služi tudi kot razstavni prostor, kjer si stranke lahko ogledajo celotno ponudbo.

Direktor Tone Rožman - večni optimist - ima svojo vizijo razvoja podjetja. Njihovo geslo je: BITI KONKURENČEN, PRIBLIŽATI SE KUPCU IN MU USTREČI. To pa je v današnjih krutih časih zelo težko. Prav tako kot ostali se srečujejo s problemom slabih plačnikov, v podrejenem položaju pa so v primerjavi z družbenimi trgovskimi podjetji tudi pri proizvajalcih. Naj to ne izzveni kot tarnanje, pač pa realnost, saj se v MENGROSOU zavedajo, da je vsak začetek težak. Z veliko dobre volje, prijaznostjo, solidnim poslovanjem in nepopustljivo zagnanostjo se bo počasi premaknilo na bolje tudi na tem področju. Garancija za to so vedno novi kupci, ki prihajajo. Velika potrditev za njihov trud delati dobro, pa so številne stalne stranke, katere koristijo MENGROSOVE usluge že od prvih dni poslovanja.

Gotovo vas kot potrošnike zanima, kaj vam šestčlanski kolektiv nudi v predprazničnih dneh ob svoji obletnici praznovanja.

Že v zadnjem tednu novembra se bodo

sprožile akcijske prodaje, kjer boste lahko nabavili določene pijače še ceneje kot doslej. Akcije bodo potekale tudi v mesecu decembru vse tja do Novega leta, ko bodo najuglednejši domači proizvajalci pijač predstavljali svoje proizvode. V prazničnem tednu okrog Miklavža in na sam Miklavžev dan 6. decembra, ko bo tudi MENGROSOV DAN, pa še posebej pripravljajo drobna presenečenja.

Res, prijetno je priti v MENGROSO - pa še splašča se. Na pol v šali na pol zares pravijo: »Pred enim letom nam je Miklavž prinesel MENGROSO...«!

A. SKOK

gostišče Jamarski dom

Gorjuša, pošta Dob 61233
tel.: 721 577
Marko Ravnikar
tel. v stanovanju: 712 878

Vam pušča pipa, imate težave pri vodovodu, ga morda napeljujete, urejate hišo, centralno kurjavo?

RENATO NOVAK - vodovodne instalacije in centralno ogrevanje
Loka pri Mengšu, tel.: 737-163

Na vašo zahtevo se bo po vašem telefonskem pozivu (737-163) mojster RENATO NOVAK oglasil pri vas še isti dan. Za nujne delne vodovodne intervencije pride takoj, sicer ga pa lahko pokličete ob vsaki uri. Pokličete ga lahko med 7. in 20. uro.

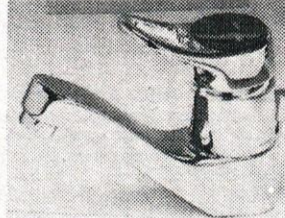
Za večje storitve instalacij in centralne kurjave se boste do-

govorili za točen dan dela. Cene pri nakupu materiala so zelo ugodne, o čemer se lahko ob naročilu vnaprej prepričate.

V primeru, da ga ne najdete doma, pustite svojo telefonsko številko in oglasil se vam bo še isti dan.

To je to - kar ste čakali!

PIT - Novo moravško podjetje

Na Cesti Heroja Vasje 3 v Moravčah sta brata - domačina FRANC in TINE VEHOVEC odprla za potrebe občanov - potrošnikov Moravške doline trgovino s kmetijsko mehanizacijo, poljedelskim orodjem, rezervnimi deli, hlevskim orodjem in priborom, škropivi, gnojili in semeni ter z vsem, kar kmet pri svojem delu potrebuje. Doslej so bile za kmečko prebivalstvo naj-

bližje mesto za tak nakup Domžale, v primeru, da pa željenega v Domžalah ni bilo moč dobiti, pa se je bilo treba podati v Ljubljano.

Glede na to, da imata brata Vehovec v tem poslu velike izkušnje, se za kmete Moravške doline obeta ustrezna ponudba.

Delovni čas je od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

MIKLAVŽEVANJE:

Po parkeljne v Depalo vas...

Čas praznikov se je vnovič približal, vsi bomo naše najbližje ali obdarovali ali pa bodo drugi obdarovali nas.

Sladka darila vas čakajo v boutique Jurček; vseh vrst sladkosti vam ponujajo, piškote te in druge sorte. Kakovost je prvovrstna!

Pa ob Miklavžu na parkeljna ne pozabite! Pekli jih bodo, da jih bo za vse dovolj. Testo bo tako »od šarkeljna«. Pridite

v Depalo vas. Vabijo vas v boutique JURČEK!

Trgovina z mešanim blagom »Irena« na Rovah

Trgovina je nova pridobitev kraja ROVA in okolice. Nahaja se v neposredni bližini Peugeot servisa. Pred kratkim sta jo odprla IRENA GRČAR in mož BOŽO. Doslej je bila Irena zaposlena kot trgovka v Napredku, zato se je dela »na svojo« lotila strokovno, v zadovoljstvo strank.

V tej trgovini z mešanim blagom vam ponujajo sveže mlečne izdelke in razne vrste uvoženih sirov, ob petkih pa

14. ure. sveže piščance in ostalo mesto. Delovni čas je vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do

Irena se želi sprosti prilagajati zahteve kupcev, da bodo s svojo novo trgovino zadovoljni.

Trgovina z mešanim blagom »IRENA« na Rovah.

MENGEŠ VABI - PRIDITE V LOKAL:

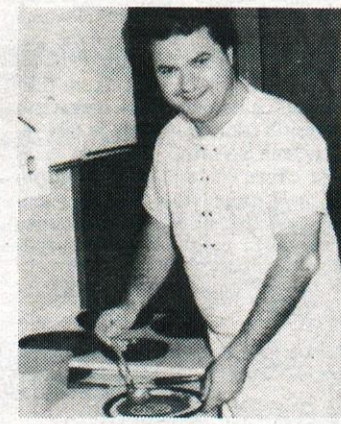
Pizzerija »Osmica«...

Samo VINCEK in Mojmir LENIČ sta v Mengešu, Jelovškova 3 nadaljevala že uveljavljene peke pizz. Med 9.30 in 23. uro vam bodo pripravili pizzo osmica, kraško, zelenjavno, vražjo, Margerita, lov-

ske, morsko, lahko pa boste naročili tudi manjšo, tako za otroke. Cene pizz so konkurenčne: najmanj obložena stane 30, najbolj bogata 65 din. Pripravljeni so, da vam spečejo pizzo s sestavinami, ki si jih boste izbrali popolnoma sami. Seveda boste v tem primeru plačali nekoliko več.

Ponujajo vam še vrsto sladice in obilico pijač. Postrežba, prijaznost in ustrežljivost so na mestu o čemer se boste lahko sami prepričali. Ob obiskih skupin vam bodo ponudili poseben popust. Pa še presenečenje: Že v kratkem vam bodo želeno pizzo dostavili tudi na dom. Le telefon bo treba zavrteti! Št. telefona je 737-619. Preizkusite njihovo ažurnost!

V novembru in decembru nudijo za naše bralce posebno ugodnost - 10 odstotni popust pri nakupu ene pize bodo prejeli vsi tisti, ki bodo predložili spodnji kupon.

Pizzerija »8« Mengeš

Ob predložitvi tega kupona boste plačali eno pizzo 10 odstotkov manj, kolikor znaša polna cena. 1 kupon velja pri naročilu ene pize. Popust velja ves november in december.

Želimo vam dober tek!

Janezu Steinerju v spomin:

V tistih letih je bilo, ko je bila Delavska univerza še v povojih. Karel Kušar, tedanji direktor ustanove je Janeza vzel v ustanovo med prvimi. Tih, skromen fant, kot da ga ni in, tak je bil. Dela, ki so mu ga v tiskarni dali, bilo pa je težaško in naporno, nikoli ni zavračal, nikoli ni ugovarjal. Le pogledal je s svojimi otožnimi očmi in delo opravil.

Tiho, skoraj neopazno je bilo njegovo življenje, tak je bil Janez tudi pri delu.

Koliko števil in izvodov našega časopisa je šlo skozi njegove roke! Kdo bi vedel! Kolikokrat je v vseh teh letih prekladal omote, jih sortiral, naslavljal, jih v dežju in snegu vozil na pošto. Življenjska nedoumljiva resnica je, da se zavemo vrednot šele tedaj, ko jih izgubimo. Kako kruto, cinično in paradoksalno dejstvo! Bil si del našega časopisa! Pogrešali te bomo, Janez. Počivaj mirno v domači zemlji.

MATJAŽ BROJAN

NADALJEVANJE PREKINJENE DRUŽINSKE TRADICIJE NA VRHPOLJU:

Gostilna POŽAR – kjer nič ne gori...

Gostilna POŽAR, odprli so jo v mesecu septembru, je nekoč že bila to, kar je danes: gostilna. Oče Anton se je nekoč pred vojno in neposredno po njej že ukvarjal z birtijo in trgovino. Potem ne več. Pred časom sta se gostinstva noviči lotila mladi Anton POŽAR in žena SONJA. Pravezprav so se dela lotili vsi, saj so tudi najmlajši Polona, Ani in Toni del gostilne. Če še niso čisto »ta pravi« gostinci danes, bodo pa malo kasneje.

Kaj vam bodo ponudili? Domačo živino imajo v hlevu, zato jim verjamemo, da so klobase in salame res domače, pa šobelj omenjajo. Koljejo ob koncu tedna, zato se tedaj lahko podate k njim po čisto prave domače kolone: pečene ali še sveže, da jih boste spekli ali skuhalih doma.

Če boste želeli, vam bodo prodali iz čebra domače kislo zelje in kislo repo. Mamica Sonja speče domač kruh, domače pa je tudi žganje... Gostilno imajo zaprto samo ob ponedeljkih, sicer pa je odprta vsak dan med 8. in 22. uro.

Pa prijaznosti ne manjka v tej hiši, kjer vam jo bodo namenili kot malokje. Če se boste z družbo najavili, vam bodo skuhalih domače kosilo, sicer pa boste pri Požarjevih dobili vse, kar od domače gostilne pričakujete, da boste v njej dobili.

Se vedno ne verjamete? Tudi prav! Pojdite pogledat na Vrhopolje če je vse, kar smo napisali res. POLONA, ANI, TONI, SONJA in oče ANTON vas pričakujejo!

B. N.

IZDELOVANJE NOTRANJE OPREME IN POHIŠTVA

61234 Mengeš, Blejčeva cesta 46
telefon: 061/737-320, 737-137,
telefax: 061/737-137

TAMIZ – podjetje s preko 40-letno tradicijo v izdelovanju – unikatne notranje opreme za reprezentančne objekte doma in v tujini nudi zaposlitev:

1. Vodji del v mizarjskih delavnicah – obratovodja

K sodelovanju vabimo inženirje ali tehnike lesarstva z mizarjskimi izkušnjami v izdelavi pohištva po naročilu in z organizacijskimi sposobnostmi.

2. Mizarjem širokega profila

K sodelovanju vabimo mlajše mizarje z izkušnjami ali brez, ki žele sprejeti in osvojiti veščine in znanje starejših sodelavcev. Zaposlitev bo vezana na projekten način dela.

Vse, ki jih sodelava zanima, vabimo, da svoje lastnoročno napisane vloge pošljejo na tajništvo podjetja Tamiz, Blejčeva 46, 61234 Mengeš.

CENTRALTERM d.o.o.

Privatno podjetje CENTRALTERM je v Radomljah, Pod hribom št. 26 odprlo TRGOVINO na veliko in malo z instalacijskim, gradbenim in tehničnim materialom.

Nudimo vam

kvalitetno blago, konkurenčne cene, tehnične nasvete, inženiring in montažo centralnih kurjav, vodovodnih instalacij, toplotnih izolacij in solarne naprave.

Kupljeno blago vam brezplačno dostavimo do 20 km na dom ali gradbišče.

Vse ostale informacije po tel. (061) 51-421

VAŠE ZAUPANJE – NAŠA KVALITETA
Pričakujemo vaš obisk!

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, ded, pradedek, tast, brat in stric

JOŽE JAVORŠEK st.
iz Soteske pri Moravčah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje, izraze sožalja, darove za cerkev in darove za svete maše. Iskreno se zahvaljujemo dr. Đuriču za dolgoletno zdravljenje, gospodu župniku Primožiču za lepo opravljen pogrebni obred ter pevcem prosvetnega društva Tineta Kosa iz Moravč. Zahvaljujemo se tudi Gasilskemu društvu Moravče in vsem praporščakom ter govornikom ob odprtem grobu. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala, ker ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Čeprav Te smrt je iz sredine naše vzela, še vedno Te ljubezen naših src bo grela.
(narodna)

V spomin

18. novembra mineva peto leto, odkar si nas za vedno zapustila naša draga

Mojca Škofic

Iskrena hvala vsem, ki se Te spominjajo, prinašajo cvetje in prižigajo sveče.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ati, ded, brat in stric

EDVARD SEMEJA st.
iz Doba

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in sosedom za izrečeno sožalje in pomoč pri zdravljenju. Hvala tudi Gasilskemu društvu Dob, pevskemu oktetu »Tosama« za občuteno zapete žalostinke in »Heliosu«. Zahvala tudi gospodu župniku Mihi Žnidarju za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala, ker ste ga pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Dela, pomoči in upanja, ljubezni v vašem je bilo življenje polna mera, hudo in skrbi pa so vam reševali zaupanje, molitev, trdna vera.

ZAHVALA

V 94. letu nas je zapustil naš dragi ata, ded in praded

ALOJZIJ CERAR

Jakčov ata s Škrjančevega

Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem se zahvaljujemo za izrečeno sožalje, sosedom s Škrjančevega in Količevega za darovano cvetje ter bližnjim in daljnjim sorodnikom za darove za sv. maše in za cerkev. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku in gasilcem za lepo opravljeni cerkveni pogreb in njihov pogrebni govor. Iskrena hvala gre cerkvenim pevcem za izredno lepo petje pri pogrebni maši ter Moškemu pevskemu zboru Radomlje za lepo in občuteno zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste bili na njegovem pogrebu.

Otroci z družinami

Stvari, ki si jih položil na svoje srce, te ranijo, ko jih izgubiš.

V 39. letu življenja je nepričakovano prenehalo biti srce našega dragega sina, brata in strica

JANEZA STEINERJA

Ernihtovega Janeza iz Stoba

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali in nam stali ob strani v tem težkem trenutku: vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem. Hvala za izraženo sožalje, za cvetje in nesebično pomoč. Iskreno hvala ležni smo tudi dr. Kovač-Moharjevi in Janezu Pavlinu za zdravniško pomoč. Toplo se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala domačemu gospodu župniku ter gospodoma dr. Štruklju in Juvanu za lepe besede, Stobljanskemu oktetu za zapete žalostinke, gasilcem iz Stoba za spremstvo in poslovilni govor, solistu na trobenti za občuteno zaigrano Tišino ter kolektivu Delavske univerze za vso pomoč in ganljivo slovo ob odprtem grobu. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 81. letu je Gospodar življenja poklical k sebi našo drago mamo

MARIJO SKOK

roj. Tomelj Uzovčevo Micko iz Mengša

Iskreno se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in tudi vsem, ki ste nam mesto cvetja darovali za sv. maše oz. v dobrodelne namene ter našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo pevcem cerkvenega zbora, organistu Janku, gospodu župniku Juvanu in gospodu Zajcu za doživeto sv. mašo in lepo opravljen pogrebni obred. Prisrčno zahvalo dolgujemo tudi dr. Vasletu za njegovo vztrajno in dolgotrajno zdravljenje in za nesebično pomoč, dobro voljo in oporo v najtežjih trenutkih njenega življenja.

Njeni najbližji

Ostal je tvoj glas, ostalo je tvoje srce, ostali so sledovi pridnih rok in kruto spoznanje, da tebe več ni.
(ljudska)

ZAHVALA

V 49. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša hčerka, sestra in dobra tetka

MARI VRENJAK

Iskreno iz vsega srca se zahvaljujemo sosedom za cvetje in denar, ki ste ga namenili za druge namene vsem sorodnikom, znancem, praporščakoma, cerkvenim pevcem, gospodu župniku, družini Vrenjak iz Vira, gospodu Kepcu iz Induplat za poslovilne besede ob odprtem grobu in Rovskim gasilcem. Vsem prisrčna hvala.

Vsi njeni

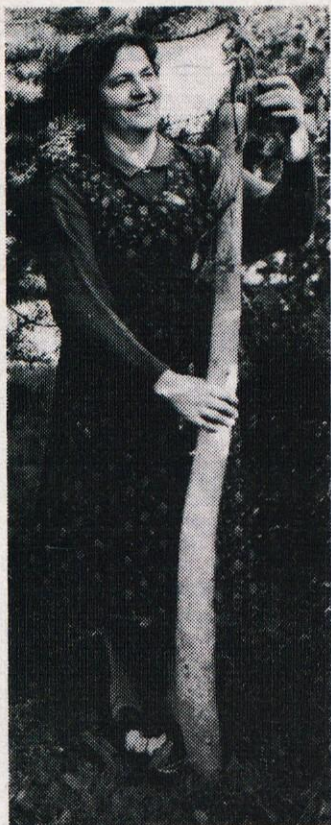

V SPOMIN

IVAN KEPIC

30. novembra mineva že eno leto, odkar našega atka ni več, spomin nanj in upanje na snidenje z njim v večnosti pa sta nenehno prisotna v naših srcih. Vsem, ki se ga spominjate, prisrčna hvala.

Rezka, Ivček, Marjan, Silva in Marjanca

Največja buča je zrastle na Prevojah!

»Naj« buča Slovenije – buča na metre...

Na jesenskem sejmu Narava – Zdravje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je tudi tekmovalje za največjo jedilno bučo. Prvo nagrado (nekaj praktičnih daril in večdnevno potovanje v tujino), katerega podarja revija Moj mali svet, je dobila »60-letna gospodinja MIHELCA HRIBAR iz PREVOJ. Njena buča velikanka je merila kar 141 cm in tehtala samo 3,79 kg.

Kako vzgojiti tako velikansko bučo? Predvsem z »andahito« meni nasmejana nagrejanka.

Separistične novice

Današnje novice bodo kratke, saj jih moram pisati na borbenem položaju. Vpoklican sem namreč v enote domžalske teritorialne obrambe, ki se je učinkovito spopadla z moravškimi separatisti. Z naglim oklepnim prodorom smo osvobodili glavne komunikacije, tako da je cesta od Želodnika do Kandrš od sončnega vzhoda do sončnega zahoda spet normaino prevozna. Po tej poti tudi ženi in otrokom sporočam, da sem živ in zdrav (če me ne zadane kakšen mjav) in da me žena lahko obišče v štabu, ki je pri Frfravu.

Edini kraj, kjer separatističnih težej v tem trenutku ni, je Ihan. Menda vsak vleče na svoje. Včeraj je bila v kraju ustanovljena že dvaindevetdeseta stranka, skregani sosedje pa so tako zaposleni s pouličnimi boji, da na odcepitve od Domžal še pomislijo ne. Kot smo izvedeli, je prodomžalska, prekmurska milica (rojakov, ki so po rodu iz Prekmurja) že zaprosila enote domžalske teritorialne obrambe, naj okupirajo Ihan, vzpostavijo vojaško oblast in uvedejo policijsko uro in naglo sodišče.

Tudi v Zaborštu potekajo poulični boji. Menda je vzrok zanje parcelacija in določanje zazidljivosti zemljišč. Izoblikovale so se tri skupine bojevnikov: 1. staroselci, 2. srednjaselci, 3. kandidati za novoselece.

Kdo proti komu je bolj uspešen, je težko reči. Včasih se združijo novoseleci in srednjaselci proti staroselcem, ki zavirajo vsakršno gradnjo. Včasih se staroselci in novoseleci spravijo na črne gradnje srednjaselcev. Spet tretjič nastane koalicija staro in srednjaselcev, ker kandidati za novoselece požrešno hlepijo po zemlji, itd...

Za vsak mejnik je padla že najmanj ena žrtev, tako da vsak mejnik obnem pomeni tudi spominsko obeležje.

Radomlje uspešno izvajajo svoj prodor na vzhod (Drang nach Osten). Okupirali so Rova, Žiče in Dolenje, Rafolčani pa so jim poklonili še Vrhovlje, da bi lahko sprostili svoje zahodne sile in jih prestavili na jug proti Lukovčanom, ki že stegujejo svoje požrešne kremplje proti Rafolčam.

Naivni Preserci pa Radomlje celo podpirajo, nevedoč da bodo oni naslednja žrtev radomeljskih ekspanzionističnih in hegemonističnih težej.

SLEPARATIST

OBVESTILO

Krščanski demokrati obveščajo, da ob dnevu mrtvih ni bila prižgana nobena svečka pred njihovo napisno tablo na Ljubljanski 70 – ostali ne sporočajo ničesar...

ŠE RAZMIŠLJAJO

Prav v zvezi z napisnimi tablami posameznih strank pa smo prejeli naslednje informacije: ZSMS-Liberalna stranka še vedno koleba med pohorskim granitom, jablaniškim kamnom in pietro di Carrara... Medtem se je partija že odločila za onega z Golega, socialisti pa razmišljajo o bistriški kugli...

PREPRIČLJIV DOKAZ

Uredništvo je prišlo še do enega dokaza totalne preobrazbe: po informacijah na nadstresku Ljubljanske 70 (za tiste, ki ste že pozabili, v njej so bile – in so – sedeži političnih organizacij), raste mah... za jaslice...

PREČIŠČEVANJE PREČIŠČENEGA

Menda imajo na občini velike težave pri tem, kako objaviti prečiščeno besedilo 8 krat prečiščeno prečiščena besedila statuta. Če ne gre drugače, poskusite še z MIXALOM...

NOVO V NAPREDKU

V Napredku se očitno dogajajo čudne stvari. Domžalska pošta, v kateri je Kovinar, že dve leti ni bila prenovljena, so se pa po 24. prenovitvenih delih ponovno lotili prenove Mebla. Kaj bo iz Mebla v 25. izvedbi nastalo, vesta samo Ljubi bog in Ljubi Skok...

PLAKATOV KOT BI JIH NAKLEL

Domžale so spet poplakatirane kot v dneh pred volitvami. Le ljudje so pred bistveno težjimi odločitvami, saj ne vedo, za koga bi se odločili: za LIFE, Cicciolino, smučarski ples, Andreja Šifrerja ali za eno od 28 jezikovnih šol v občini...

TUDI MI IMAMO GRUBE-LIČA

Tudi Domžale niso tako zanič in neopazne, da jih ne bi opazil znani Sandi Grubelič. Zvedeli smo, da je bil eden od potencialnih kupcev samskega doma. Nakup ni bil potreben – poslej bo živel kot... samec v samici...

KJE SI ŠOLA ZA POSLOV-NEŽE

V poplavi 28 jezikovnih šol v naši občini močno pogrešamo eno, ki bi v svoj program vključila tudi učenje poslovne Latovščine. Tozadevnih strokovnjakov, ki bi lahko honorarno ali kar poklicno opravljali to delo, imamo na tone...

SLAMICE

PROSTOR ZA POČITEK

Občani! Odpočijte si oči na dveh sestrskih poprsjih v Agrobaru, dušo pa privežite s tistim, kar vam bosta lastnici teh poprsij natočili! Na zdravje!

(Poldne, boš račun za reklamo plačal, ali ga bomo popili?)

KONGRES SPS – JS

Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da se v naši občini pripravlja kongres Slovenske pijanske stranke – jasnega spomina. Izražamo bojazen, kje bodo organizatorji dobili prostor za številne privržence in ponujeno pomoč pri izboru slavnostnega govornika.

ČETRTA ZADNJA SEJA

Kot ste se lahko prepričali, tudi četrta zadnja seja starega uredniškega odbora ni bila zadnja. Potem pride pa še upepelitev...

KAJ BI ŠELE BILO, ČE...

Kljub temu, da ima Komunalno podjetje Domžale za direktorja človeka, ki je vsaj po priimku blizu vladajočih strank v našem parlamentu, ga njeni odborniki nenehno napadajo. Si predstavljate, kaj bi šele bilo, če bi se npr. pisal Rdečko-vič...

KRAJEVNE SKUPNOSTI SKRBI

Naše krajevne skupnosti zelo zaskrbljeno spremljajo razpravo o novi ustavi, še posebej tisti del, ki objavlja manjše in večje občine. Najbolj zaskrbljeni so v Češnjicah, saj je težko pričakovati, da bi jim nova ustava omogočila, da ne bi bili skupaj s sosednjimi Blagovico, na Trojanah pa samo čakajo še na sredstva občine za sofinanciranje asfaltiranja cest, potem pa se bodo tudi oni odcepili. V Mengšu pa so že v fazi kadrovanja...

NAJNOVEJŠA PRIMER-JAVA

Če še niste vedeli, Blagovčani pa to zanesljivo vedo, imajo na Trojanah največ najbolj urejenih avtobusnih postaj, najboljše krofe, največ telefonskih priključkov, največjo privatno trgovino, najlepši kiosk za prodajo časopisov, da najatraktivnejših funkcionarjev sploh ne naštevamo posebej. Da pa ne bo prevelike zamere, smo tudi v Blagovici našli nekaj naj: imajo namreč naj... največ robnikov...

ŠE SO MOŽNOSTI ZA STRANKE

Srbi imajo zelo odmevno Veliko rock and roll stranko, katere člani se na TV pojavljajo kar s pištolami za pasom. Čeprav se neradi zgledujemo ravno po njih, imamo vendarle neslutene možnosti, da jih po svoje kopiramo. Predlagamo ustanovitev Velike goveje MU band stranke (VGMUS) ali jodl frajtonar ensembl stranke (JFES), katere privrženci morajo obvezno ali jodlati ali na frajtonarico zaigrati »Mi ga pa žingamo...«

TU, MED NAMI, V KRALJESTVU DISKOTEKE LIFE:

Cicciolina baba fina...

Demokracija!

Naj živi!

Želeli smo jo in imamo jo. Naša je. Težko pridobljena. Živela! Končno smo tudi v Domžalah težko pričakali demokracijo...

Pluralizem pa je otrok demokracije; in tako srčan je, da ga moramo radi imeti.

Ves ta uvod je namenjen kulturi, ki nam jo je stara oblast mačehovsko odmerjala, oziroma njenega razvoja ni dovolj podpirala. Zdaj v demokraciji, je na tem področju čutiti pravi preporod. Imamo močno razvito diskotetično življenje, ki kulturo še kako bogati; v Radomljah in obrobni vseh, predvsem pa v Domžalah. Če so dolga desetletja prevladovali neki simfonični »cigumigarji«, vaški zbori z ostarelimi pevci in ansambli z volovsko glasbo kot bi rekla »Makarovička«, imamo zdaj »disko kulturo«, ki da je prava kultura, kot smo brali.

Imamo torej »Diskoteko LIFE« in to v središču Domžal. Zahvaljen Bog in vse stranke, kar jih premoremo. Stalni obiskovalci hiše so z disko glasbo kar zadovoljni, pa tudi z uglednimi glasbenimi umetniki, z vseh vetrov, ki v tem »disku« občasno nastopajo.

Organizatorjem in vodjem diskoteke pa to še ni dovolj. Šli so naprej. Proti Evropi! Okus in želje obiskovalcev so zahtevnejše, pa se jim prilagajajo.

Za začetek je bilo malo striptesa, da so fantje začeli dihati bolj globoko. Dihanje je za zdravje in dobro počutje strašno pomembno.

Potem pa »bum«. Počilo je. Tudi v Domžalah. Kljub aktivnim kristjanom smo se vrgli na pornografijo v živo.

Cicciolina! Ho-Ho!

Rekli smo si, če jo sprejemajo ministri vseh sort in vsi

pomembni kraji, tudi nam ne more napraviti škode. Pa je res ni! Bila je balzam, blagoslov. Bila je hrana za dušo, za oči in nekaterim tudi za roke, če so poleg vstopnine še dodatno plačali. V živo se je razkazovala in razdajala z vso svojo sicer že malo ostarelo žensko elementarnostjo.

Zaradi visoke vstopnine in tudi bojzani koga se bo polastila, je bilo premalo ljudi, da bi po dogovoru nastopila ob enim zjutraj.

Organizatorjem ni preostalo drugega, kot da so tekali naokoli in rotili vsakogar, naj ja še prispeva milodare kot za potres na Kozjanskem, da bi enkratni užitek ja ne padel v vodo.

S težavo so zbrali manjkajoči denar. Cicciolina je najpohlepna, čeprav je jugoslovanska.

Potem pa »haide da ludujemo!« Moram povedati, da osebnost nistem bil 25. oktobra na »kulturni« prireditvi v »LIFE« v Domžalah. Vem pa, da je bilo šokantno, srhljivo, veselo in navdve imenitno, kljub pomanjkanju zraka. Dihanje je bilo otežkočeno. Vem, da si je vpliven mož, športnik, priboril dve brezplačni vstopnici (400 starih milijonov). Je že tako, da pomembni ljudje tudi pri pornografiji hočejo in tudi dobijo privilegije (vpliv stare partije). Zadnji hip si je premislil v bojzani, da bi se kot tak javnosti preveč z zobe dal. Žrtvoval je vstopnici in sina poslal v prvo bojno linijo. Fant je komaj prenesel, kar je doživel. Ježili so se mu lasje. Da ne bi vzbujal pozornosti, si jih je zadaj zavezal v čop, kar je povrhu tačas še moderno.

Pripovedujejo, da so se »fantje«, ki so sicer ugledni zakonski možje, prav tresli in se skrivali drug za drugim, da jih ne bi s silo spravila na oter seksualnim nameni, kar je tudi njen osnovni posel. Ker se nihče ni prostovoljno javil, da bi se z njo ljubil, si je sama izbrala fanta, ki se ji je nastavil, je pa zdravstveno prizadet. Začela mu je vleči hlače dol in segati po vsebini v hlačah. On pa hud, pa hlače gor. Hlače gor,

hlače dol. In ker je pametnejši odnehal, to pa je bila ona, mu je končno segla v hlače in toliko časa brskala po njih, da je našla »uno pikolo« (pokazala je kake tri centimetre). To pa njej ne odgovarja, kar je nejevoljno izjavila. Fant je bil pa jezen, kakšen naj pa bo, ker ga je osramotila. Je pa demokracija in tudi kulturno, da mu ga ni odtregala. Naša demokracija je široko odprla vrata svobodni ljubezni, seksu in pornografiji. Cicciolina je kraljica vsega tega, kot se sama s ponosom imenuje. Če je v Domžalah pri polni luči poleg drugih čarov razkazovala popolnoma vse, kar se videti da, od blizu ali daleč, je to počela pač za tiste, ki so prostovoljno prišli za njo in njeno intimnost gledat za denar.

Ugledni mož, športnik, tak, ki prenaša v torbi pet teniških loparjev, je komaj prenesel, kar je videl in doživel.

»Ne, to ni res, to ne more biti res. Kaj takega si Domžale ne bi smele privoščiti. To je groza! To je gnusoba! Poznam pornografijo. To je bilo hušje od trde pornografije.«

»To je za kmete, nič ne rečem. Ampak za nas, intelektualce, ne! To ni res!« Tako je tarnal še po dveh dneh, ko si je nastop porno kraljice ogledal v Domžalah tako, da je stopil na mizo, postavil stol na mizo in stopil nanj, da je čez vse videl porno ekshibicije, ki jih je morala lastnoročno in nožno, z migajočo sprednjico in zadnjico izvajati sama, ker žal ni bilo partnerja. Sramota. Pa je fant vztrajal do konca. Iz oči pa mu še danes solzi, tako je gledal, da si jih je pokvaril.

To je demokracija. Nekaterim »kmetom«, na primer, pri naša radost, »intelektualcem« pa, bridkost; vsaj v našem domžalskem primeru.

Tako je videti tudi iz fotografije v zadnji številki našega poročevalca, da se organizator domžalske diskoteke in gostovanja Ciccioline v njej, nič kaj prijazno ne drži, kot da bi se bal, da bi izgubil pas najvišje kategorije, ki ga je priboril s karate veščinami, če bi se ga Cicciolina polotila.

Ej Cicciolina, ti seksa potrebna, gospa, pozdravljena med »kmeti« in »namiki«, ki smo te z vrha požirali (z očmi) v omami.

Pridi še kdaj v naše demokracijo pribežališče in nam odpusti, da smo te Domžalčani ob tvojem prvem obisku razočarali s »pikolo« organi. Objubljam, da bomo ob tvojem ponovnem obisku v Domžalah napolnili (če bo treba) tudi TEN-TEN stadion.

ANDREJ ZAJC

PODJETJA, OBRTNIKI, USTANOVE:

Boste oglaševali v novoletni številki?

UREDNIŠTVO OBČINSKEGA POROČEVALCA POKIŽVA VSA PODJETJA IN OBRTNIKE, KI ŽELIJO V NOVOLETNI ŠTEVILKI NAŠEGA ČASOPISA OBJAVITI SVOJE ČESTITKE, DA NAJKASNEJE DO 10. DECEMBRA 1990 SVOJE ŽELJE POSREDUJEJO UREDNIŠTVU NA LJUBLJANSKI 70. LAHKO PA SE ZA ČESTITKO DOGOVORJO TUDI PO TELEFONU ŠT. 711-686. PRIČAKUJEMO VAŠE SODELOVANJE!

občinski poročevalec

Občinski poročevalec, glasilo občine Domžale, izhaja dvakrat mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobivajo brezplačno. Glasilo ureja uredniški odbor v sestavi: Vera Vojska, glavna urednica, Matjaž Brojan, odgovorni urednik, Marjan Bolhar, Marjan Gorza, Pavle Pevec, Cveta Zalokar-Oražem, Tone Orel, Ivan Kepić, Janez Stibrčić, Bogdan Osolin, Ivko Hribar, Igor Lipovšek-Lenasi, Martin Grošelj.

Glavna urednica: Vera Vojska, tel.: 721-321, odgovorni urednik: Matjaž Brojan, tel.: 711-686, tehnični urednik: Janez Demšar, tel.: 323-841, fotografije: Vido Repanšek, tel.: 737-660 popoldan.

Glasilo izhaja v nakladi 15.500 izvodov in ga tiska Tiskarna Ljudske pravice Ljubljana. Rokopise sprejema odgovorni urednik, Ljubljanska 70, Domžale p. p. 2. Poslanih rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača. Uradne ure uredništva: ponedeljek in petek od 10. do 13. ure in sreda od 10. do 13. ure in od 14. do 17. ure. Glasilo je na podlagi sklepa izvršnega sveta SR Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodnje.

